

Svenska Canada-Tidningen

SWEDISH CANADIAN FARM- AND HOME- JOURNAL

ARG. (YEAR) 39. LÖSN.

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 24 DECEMBER 1931

ARSPRENUMERATION \$2.

No. 72.

Hennes hyresgäst.

Av Albert Jean.

— Nej, min fru, även om den är gammal, så har jag likväl inte något intresse för den, förklarade antikvitetshandlaren vänligt.

Fru Villecroze tog sin ram igen och lämnade butiken.

Antikvitetshandlaren skakade på huvudet. Det gick knappast en dag utan att han hade besök av någon av dessa resignerade gamla damer, som på grund av de dåliga tiderna voro nödsakade skilja sig från sina möbler och andra saker.

Då fru Villecroze åter stod ute på gatan, voro hennes ben tunga av modlöshet. Hon måste sätta sig på en bänk.

Vad skulle hon göra? Något måste hon ju ha att äta. Och den lilla pensionen räckte blott till hyran.

Hennes tillvaro hade efter hand blivit ett matematiskt problem, men hur hon än inskränkte sina utgifter kunde hon ej få det att gå ihop.

— Det blir ingen annan utväg — jag måste hyra ut rummet.

Hon hade ej kunnat uthärda tanken att en främling skulle ha hennes pojkes rum, skulle sova i den säng, vari han dött, och röra vid de saker, som varit hans.

Men när man ej har annan råd... Hon skrev med darrande hand en annons, som bagaren klistrade upp i sitt fönster, och fyra dagar därefter ringde en ung man på hos fru Villecroze.

— Jo, det var angående rummet — stammade han blygsamt.

Fru Villecroze frågade efter hans namn.

Han hette Pierre Serignan och läste till farmaceut. Han hade hittills bott på hotell, men det blev för dyrt.

— Vad vill ni ge för ett rum? frågade fru Villecroze.

— Ja, jag vet knappast — hundra a hundrafranc.

— Bor inte era föräldrar i Paris? frågade hon.

Nej, Pierre Serignans föräldrar hade dött, då han var en liten pojke. Han hade uppfostrats hos sina farföräldrar, och även de voro nu döda.

Det blev ett ögonblicks paus. Fru Villecroze började åter räkna.

— Hundra franc, sade hon till sist — skulle ni kunna betala det?

— Ja tack fru, om ni kunde lämna det till det priset, så skulle ni göra mig en stor tjänst.

— Men det är bara en liten svårighet. Jag har ej rätt att ha inneboende, så jag måste först ha världens samtycke.

— A, det får ni säkert, det får man överallt.

— Det hoppas jag också, sade fru Villecroze, men det är nog bäst, att ni kommer och får definitivt besked i slutet på veckan.

Mot all förväntan sade värden nej, och det var med sorg hjärtat, som den gamla damen måste säga den unge mannen det.

Forts. å sida 14.

Det går minnen på lur...

Det går minnen på lur kring mitt ensliga tjäll.

minnen från långt tillbaka, de tränga sig på mig i mörknad kväll

genom drömmar, i ensam vaka. Det suckar så tungt kring min hudas knut

det är något som längtar åter, det är tröstlösa toner i vindens tjuvt likt själar som hemlöst gråter.

Det tassar därute med tunga fjät ur mörkret det hjälplöst klagar, det är, som om någon stackare grät ur sorg, genom tunga dagar.

Det är tungsamt att höra ur vind, som slår

hur ensamma själar lider, att ana smärtor ur öppna sår där skälvande hjärtan kvider.

Någonstans i natt, fällt en ensam tår, någonstans en ensam ropar,

det blir skärande toner i vind, som slår,

ett skri — ifrån människohopar — — Från stiglösa slätter och ödehed

genom fredlösa år och dagar, från villfolk, som vandra på enslig led

kommer stormen, som hemlöst klagar.

Martin Täström.

Svenska statens verkliga inkomster.

Enligt en av riksräkenskapsverket upprättad sammanställning ha statens verkliga inkomster under okt. 1931 influtit med 57,294,000 kr., mot 62,342,000 kr., under samma månad 1930. Under budgetårets första månader ha motsvarande inkomster utgjort för nu löpande budget 189,817,000 kr., och för nästföregående budgetår 195,853,000.

MAN hör nu för tiden från många håll klagomål — ofta bittra sådana — över det sätt, på vilket vårt språk behandlas i tal och skrift, över alltmera tilltagande vårdslöshet och okunnighet på detta område, insmugglande av halvsmytt eller ofta osmytt långods från andra språk, ologiska konstruktioner, en allmän försimpling av ton och anda i stilen, icke minst genom upptagande av tarvliga gat- och slangord, mycket annat att förtiga.

Dessa klagomål äro — det måste medges — icke sällan ensidiga, enligt min mening stundom i sak obefogade, beroende på den klagandes brist på insikter i språkets väsen och lagar. För övrigt är det en gammal historia. Sådana klagomål förnimma vi redan under 1600-talet. Ett vackert exempel härpå äga vi i Georg Stiernhielms företal till hans 'Svea- och Götamåles fatabur', en av ädel patriotisk harm lågande och av varm känsla uppbluren, värdig och för den tiden synnerligen berättigad gensaga mot den

störtsjö av onödiga främmande ord, som då hotade att fördärva vårt modersmåls art och kynne. Han liknar där det svenska språket vid 'en allvarsam fru', som är klädd 'efter gamle dräkten' men som 'behänger sig här med ett och där med annat, sönderhackat, fransat, krusat, gullbrämrat, alla-modisk plagg' — ett föremål för löje och ömkan. Under 17—1800-talen haglar det inte minst i bokanmälningar o. d. av anmärkningar mot dåligt språkbruk och särskilt mot en mängd nya ord, som uppkommit genom slarviga översättningar av utländska original, varvid dock är att märka, att en hel del av dessa för längesedan vunnit burskap i språket och stundom där t. o. m. med fog kunna betraktas som goda förvärv.

Men om vi också medge, att kritiken på detta område stundom är och varit mindre berättigad, så kan det å andra sidan ej förnekas, att mångt och mycket varit ett ord i rättan tid och nog haft en god verkan.

Svensk julkonsert över radio.

Bellmanskvartetten, tal och recitation.

En svensk radiokonsert kommer den 29 dennes att utsändas över CJGX radiostation Yorkton, Sask., från Winnipeg Grain Exchanges studio i Winnipeg.

Bland medverkande i det intressanta och underhållande julprogrammet märkas Bellmanskvartetten bestående av mr. och mrs. Arthur Anderson, mrs. Annie Rydberg och mr. Erik Söderberg. Vidare systrarna Nilson, som komma att ge ett par musiknummer och Oskar Erikson orkester, som bidrager med marscher, en samling valda svenska folkmelodier etc. Pianisten, mr. Syd Collier, kommer också att bidra med ett pianosolo av Petterson-Berger.

Som hallåman fungerar mr. Carl E. Rydberg, som också kommer att önska landmännen god jul och gott nytt år.

Vi ha all anledning antaga, att man kommer att hälsa detta meddelande med förtjusning, i all synnerhet som det såg ut som om julkonserten skulle torka in alldeles. En hel del förfrågningar ha också ingått och återigen har man tillfälle konstatera, hur populära dessa underhållningsprogram äro. Att samtidigt rikta ett tack till de medverkande så här i förväg, torde endast uppmuntra dem i deras strävanden, och så få vi hoppas att den stora kretsen av lyssnare icke heller glömma bort att låta programkommittén veta, hur konserten utfallit.

CJGX via Yorkton, Sask. Tisdagen den 29 dec., kl. 8.30 e. m. (Wpg-tid.)

Egen väg.

Av Kerstin Hed.

Värde, som livet har bäst och renast,

sällan en lysande stängel fått.

Mycket som glimmar, är slagg

allena.

Döm icke allt efter ytan blott!

Människor tala och tro och tycka —

följ blott samvetets röst!

Livets sorg eller livets lycka

bär du i eget bröst.

Gläds åt skörden på eget gärde,

synes den aldrig så ringa än!

Pröva dig själv och känn ditt värde!

Bygg ej på pris eller tadel, vän!

Människogunst är en köl, som vänder

redlös dit vinden yr.

Tag ditt öde i egna händer,

tro på din Gud — och styr.

Nobels fredspris till Amerika.

Stockholm, 10 dec. — Den norska Nobelkommittén har tilldelat årets fredspris till presidenten vid Columbia University i New York dr. Nicolas Murray Butler samt till Miss Jane Addams från Chicago.

Årets Nobelpris är det största hittills och belöper sig till 173,206 kronor.

Fredspristagarinnan Jane Addams har förklarat, att hennes andel oavkortat skall överlämnas till Kvinnornas Internationella Fredsrörelse.

Språkliga olater.

Av Professor Elof Hellquist.

ha emellertid under de senaste årtiondena blivit alldeles särskilt 'aktuella', som det plägar heta. Orsakerna äro flera. Det skrives ju nu för tiden oerhört mycket mera än förr. Det är icke längre fråga om en 'bokflod' — man kan tala om en verklig översvämning, somliga skulle vilja säga 'syndafloed', av allehanda tryckalster, böcker och broschyrer, tidningar och tidskrifter.

Klart är emellertid, att för att alla dessa spalter skola kunna fyllas, en mängd personer måste släppas fram, som icke äro skrivkunniga i egentligaste mening. Mycket slagg — även rent språkligt sett — följer med i strömmen. Och härtill kommer, att allting nu för tiden skall gå med snälltägsfart. Tiden blir för knapp för eftertanke och filning. Vad tidningsmännen beträffar, måste man väl i betraktande av den bradiska, under vilken de arbeta, nära undra över deras förmåga att mången gång forma sina tankar så väl, som verkligen sker. De flesta av oss

Dessa språkriktighetsfrågor

Forts. å sida 12.

Tecknet på dörren.

Novell av A. Jean.

M:me Nizon for upp i sängen och skakade sin sovande make vid axlarna.

— Charles! Charles! Där är någon på dörren

M. Nizon sludrade sömn

druket:

— Vad nu då? Vad är det du säger?

— Men så vakna då — där är någon på dörren — jag hörde tydligt hur det skrapade.

De lyssnade andlöst i mörkret.

— Jag hörde ingenting, sade Mr. Nizon.

— Just nu hörs det ingenting, men jag är säker på att det var någon där för knappt en minut sedan.

— Skall jag tända?

Knappen vreds om, och det äkta paret bländades ett ögonblick av det plötsliga ljuset.

— Jag tror det är den där luffaren, som var här i eftermiddags, sade M:me Nizon.

Hennes anletsdrag fingo ett spant uttryck, svetten pärlade fram över pannan, allt under det hon erinrade sig det bronsfärgade ansiktet hos mannen, som på eftermiddagen utan vidare stigit in i köket. Då hon fick syn på honom hade hon med ett förfärat skrirusat upp från stolen där hon satt, men vagabonden hade genast lugnat henne:

— Var inte rädd, madame. Jag vill er inget illa.

Hon hade darrande sett honom träda närmare, ensam i huset som hon var.

— Vad är det ni önskar?

— Sedan i går morse har jag inte ätit en bit. Skulle ni inte vilja ge mig lite mat.

Hon hade givit honom en hård brödkant och ett par slantar, bara för att bli honom kvitt. Och för att förekomma alla tacksamhetsbetygelser hade hon sagt: —

— Så — nu kan ni ger er i väg — här finns ingenting mer att få.

Han hade åter troppat av sedan han dessförinnan sett sig omkring ett slaz, som om han sökt göra en rekognoscering.

— Jag skall göra en rundtur genom huset, sade Mr. Nizon.

Då hans fru inte hyste önskan att ensam bli kvar i sängkammaren, sade hon: — Jag följer med dig.

De klädde sig skyndsamt. Händerna darrade. Men de funno huset allifrån vind till källare i bästa ordning. Ur ett värgskåp i köket tog man en ficklampa.

— Låt oss syna lite därutöver också, sade han.

Det hade blåst upp till storm och vinden virvlade upp små dammoln över vägen.

— Vad är det?

Mr. Nizon lät skenet från ficklampan vila på en viss fläck av dörren. M:me Nizon smög sig tätt intill sin make.

— Var det inte det jag sade, att den där luffaren skulle komma tillbaka, triumferade hon.

Forts. å sida 3.

SVENSKA

CANADA-TIDNINGEN

Canada-svenskarnas hem- och farm-journal.

Tryckes och utgives varje torsdag av The Canada Weekly Printing Co., Ltd., ett aktiebolag instituerat under provinsen Manitoba, lagat med utgivningsort 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Enligt Canadas lag är ni ansvarig för betalningen av en tidning för hela den tid ni mottager densamma från postkontoret, antingen ni själv är prenumerant eller ni mottager den i någon annans namn. De eders prenumerations-id är utspen måste ni underätta tillgivaren och bli vägra att längre mottaga tidningen från postkontoret för att bli lagligen fri från efterkrav för vidare sändning. Om ni byter om bestad och ej underrättar tillgivaren därom, sådan tidningen fortfarande sändes till den gamla adressen så är ni skyldig fortfarande betala för densamma ifall personen, som mottager den inte gör det.

Tekst beställda bidrag till tidningen som ej kunna användas återändas ej såvida ej porto närslutes.

Till tidningen insända "Fria Ord" bidrag och poesiiska inlägg betraktas som tidningens egendom.

Adressförändringar:— De av våra prenumeranter, som avflyttat till annan ort, emottas vänligen att till oss uppge nya namn på såväl som gamla postadresser som den nya, emedan vi i annat fall äro urständsatte att sända tidningen.

Betalning:— De av prenumeranterna, som insända betalningen per post, emottas att göra det genom "Money-Order", "Express-Order" eller i registret, at brev. Privata "checks" måste åtföljas av 15 cents för "exchange". Kvitto erkännes genom ändring av datum på adressremsan i tidningen.

Prenumerationspriset måste erlagras i förskott. Tidningen tilländas prenumeranten tills den är uppgjord och betalning efter \$2.00 per år måste erlagas för skulden. Alla brev och försändelser adresseras alltid till

THE SWEDISH CANADA NEWS
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

ANNONSPRISER

på begäran. Efterfrågningar (3 rgr.) \$1.50. Dödsannonser med tan- och kors ej överstigande 3 tum \$1.50. Freläsningsanmär, urskas lediga platser, notiser och meddelanden om kretsarbeten, speciella missionsmöten, årsmöten o. dyl. 75 cents per tum. Dylig annonsering införes endast mot föret insänd likvid.

En resa genom Saskatchewan.

Och några reflektioner i samband med densamma.

För S. C. T. av "Nimo."

"Nimo" i arbete för S. C. T.

Resan företogs å en av C. P. R:s godsagnar ånda från södern till högan Nord, ett i all omväxlande panorama. Det öppna prärielandet och det skogbevuxna landet andra sidan Prince Albert. Resallskapet bestod av en del hästar och kor m. m.

Vi lämnade Congress den 13 okt. vid 3-tiden och anlände till Moose Jaw vid halv sju-tiden på kvällen. Tåget körde in på växelspären, och där tror jag att vi gingo vilse på något sätt, ty vi vandrade nära nog hela natten. Vi lämnade Moose Jaw påföljande dag och anlände vid middagstiden till Regina, som vi lämnade på kvällen för att på morgonen vara i Saskatoon.

Saskatoon är en vacker stad med sina väl anlagda gator, nästan idylliskt låga hus och villor omgivna av trädgårdstappor och gräsmattor. Floden, som flyter igenom samhället, bildar ett vackert avbrott i stadsbilden.

Det förr så bördiga prärielandet, vi just lämnat bakom oss, var till största delen bevuxet med den ryska tisteln, en växt, som helt säkert icke

kräver någon närmare beskrivning. Den är nog känd av de flesta farmare, som ha haft att kämpa med den. Ånda från Vantage och in till Regina sågo vi nästan intet annat än denna fördömda växt. Det blev dock en smula bättre alldeles i närheten av Regina, o. det fanns också där ett och annat skapligt åkerfält.

Resan mellan Regina och Saskatoon kunna vi ej närmare beskriva. — Det var nämligen under natten vi passerade denna sträcka. Vid morgongryningens första ljus sågo vi de första husen i Saskatoon, och det var här ej heller så illa beställt med ogräset på fälten. De flesta farmarna däromkring hade tydligen fått en ganska god skörd att döma av gårderna.

Efter att ha hedrat Saskatoon med en halvannan timmes visit foro vi vidare mot Prince Albert och efter att ha passerat en eller två stationer drogs vår uppmärksamhet till ett s. k. community byalag. I ett av dessa byalag räknade vi ånda upp till 10 hus, belägna tätt intill varandra.

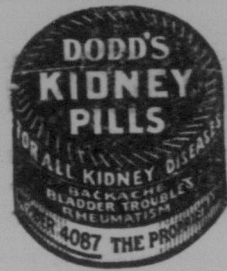
Landskapet förändrades ganska väsentligt och nu började buskarna bli allt talrikare. Det är lätt att tänka sig den känsla, som besjälade oss vid att se skogen med sina stora jättar av träd. Särskilt för den som tillbringat cirka 22 år ute på prärien.

Vi närmade oss nu Prince Albert. Det första vi lade märke till var en stor, vackert uppbyggd farm söder om staden. Här måste farmarna onekligen ha det ganska bra, att döma av den vackra farmen. Någon var vänlig nog att upplysa mig om att det är en fångfarm, och det är icke utan att mitt intresse omedelbart försvann eller åtminstone svalnade.

Vid halv tolv-tiden voro vi framme i Prince Albert, och vid 2-tiden ångade tåget vidare med Paddockwood som nästa mål. Och den 15 okt. nådde vi alltså ändpunkten för vår resa.

En varm kåre ilade utederens rygg, när man såg alla de stora vedstaplarna, som lågo där uppradade. Tänk vad många farmare ute på prärien skulle känt sig lycklig över att ha ägt åtminstone en del av denna ved att värma sig med under vintern. Det kunde nog också låta sig göra, ty frakten kunde mycket väl reduceras och veden såldes till skapliga priser. Allt vad som betaldes för en cord ved lastad på järnvägsvagnen var en dollar och trettiofem cents. Det är ju en nästan skamlig svältlön för så mycket arbete. Det råder en avsevärd skillnad mellan detta pris och salupriset i södra delarna av provinsen. Vem utom järnvägsbolagen gör förtjänst på detta. De skumma mjölken och behålla grädden för sig själva.

Vi företogo härifrån en 20-mila tripp in i skogen per bil och uppsökte därvid en och annan farmare. Runt Paddockwood är det mycket gott och bördigt land. Det är svartmylla på lerbotten, och det fanns farmare, som odlat ånda upp till 65 bushels per acre av vete och av havre ånda upp till 120 bushels per acre. En farmare lyckades till och med få 600 bushels potatis på en acre land. Man upplyste oss om att skörden de två sista åren varit ganska god. Två år tidigare blev den delvis för-

I mer än ett tredjedels århundrade ha Dodd's Kidney Pills ansetts som det bästa medlet mot ryggvärk, reumatism, blåsbesvär och andra åkommor förorsakade av dåliga njurar. De kunna erhållas hos alla återförsäljare för 50c. per ask eller 6 för \$2.50, eller direkt från Dodd's Medicine Co., Ltd., Toronto 2, Ont., mot förskottslikvid.

störd, dels av regn och dels av frost. Nu må emellertid ingen tro, att allt land är lika gott här uppe. Nej, visst icke. Det finns både svampigt och sandigt land, och det mesta av jorden är också odlad och upptagen för homestead. Sålunda äro ej mindre än 2700 frihemman uppodlade i detta distrikt, och nästan dagligen anlända nya landssökare, som uppföra den ena byggnaden efter den andra. Skogen består mest av poppel och spruce, vilka på sina ställen uppnå ganska ansevärd höjd. På det sandiga landet växer den s.k. Jack-tallen.

Vi övergå nu till att säga några ord om skogens vilda innevägnare, som här förekomma i talrik antal. Älg, ren, björn, hjort, antiloper och getter och ej att förglömma den lilla skogsharen och präriehönan, alla nybyggares speciella vän. Fisk finns det gott om i sjöarna här runt omkring, så med litet gott om tid och utan alltför stora ekonomiska uppoffringar kan en person förskaffa sig kött och fisk ganska billigt. En annan fördel att beakta är det billiga byggnadsmaterialet och bränslet. Vinden besvärar en heller ej här så mycket. Sådana stormar, som allt som oftast svepa fram över präriefälten och röra upp det ena molnet efter det andra av sand, vänder upp och ner på ens bästa åkrar o. gården, flyttar över till grannens och ställer till oreda där för att nästa dag kanske återkomma igen för att överhölja staket och vägar med lös mylla och jord eller sand, det förekommer ju ej här.

Vad är det nu för folk, som slagit sig ned här uppe? De flesta äro nog sådana, som varit ute på prärien och icke lyckats göra några större framgångar. De ha haft för

stora utgifter och icke kunnat möta sina betalningar. Som glupande ulvar och vargar ha finansbolagen kastat sig över dem. De ha måst lämna från sig allt och lämna den plats, där de slitit och släpat i ett 20-tal år kanske för att skaffa sig och de sina ett hem på den prärie, de i svett och möda brutit upp. Deras byggnader ha kostat dem dryga pengar, och vattentillgången har för många varit ett stort och kostsam problem att lösa. För att nu icke tala om de mera direkta förluster, de lidit under tiden av hagelstormar, frost, rost m. m. otyg och så sist men icke minst de tre sista åren, som sett skördarna härjas och förstöras av torkan och åkrarna översållade med ryska tistlar.

Kunde inte något göras för dessa farmare? Annat än att lugnt åse, hur de kapitalistiska odjuret med sina advokater i spetsen taga deras hem ifrån dem, köra ut dem likt förbrytare och förmå dem att taga upp nya homestead, där de kunna förbruka sina sista krafter med att hugga ned skogen, odla upp nya sädesfält o. gården, där möjligen nya inkomstkällor kunna uppstå. Ut-sugarna lägga sig åter på lur, och likt hungriga vargar vänta de på sitt rov.

De storfinansiella bolagen dra ränta på alla möjliga sätt och vägar, t. ex. brand-, liv- och skadeförsäkringar samt de s. k. hemlänan. Har så någon väl fått en låneskuld på en halv sektion land på låt oss säga en fem tusen dollars och inte kan möta betalningarna, blir lånet uppsagt, och det betyder, att personen blir hemlös. Farmen säljes några dagar senare för cirka 8,000 dollars. Det är vacker profit man tillgodogör sig, eller hur?

Vad kan nu bli följden av denna massflyttning, som farmarna företaga sig? Jo, öde landsträckor, som lämna rum för storfarmningssystemet o. skulle vi åter få goda tider blir det dessa storfarmar, som komma att fylla våra elevatorer. De kunna till och med bli ägare av desamma helt och hållet.

På 20 års tid har Canada enligt någons beräkning producerat vete till ett värde av 9,500,000,000 dollars. Ett års dålig skörd eller lågt pris gör att farmarna måste skuldsätta sig. Vart ha dessa 9,500,000,000 dollars tagit vägen? Pågående utdelning av understöd kunna nog bli föremål för en ganska ingående kritik, men det må vara till ett senare tillfälle.

Någon frågade en gång en

Saskatoon Tannery Co.

(Saskatoon Garveri Co.)

Pacific Ave., opp. City Market, Saskatoon, Sask. Hudar och skinn uppköpas. Expertgarvning av hudar o. skinn. Vi betala fraktkostnaderna för hudar, som insändas till garvning.

Allt arbete garanteras. Begär prislista.

In Memoriam.

Till minnet av vår älskade fader

OLOF LARSON

Inwood, Man.

som avled den 26 dec. 1931.

"The one we loved is now at rest His true, fond heart is still; The hands that used to help us best Now lie in death's cold chill We loved him, sadly miss him, As it dawns another year In our lonely hours of thinking Thoughts of him are ever near."

Mrs. Olina Larson & family

Inwood, Man

man, om han skulle få understöd (relief) i år, och han svar, att han säkert blivit "relieved" av allt han hade, å ju ganska betecknande. Oel det är ej utan att jag som av slutning skulle vilja ändra min förutvarande epitet til Canada — alla möjligheter land — och instamma med vännen Esse W. Ljungh oel skriva det: Canada, de felslag na förhoppningarnas land!

Nimo.

Från Edmonton.

Skandinaviska Biblioteksforeningen i Edmonton komme att i likhet med föregående a anordna en julfest. Men på grund av svårigheter att e hålla lokal under helgdagerna har densamma måst förläggas så tidigt som till onsdagen den 23 dec. kl. 8 e. m. Festen kommer att hållas i Albion Hall.

Festen öppnas med hälsningstal av föreningens ordi mr. Orntyen. Amatörklubben kommer därefter att uppföra skådespelet: "En orolig natt." Julgran med gotter för smått niågarna samt servering av en god lunch hör till programmet och festen avslutas med dans till god musik. Biljettpriserna äro för herrar 50 c. oel för damer 35 c. Barn under 1 år 15 c.

Kommitterade.

MACDONALD'S Fine Cut

Bästa tobaken för dem, som rulla sina egna cigaretter.

Cigarett-papper gratis
ZIG-ZAG
i varje tobakspaket.

CANADA'S FINASTE CIGARETT-TOBAK

10¢ & 15¢

Arbetslöshetsproblemet och dess lösning.

Herr redaktör,

Eftersom Eder ärade tidning inbjöd läsekretsen till diskussion i ämnet: "Arbetslöshetsproblemet och dess lösning" anhåller undertecknad härmed att få införa följande inlägg:

Orsakerna till den internationella arbetslöshet, som enligt uppgift torde omfatta cirka 23 millioner människor, bildade äro monetära, administrativa, löneekonomiska, psykologiska — ja, man är aldrig säker på att ha angivit dem alla. Man kan t. ex. icke tillskriva avsaknaden av arbetslöshetsförsäkring hela skulden för arbetslösheten och likaså kan man inte skylla uteslutande på höga löner, ty arbetslöshet råder nu även där försäkring inte finnes och även där lönerna äro synnerligen låga. Omdömena om denna art måste vila på en tillräckligt bred basis av kombinerade orsaksfaktorer. Man kan säga att en stark fackföreningsrörelse, som framdrivit en betydande obligatorisk och statsunderstödd frivillig arbetslöshetsförsäkring och med dennas stöd vidmakthåller en stel och övernormal arbetslön, är tillräcklig grundval för en omfattande och tillväxande arbetslöshet även under normala knojunkturer. I England ha ända upp till 25 proc. av de försäkrade industriarbetarna (nära 3 millioner av 12 millioner) varit arbetslösa. I Tyskland nära nog lika stor procent av 21 millioner löntagare av skilda slag i det privata näringslivet; den obligatoriska försäkringen omfattar där 17 millioner. I Frankrike däremot äro fackföreningarna vanmäktiga. Om arbetslöshetsförsäkring vill man icke höra talas.

Mot socialistledaren Leon Blum genmålde konseljpresidenten Laval för en tid sedan i deputerade kammaren, att han som socialminister genomfört ålderdoms- och sjukförsäkring, men att han aldrig komme att gå med på arbetslöshetsförsäkring. I Tyskland och England hade denna försäkring genomförts med påföljd, att dessa länder voro de, som ledo hårdast av den ekonomiska krisen. Laval lovade dock att staten i större utsträckning än hittills skulle påtaga sig en del av kommunernas utgifter för de arbetslösa, varmed Frankrike synes närma sig det svenska systemet för arbetslöshetens bekämpande. I Belgien är fackföreningsrörelserna splittrade och arbetslöshetsförsäkringen ett understött frivilligt system för 630,000. Antalet totalt arbetshetsförsäkrade har ökat från 15,000 år 1930 till fyra gånger så mycket i år.

I Schweiz, där fackföreningsrörelsen saknar verklig förmåga att göra sig ekonomiskt gällande, men där obligatorisk försäkring finnes i 9 kantoner för omkr. 150,000 arbetare och frivillig i 14 kantoner för omkr. 165,000, har arbetslösheten genomgående varit föga svårartad (20,000 platssökande i år).

I Holland ha ganska liknande förhållanden rått. Frivillig arbetslöshetsförsäkring för ungefär 400,000 arbetare (varav 65,000 arbetslösa i sommar.)

I Sverige med starkt monopolistiska fackföreningsrörelse samt utan försäkring men med kostsam offentlig nödhjälpsverksamhet har arbetslösheten varit måttlig, men även under god produktions volym bevarat en viss stelhet.

Man torde av dessa fakta

kunna draga den slutsatsen, att fackföreningsmonopol i samverkan med obligatorisk försäkring göra arbetslösheten förtvivlat stor, att endera inflytandet ej är tillräckligt för en sådan effekt och att frånvaron av båda håller arbetslöshetens nere.

Mitt under den värsta arbetslösheten, som någonsin drabbat de höga lönernas land, nämligen U. S. A., utdömde både amerikanska landsorganisationens ordf. William Green och kongressen offentlig arbetslöshetsförsäkring. Och deras logik är obestridd, ty de bekänna sig till uppfattningen att endast det kapitalistiska systemet kan bota krisen. Är William Green vittnesgill? frågar

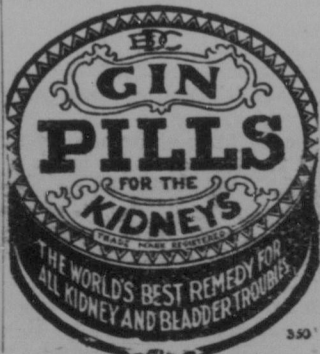
B. F.—k.

Arbetslöshetsproblemet.

Jag läst just nu i S. C. T. att redaktionen inbjöd allmänheten till diskussion över bästa sättet att kunna avhjälpa arbetslösheten. Och som svar härpå, vore man behågen att säga: "Giv alla arbetslösa arbete"! Men som det icke tycks så med ens kunna verkställas, så får man väl tänka över hur och vad slags arbete, som skulle kunna igångsättas.

Arbetslöshetsförsäkring har framhållits som mycket lämpligt, men som det torde dröja en lång tid innan den tillämpas och arbetslösheten och nöden står för dörren, så måste man tänka på något, som omedelbart skulle kunna sättas i verket, så att de arbetslösa skulle kunna förtjäna en skärv. Jag tänker just på de nya settlementen: Det kan vara så där mellan 20 och 30 miles till närmaste järnväg och knappast någon farbar väg. Vinter och sommardag, när det är torrt, kan det ju finnas en möjlighet att komma fram, men när det blir vår och under regniga perioder är det nästan omöjligt. Jag vet någon plats där det sänts in petitioner och undertecknats listor och sänts till myndigheterna för att om möjligt få litet bidrag till att bättra på vägarna. Men allt tycks vara förgäves.

Och som settlarna sakna medel och förmåga att själva utföra nämnda arbete, så synes det som om myndigheterna vore skyldiga att på samma gång som det bereddets arbete åt befolkningen förbättra kommunikationerna. Visserligen torde knappast vintern vara lämplig härför, men en hel del förberedelsearbete skulle nog kunna utföras för att sedan när våren och sommaren arbetet skulle kunna utföras till fullo. Min tanke är att på detta sätt arbete skulle kunna beredas för mängden arbetslös och helt

Säkra tecken

på njurlidande äro: värk i ryggen, svårigheter att kasta vatten och ören urin. Gin Pills avhjälper alla njurlidande genom att läka och hela de inflammerade slemhinnorna. 50c per ask & alla apotek.

säkert finns det gott om sådant arbete, som om inte direkt och för ögonblicket kanske är av så stor betydelse, men som och har en viss uppgift för landets fortsatta utveckling.

Edvard Forsberg,
Stump Lake, Sask.

Lac du Bonnett-nytt.

Från vår korrespondent.

Svenska Förbundets Lokalavdelning i Brookfield, Lac du Bonnet, firade sitt första års-möte söndagen den 13 dec., till vilken högtid Riverlands lokalavdelning inbjödits. Tre fullastade bilar anlände från sistnämnda avdelning vid 1-tiden på söndagen till Brookfield, där avdelningens medlemmar talrikt infunnit sig i skollokalen, där mötet hölls. Salen var fullsatt, då festligheten inleddes med unisont avsvjungande av "Vårt land," varefter den gamle hedersmannen, avdelningens ordf. mr. Dahlgren hälsade samtliga hjärtligt välkomna. Han riktade först några ord till oss besökare, och meddelade att avdelningen dagen till ära anskaffat en svensk bordsflagga med stång, som tog sig riktigt prydlig ut, där den stätade mitt på bordet.

Affärsmötet började med rapporter från föreningens tjänstemän. Av sekr. mrs. Emil Larsons redogörelse framgick att avdeln. hållit 11 ord. möten under året samt att samtliga varit talrikt besökta. Vid avdelningens bildande hade 14 personer ingått som medlemmar och under året hade ytterligare 9 anslutit sig. En av föreningens medlemmar hade avrest till Sverige och numerären uppgick nu till 22. Sedan föredrogos kassörens och revisorernas rapporter, vilka godkändes med tacksamhet. Efter rapporternas uppläsande företogs val av styrelse och tjänstemän för året och återvaldes till ordf. mr. Dahlgren, vice ordf. Emil Larson. Till sekr. valdes miss Elsie Dahlgren och till v. sekr. mrs. Emil Larson. Kassören, mr. Malmgren återvaldes till suppleanter i styrelsen utsågos Charlie Gustafson och Gunnar Gunnarson. Att revisorer föreningsräkenskaper utsågos mrs. Charlie Gustafson och miss Margeret Billson.

Efter valet togs en paus, då tillfälle gavs för medlemmarna att erlagga sina avgifter. 11 stycken betalade omedelbart och en ny medlem vann inträde, nämligen miss Emma Gustafson.

När turen kom till allmänna frågor framställde undertecknad en fråga till avdelningen om denna, i händelse Centralstyrelsen för S. F. C. så skulle besluta att förlägga midsommartinget 1932 till Lac du Bonnet, hade något emot att Riverland och Brookfield avdelningarna uppträdde som gemensamma värddar, och att Riverland-avdeln., i så fall kunde påräkna att Brookfield måtte utse mottagningskommitté tillsammans med Riverland. Alla voro i favör av förslaget och lovade var och en att göra sitt bästa, och särskilt de unga visade sig entusiastiska för saken.

När vi så kommit till underhållningsprogrammet föreslog undertecknad, att vi skulle upptaga till behandling frågan om Svenska Förbundets Ålderdomshemsfond och Svenska

Förbundet i Canada. Sedan undertecknad i en kort inledning berört dessa båda frågor uppstod en ganska livlig debatt, varvid vi fingo höra de alla flesta anföranden till förmån för båda dessa frågor. Hur angenämt är det ej att höra dessa män, gamla och prövade i mångt och mycket, uttala sig i dessa frågor och framlägga sitt varmhjärtade intresse för S. F. C:s arbete och ålderdomshemsfrågan. För egen del njöt jag alldeles särskilt av att höra Dahlgren och Charlie Gustafson yttra sig i dessa frågor, ty de veta vad de tala om, och man får ett bestämt intryck av att de ämna fullfölja vad de tala om, och det är bättre att höra några sådana anföranden än att lyssna till alla bankettalare, som oftast tala i formfulländade fraser och meningar, men sedan intet utföra under året. De flesta bankettalare, jag hört uppträda inom S. F:s cirklar, ha alla slagit sig till ro till nästa bankett och litet eller intet utfört under arbetsåret.

Charlie Gustafsons anförande hade mycket väl passat i en bankettsal och hans varma ordlag och uppriktiga maning till svenskarna att ena sig och sälla sig till vår gemensamma stora organisation, S. F. i C., gjorde ett gott intryck på alla närvarande.

Sedan affärsmötet avslutats och "O' Canada" avsvungits spelades en liten teaterpjäs på fyra akter och de unga aktörerna skilde sig med heder från sitt uppdrag. Så följde kaffedrickning och förfriskningar, och så snart detta var överstokat, uppsattes bord och stolar, och man fick tillfälle till en liten whist. Första priset erövrades av en Riverlandspelare.

Men det blev tid till uppbrott och vid halv 8-tiden drog man var och en till sitt, nöjd med en verkligt angenäm och innehållsrik dag. Till Brookfields lokalavdelning önska vi också rikta ett varmt tack för samvaron under söndagen den 13 dec.

Denna dag står som ett glatt och ljusst minne för oss alla, som hade tillfälle vara med.

Frank Pearson.

Sveriges handelsresandeförening delar ut julgävor.

Stockholm, 9 dec. — Sveriges handelsresandeförenings överstyrelse beviljade på måndagens pensioner, understöd och julgävor till medlemmar och efterlevande anhöriga till sammanlagt 103,195 kronor.

Tecknet på dörren.

Forts. fr. sida 1.

Ett mystiskt tecken var ritat med vit krita därutanför på ytterdörren.

— På det här sättet ge luffare och landsstyrkare varandra små vinkar och märka de hus, vari de tänka göra inbrott.

— Hur kan du veta det?

— Det har jag läst i tidningarna.

Två, av en pil genombrände cirklar, och därunder tre punkter i en triangel stod tydligt att urskilja på dörren.

— Vad betyder det, frågade M:me Nizon.

— Det vet jag inte.

Mr. Nizon ilade tillbaks in i köket och kom venast därpå ut igen med en kautschuck i handen.

— Lyckligtvis ha vi vaknat i tid. Vi ska förekomma hans

Han suddade ut de mystiska tecknen, de blevo allt otydligare och försvunno slutligen alldeles.

— Nu kunna vi åter gå till kojs i lugn och ro. Det är nästan midnatt. Vi ha vridtagit våra försiktighetsmått, slöt Mr. Nizon i en ton, som vittnade om hans fulla tillfredsställelse.

I dagbräckningen var polischefen i färd med att förhöra en lösdrivare, som blivit anhållen av två gendarmar på gatan strax före midnatt. I hans ena ficka hade man funnit ett par slantar och en hård brödkant. Natten hade han fått tillbringa på polisstationen. I hans hår hängde ännu ett par halmstrån från madrassen, på vilken han legat.

— Vad hade ni att göra ute på gatorna så sent på kvällen?

— Jag hade inget orätt för mig.

— Var har ni edra papper?

— Dom blev jag bestulen på i Marseille.

Just i detta ögonblick hördes steg av tunga, spikbeslagna kängor i korridoren, och strax därpå ryckte någon upp dörren, som ledde in till polischefens allra heligaste.

Polischefen vände sig om med vredgad uppsyn.

— Vad är det fatt?

Tre män stodo i dörröppningen — en gendarm och två lantarbetare.

— Monsieur och madame Nizon ha mördats!

— Vad är det ni säger, ropade polischefen och reste sig häftigt upp.

En av lantarbetarna förklarade:

— Vi voro på väg till torget och körde med vagnen just förbi Nizons hus. Ytterdörren stod öppen. Vi gingo in i huset för att fråza herrskapet om vi kunde få någon beställning av dem. I hallen var allt upp och nedvänt. Och vi fingo till vår förskräckelse se herrn och frun ligga på golvet med genomskurna strupar.

Allas blickar riktades mot den infångade lösdrivaren.

— Dubbelmordet måste ha förövats endast för en tämligen kort stund sedan, eftersom bägge liken ännu voro varma, fortsatte den andre lantarbetaren sin kamrats berättelse.

Polischefen vände sig till fången.

— Ni har allt sedan midnatt befunnit er på polisstationen — det är ett fullkomligt tadel-fritt alibi. Ni har verkligen tur.

Men mannen frågade med orolig stämma.

— Var huset, där mordet förövats ett blåmålat enfamiljshus, omgivet av tararisker?

— Hur kan ni veta det, frågade polischefen. Står ni i någon sorts maskopi med mördarna?

Lösdrivaren skakade sorgset på huvudet.

— Frun var snäll mot mig, sade han. Hon gav mig en slant och en beta bröd. För att bevisa min tacksamhet begav jag mig senare åter fram till huset och märkte dörren med ett tecken som vi alla känna till — vi som ha vänen till hem — två cirklar, en pil och därunder tre punkter. Det betyder: "Rör ingenting här!" När detta tecken är anbringat på ett hus, så kunna de som bo därinne sova lugnt. Hur emellertid detta har kunnat ske och det redan i denna natt — det är något som jag alls inte kan förstå.

SENASTE SVERIGE-NYTT.

Sveriges statsjärnvägar 75 år.

Tisdagen den 1 december fyllde Statens järnvägar 75 år. Jubileet firades med utgivandet av en ståtlig minneskrift, utdelning av en särskild prägad medalj samt på tisdagskvällen en glansfull jubileumsfest på Grand hotell i Stockholm. Jubileumsfesten hade anordnats av statsbanornas tjänstemannaförening och i densamma deltog bortåt 300 högre tjänstemän med damer. Man började med en animerad middag, vid vilken talet för statens järnvägar hölls av generaldirektör Granholm. Han prisade statsbanemännen, sådana han nu i snart 40 år lärt känna dem, för deras kärlek till uppgiften och deras samhörighet med företaget o. vilje på dem tillämpa Döbelns ord: "Med dessa trupper kan man trotsa världen."

Efter middagen följde soaré med sång och musik samt en proleg författad av byråassistenten H. Lundqvist och därpå visades för första gången en film som upptagits för att åt eftervärlden bevara minnet av de svenska järnvägarnas byggnad. En mängd lyckönskningstelegram hade under dagen ingått från såväl in- som utlandet.

Svenska trämassekompaniet upplöses?

Nordiska kartellen skall upphöra att fungera.

Enligt ett Helsingforstelegram till N. D. A. står Svenska trämassekompaniet inför sin upplösning och den nordiska kartellen mellan framställare i Sverige, Norge och Finland av mekanisk trämasa kommer fr. o. m. den 1 mars att upphöra att fungera. Orsaken härtill är att en större svensk exportör dragit sig tillbaka.

Tidningen säger sig från fullt tillförlitligt håll ha erfarit att uppgiften äger sin riktighet. Under lång tid förda förhandlingar i syfte att få överenskommelsen prövat gerad ha visat sig fruktlosa. Vilken exportör som avses har visat sig ogörligt att få upplysning om.

Inmalningsprocenterna fastställda.

I konselj ha fastställts de nya inmalningsprocenterna för vete och råg jämte minimiprocenten för vete i enlighet med spannmålsnämndens förslag. Inmalningsprocenterna bli sålunda för vete 60 och för råg 40 samt minimiprocenten för vete 50 procent. Dessa procentsatser skola gälla endast för december.

Fortsatt befrielse från sedelinlösningsplikten.

I konselj har riksbanken meddelat fortsatt befrielse fr. skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld. Befrielsen omfattar denna gång tiden fr. o. m. den 1 dec. i år t. o. m. den 29 febr. 1932 med rätt dock för riksbanken att om förhållandena därtill ge anledning före ut-

gången av nämnda tid återupptaga inlösningsen av bankens sedlar.

Domarbyte i Sollefteå.

Häradshövding Hansson har sjukledighet.

K. m. t. har förordnat rådmannen i Stockholm O. G. M. Bang att till den 31 december vara vice krigsdomare i regementskrigsrätten vid Väster-norrlands regemente o. Norrlands trängkår samt andre assessorn vid Stockholms rådhusrätt C. H. Sahlström att t. v. till den 31 dec. vara vice auditör vid samma krigsrätt.

Vid T. T:s förfrågan i justitiedepartementet upplyses, att de nya förordnandena för- anletts därav, att häradshövding Per Hansson i Sollefteå på egen begäran av krigsrätten beviljats ledighet på grund av sjukdom. Vice krigsdomaren, I. M. Brynolf i Sollefteå, har även ingivit ansökan om ledighet, vilken krigshöv- rätten beviljat honom.

Som bekant har i pressen stark kritik yppats mot ledningen av krigsrättens behandling av Lundemålet, mot vilken bakgrund man har att se ovanstående personskiftet.

Märkligt steg av Billerud.

Den av disponent Chr. Storchmann ledda Billerudkoncernen utträder fr. o. m. nyåret ur Svenska arbetsgivareföreningen och i samband därmed även ur de Arbetsgivareföreningen underlydande Trämasseförbundet och Sägverksförbundet.

Enligt vad T. T. inhämtat vid ett samtal med disponent Storchmann har uppsägningen av medlemskapet icke skett nu under pågående avtalsförhandlingar, utan företogs i stadgeenlig ordning före den 30 juni i år. Något uttalande om orsakerna till utträdet ville han icke göra, då han f. n. icke fann det opportunt att lämna uppgifter härutinnan.

Koncernen är medlem i Pappersmassseförbundet för 9 fabriker med 1,323 arbetare o. i Sägverksförbundet för 4 fabriker med 409 arbetare.

Milles skall göra jättemonument.

Enligt Dallas News har professor Carl Milles fått i uppdrag att utföra ett stort monument, som för en kostnad av 200,000 dollar skall resas på den vid inloppet till New-yorks hamn belägna ön Staten Island. Professor Milles har även blivit erbjuden att utföra en jätteskulptur för Sa. Paul i Minnesota. Dessutom har nyligen chicagosvenskar skänkt till sin stad konstnärens tritonbrunn, och konstmuseet i St. Louis har för en summa av 20,000 dollar inköpt en kopia av Folke Filbyter.

Professor Milles uppgives även ha för avsikt att fullborda den för Konserthuset i Stockholm avsedda Orfeusfiguren i Förenta staterna. För att möjliggöra detta arbete ämnar han låta ombygga och

utvidga den ateljé i Broomfield, som ställts till hans förfogande av Cranbrook Foundation.

Svenska jordbrukets räntabilitet blott 2,2 proc.

Lönsamheten i allmänhet sämre än vid de kontrollerade gårdarna.

Direktören i Sveriges allmänna lantbrukssällskap L. Nannesson har nu slutfört sin undersökning rörande räkningsresultaten från svenska jordbruk för 1930-31. För samtliga undersökta jordbruk har nettoavkastningen befunnits uppgå till 43 kr. pr hektar jordbruksjord. Detta motsvarar en förräntning av allena 2,2 proc. Den högsta förräntningen uppvisa de syd-svenska storbruket med i medeltal 3,2 proc., den sämsta de mellansvenska storbruket med en medelförräntning av endast 0,4 proc. För de båda grupperna av mindre jordbruk är motsvarande förräntningstal resp. 3 och 2,6 proc.

Det är tydligt, framhåller dir. Nannesson, att när av 145 undersökta jordbruk endast 31 st. eller 21 proc. uppnått över fyra proc. förräntning och 45 egendom eller över 31 proc, redovisa negativa förräntningsresultat, den ekonomiska situationen för jordbruket är allt annat än tillfredsställande. Det är också att märka, att de kontrollerade jordbruket i fråga om skörderesultat, och gynnsamma avsettningsförhållanden torde ligga ett stycke framom genomsnittsjordbruket i södra och mellersta Sverige, varför man har anledning antaga, att lönsamheten vid jordbruket i allmänhet varit ännu sämre än vid de kontrollerade egendomarna. Överhuvud taget visar det sig, att jordbrukets räntabilitet ytterligare försämrats under det år som gått.

Sverige vann brottningslandskampen.

19 segrar mot Norges 9.

Brottningslandskampen mellan Sverige och Norge gav till resultat en svensk seger med 19-9. Resultaten i de olika matcherna blevo:

Fjädervikt: Olle Lindelöf segrade över Axel Nord på 14½ min. Erik Larsson över Magnus Segerberg på 3 min.

Bantamvikt: Mauritz Hylén vann över Oskar Olsson på poäng efter 15 min. och Viktor Samuel över Lars Larsen efter 6 min.

Mellanvikt: Axel Cadier vann över Ivar Karlson efter en halv min.

Lätt tungvikt: Rickard Johansson segrade över Rikard Knutsen efter 15 min.

Tungvikt: Axel Nyman vann över Ivar Christiansen efter 9 min. och Gunnar Nilsson över Knut Knutsen efter 1 min.

I november blott 21 utvandrare.

Stockholm, 9 dec. — Till utomeuropeiska länder utvandra de under november månad blott 21 svenskar. Det är den lägsta siffran hittills.

Sverige och Chicagoutställningen.

Stockholm, 9 dec. — Till följd av depressionen får Sveriges deltagande i Chicagoutställningen ett väsentligt minskat omfang.

L. M. Ericsson dotterbolag i Jugoslavien.

Stockholm, 9 dec. — L. M. Ericsson har upprättat ett dotterbolag i Jugoslavien med kapital på 500,000 kr.

Mindre julförsändelser från Amerika.

Stockholm, 11 dec. — De sedvanliga julförsändelserna från Amerika till Sverige äro betydligt färre i år. Särskilt penningförändelserna ha minskats.

Fortfarande stor folkskollära-rebrist.

Stockholm, 13 dec. — Skolöverstyrelsen konstaterar, att det fortfarande råder stor brist på folkskollärare. Ytterligare 271 lärare skulle behövas detta läsår och 344 för nästa år.

Prolongerat avtal vid S. J.

Stockholm, 15 dec. — Kollektivavtalet för verkstadsarbetarna vid Statens Järnvägar har av båda parterna prolongerats på ett halvt år. Avtalet berör 3,000 man.

Ny ledamot av A. K.

Stockholm, 15 dec. — Till ny ledamot av Andra kammaren efter förskingraren kamrer Gustaf Olsson från Torsby, Värmland, har utsetts filosofie magistern Åttberg från Filipstad.

Skogsägarna bilda centralorganisation.

Stockholm, 11 dec. — Sveriges Skogsägareföreningar bildade vid sammanträde i Stockholm på torsdagen en Centralorganisation, som uppvaktade jordbruksministern med krav om åtgärder mot virkesimport från Ryssland. Kvotssystem föreslogs.

Ny metod för sulfatfabrikation.

Stockholm, 11 dec. — Stora Kopparberg och Kopparberg Hofors ha sedan en tid tillsammans arbetat på en revolutionerande ny metod för sulfatfabrikation. Den är nu färdig och praktiseras i stort. Sulfatmassa fabriceras till betydligt större kvalitet och med vidsträcktare användningsområde.

Tysk nationalsocialist omhändertagen av polisen.

Stockholm, 10 dec. — Kriminalpolisen i Stockholm har omhändertagit tyske kaptenen Willy Meyer, som hitkommit på uppdrag av tyska nationalsocialistiska partiet för att verka för nationalsocialistiska rörelsen här. Polisen begär hans utvisande.

Fondmäklare stämmer riksbanken för vägran att inlösa sedlar.

Stockholm, 13 dec. — Fondmäklare Per Jönsson i Malmö har vid Stockholms rådhusrätt uttagit stämning på Riksbanken för dess vägran att inlösa sedlar och mynt i guld. Han hänvisar till guldinlösningslagen av 1873 och begär att utfå 90,000 kronor samt skadestånd.

Flygolycka vid Barkarby.

Stockholm, 13 dec. — En flygolycka inträffade på söndagen vid Barkarbyfältet utanför Stockholm i samband med

övningar för frivilliga automobilkåren. Ett av löjtnant Bjuggren fört plan störtade från 40 meters höjd, varvid passageraren, vice kårchefen bankir Axel Akerman från Stockholm, svårt skadades och ögonblickligen avled. Löjtnant Bjuggren blev dock endast obetydligt skadad.

Ahrenberg propagandaflyger för svenska varor.

Stockholm, 10 dec. — I torsdags startade kaptän Ahrenberg på flygtur genom södra och mellersta Sverige för propaganda för svenska varor. Flygplanet är målet i svenska färgerna. Flygblad nedkastad och en högtalare är inmonterad på flygplanet för utsändande av propaganda föredrag från luften.

Nytt utförelsförbud.

Stockholm, 15 dec. — Regeringen har i extra konselj på måndagskvällen utfärdat utförelsförbud från den 15 dec. på sådana obligationer och kuponger, som förutom i svenska kronor även äro betalbara i holländska floriner och schweiziska francs.

Adalsmålet.

Sollefteå, 14 dec. — Krigsrättsbehandlingen av Adalsmålet forskrider raskt. Mycket stort antal vittnen äro redan hörda efter nu pågående handläggning. Ny handläggning tager sin början i februari. Målet beräknas överlämnas i mars och utslag väntas komma ett par veckor senare.

Arbetslösa taga saken i egen hand.

Gällivare, 14 dec. — Några hundra arbetslösa tilltvingade sig på söndagen tillträde till kommunalfullmäktiges sammanträde både i Jukkasjärvi och i Gällivare. De begärde arbetslöshetsfrågans omedelbara behandling. I Gällivare blandade sig de arbetslösa i förhandlingarna och måste utföras med polisens hjälp.

Arbetslösheten.

Stockholm, 11 dec. — Statens arbetslöshetskommission begär hos regeringen 17,5 miljoner kronor som förstärkning av vid årets riksdag beslutade tiomiljonersanslaget samt 20 miljoner för nästa budgetår. Kommissionen betecknar arbetslöshetsläget som ganska bekymmersamt.

Arbetslöshetsutredningen beär att få igångsätta undersökningar om penningpolitiska åtgärder mot arbetslösheten, finanspolitikens verkningar ur arbetslöshets synpunkt samt löneförändringar som medel mot arbetslösheten.

82 år och vid god hälsa.

Herr C. H. Rommel i Union City, Mich., skriver: "Folket har förundrat sig över mitt friska utseende och kunna ej tro att jag har passerat den 82 dra milstolpen. Dr. Peters Kuriko håller mig vid god hälsa". Denna välkända örtmedicin är bra för folk i framskriden ålder; den befrämjar matsmältningen, förbättrar aptiten och reglerar avföringen. Den är icke en vanlig handelsvara; tillhandahålles endast av speciala lokalgenter, anställda av Dr. Peter Fahrney & Sons Co., Chicago, Ill.

Levereras tullfritt i Canada.

Amerika och krigsskuldproblemet.

Ingen amerikansk reducering tänkbar utan europeisk nedrustning.

Brittiske premiärministern MacDonalds framställning av skadestands- och krigsskuldproblemet inför underhuset för kort tid sedan kan ge anledning till en förmodan, att en officiell aktion för en ny behandling av detta problem vore att vänta, skriver en tidningskorrespondent. Denne förklarar vidare, att MacDonalds synpunkter i frågan synas överensstämma med Förenta Staternas regering. Helt visst kommer emellertid kongressen icke att fästa beaktande vid någon framställning i detta hänseende, såvida icke Europa går med på att reducera de oyrbara rustningarna.

Under alla förhållanden torde en majoritet av kongressens medlemmar vara emot förslaget av en permanent reducering av de europeiska skulderna. En opposition väntas särskilt resas av senatorerna för de västra och södra staterna, vilka fördöma förslaget såsom en komplott från New York-bankirernas sida för att få igen vad de lånat privat åt Tyskland, detta på de amerikanska skattebetalarnas bekostnad.

Beträffande krigsskulderna och skadeståndet uttalade den konservativa ledaren Baldwin som sin åsikt, att det icke finnes någon skillnad mellan dem. "Det rör sig här om ett ytterst svårt problem. Det står klart för hela världen, att de

gällande överenskommen brustit. Trots den respit Hoovermuratoriet lämnat förblir framtiden osäker. Något slags avtal mellan Frankrike och Tyskland är en förberedelse av största vikt för hela denna frägas lösning. Brittiska regeringen tror, att överläggningarna mellan dessa båda länder skola leda till samförstånd. Vad som intresserar oss är att de internationella förhandlingarna, vilka äro nödvändiga, påbörjas utan tidsförlust, yttrade Baldwin till underhuset.

Under de senaste tio åren har London i stor utsträckning finansierat Tyskland och sålunda möjliggjort för detta land att fortsätta sin internationella handel och betala skadeståndet. Dessa lån voro icke av spekulativ natur. De representerade den bästa placeringstyp, som är känd på marknaden, och det är givet, att dessa förbindelsers säkerhet icke bör sättas i fara genom politiska skulder. Om något sådant inträffade, skulle Tysklands kommersiella kredit förstöras, och det skulle icke finnas någon utsikt till framtida skadeståndsbetalningar. Jag hoppas därför, att det skall bli lätt att nå enighet i denna punkt, men frågan är invecklad. Den berör fördomar och politiska farhågor i andra stora länder än vårt eget.

Sveriges trävaruindustri rider ut depressionen.

Hög kvalitet och långt driven rationalisering avgörande faktorer.

För S. C. T. från S. A. N.

Den svenska trävaruindustrien torde lättare än andra länders komma att uthärda den rådande depressionen. I knappast något annat land har nämligen skogsvården och trävaruindustriens rationalisering drivits så långt som i Sverige, som därför sedan länge stått i främsta ledet som producent av bärträrprodukter och pappersmassa.

Den abnorma situationen på världens råvarumarknader har för den svenska sågverksindustriens del ytterligare accentuerats genom den ryska dumpingspolitiken vilken för en tid pressat världsmarknadspriserna för sågade trävaror under de svenska sågverkens produktionskostnader. Den svenska trävaruindustrien har dock delvis kunnat begränsa följderna av denna ryska dumping genom att koncentrera sig på framställning av pappersmassa. Export av pappersmassa har t. o. m., ehuru i ringa omfattning, under det gångna året ägt rum från Sverige till det skogrika Ryssland. Alla större företag inom den svenska trävaruindustrien ägna sig åt framställning av såväl sågade trävaror som pappersmassa, papper, träull, plywood, tjära och andra produkter av skogsbruket, varför de relativt väl kunnat uthärda det oerhörda prjsfaller på trävaruprodukter. Det kanske viktigaste skälet för att Sveriges trävaruindustri trots sin höga lönestandard,

den högsta i Europa, kan hålla sig uppe i den hårda internationella konkurrensen är, att Sverige har en högt utvecklad skogsvård, som tagits som föredöme över hela världen. Det är inte endast ett talesätt att skogarnas gröna guld är Sveriges förnämsta inkomstkälla och en outtömlig sådan, tack vare de åtgärder för säkrandet av återväxten som vidtagits. Vad som gör de svenska trävaruprodukterna särskilt eftertraktade är deras höga kvalitet. Av svenska statens materialprovvningsanstalt företagna experiment ges sålunda vid handen att svensk redwood har en hållfasthet som är 25 till 40 procent högre än den hos American Western Yellow Pine, Red, Sitka och White Spruce. Och Frankrikes Bureau of Standards har funnit att svensk whitewood har upp till 43 procent högre hållfasthet än centraleuropeisk whitewood.

Leverans till Litauen.

Stockholm, 11 dec. — Karlstads Mekaniska Verkstad har fullgjort leverans till Tändsticksboagets dotterbolag i Litauen — en komplet utrustning för pappersbruk med träsliperi.

Ronneby hälsobrunn i likvidation.

Ronneby, 9 dec. — Styrelsen för Ronneby Hälsobrunn föreslår, att företaget till följd av den förlustbringande verksamheten träder i likvidation.

Grafitfält inmutat i Norrland.

Stockholm, 9 dec. — Ett Stockholmskonsortium har inmutat ett grafitfält på 150 hektar i Överluleå socken. Grafithalten är inemot fyrtio procentig.

Att förtjäna pengar - - - är icke alltid så lätt i dessa tider — men om Ni VÄXLAR EDRA SPARADE DOLLARS TILL SVENSKA KRONOR

och låter oss placera dem för Eder i någon av de stora svenska bankerna drager Ni:

1. Nyttja av den högre svenska bankräntan å kapitalplaceringar. Denna ränta utgår för närvarande med 5%!
2. På grund av den låga kursen på svenska kronor har Ni stora utsikter till betydliga förtjänster genom den väntade kursstegringen å svenskt mynt. Många ha genom fördelaktiga köp av svenska kronor förtjänat 20% och mera på endast några få veckor.

Varför icke Ni?

Remittera dollars till oss —
vi gottgöra Eder alltid efter
dagens bästa noteringar —

Vi befodra också remissor till
Edra Släktingar och Vänner
var de än bo i Sverige.

Ni kan alltid vända Eder med fullt förtroende till oss.

Dahl Steamship Agency

(Grundlagd 1909)

325 Logan Avenue.

Winnipeg, Man.

Professor Bergius Nobelpris begärt i Kvarstad.

Stockholm, 14 dec. — Tyske Nobelpristagaren professor Bergius har under sin vistelse i Stockholm för att hämta sitt pris av en kapten Sven Björklund instämt till Stockholms radhusrätt för växelfordran på 28,000 kr. Affären står i samband med ett planerat upprättande av ett vetenskapligt institut i Berlin, varvid Bergius' medhjälpare, en Berlinadvokat, förfarit bedrägligt och sedan begått självmord. Kvarstadsbegäran mot professor Bergius Nobelpris och reseförbud mot honom själv har avslagits av myndigheterna. Bergius avreste på onsdagen till Tyskland. Han har förklarat, att uppgörelse av växelfordran från hans sida varit avsedd, om ej Björklund företagit rättsliga åtgärder. Han anser sig oskyldig till trasslet.

500,000 kronor stulna på upp- bördskontor.

Stockholm, 13 dec. — En uppseendeväckande stöld begicks i lördags afton vid upp-
bördskontoret på Östermalms-
torg i Stockholm, då tjuvar brö-
to sig in och stulo 500,200 kro-
nor, varav 400,000 kronor i
kontanter, som Sverige hittills
haft. Allt som allt funnos 1,500,
000 kronor av uppborndsmedel
på kontoret, men tjuvarna kom-
mo endast över en säck. Kassa-
skåpet hade öppnats medelst
dyrk. Två tjänstemän från kon-
toret ha ställts till myndighe-
ternas förfogande för att bi-
träda vid utredningen. Stölden
är fortfarande ouppklarad.
Uppgift att en dubbelnyckel
skulle försvunnit bestrides.
Försäkringsbolagen ha utfäst
en belöning på 2,000 kr. för
tjuvens gripande och två pro-
cent av det tillrättaskaffade
beloppet.

Stockholm, 15 dec. — Halv-
miljonstölden vid uppbornds-
kontoret på Östermalms-
torg är ännu ouppklarad. Två tjän-
stemän, Berghel och Malmström,
äro anhållna av polisen. Poli-
sen är mycket tystlåten om he-
la affären.

Humanitär slakt på elek- trisk väg.

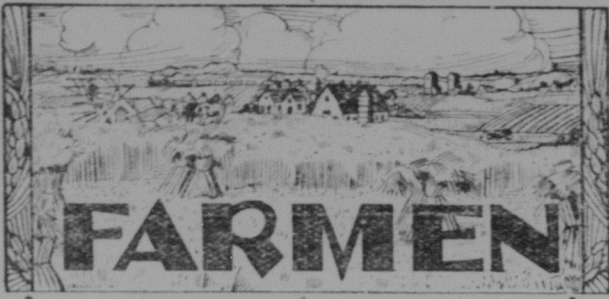
Vid ett av Sveriges största
svinslakterier — exportslake-
riet i Kristianstad — ha igång-
satts omfattande och systema-
tiska försök med bedövning
av svin med elektricitet. Om
dessa försök, såsom man har
anledning hoppas, utfalla med
gynnsamt resultat, har en nära
hälvsekelgammal fråga fått en
lika oväntad som sensationell
lösning, nämligen frågan om en
humanitär slaktmetod, som kan
godtagas av exportsynpunkt.

Otaliga framstötter ha under
årens lopp gjorts från landets
djurskyddsorganisationer för
astadkommande av en huma-
nitär slaktmetod, men det främ-
sta motståndet har rests med
tanke på de omnämnda ödesdiga
konsekvenserna en bedövnings-
metod skulle medföra på
fläskexporten, särskilt på Eng-
land, Danmark, Sveriges svara-
ste konkurrent på denna export-
marknad, har av naturliga skäl
sökt misstänkliggöra baconpro-
dukter efter bedövade djur så-
som mindre blodrent, mindre
hållbart och mindre smakligt,
etc. Försöken i Skane torde nu-
mera ha kommit till ett sådant
stadium, att man inom en icke
alltför avlägen framtid kan vän-
ta sig att positivt avgörande
i denna för både humanitära
och kommersiella intressen
synnerligen betydelsefulla frå-
ga. Då ett samarbete inleats
med England torde man kunna
förläsa, att om engelsmän-

nen godtaga produkter enligt
den elektriska slaktmetoden, de
av danska exportörer framför-
da argumenten komma att för-
lora sin udd i konkurrensen.

Inom regeringen är man sys-
selsatt med en utredning rö-
rande de ekonomiska verkning-
arna av ett införande i Sverige
av bedövningstvång och senast
har jordbruksministern mottagit
ett utlåtande i saken från
lantbruksstyrelsen. Även
lantbruksstyrelsen föreslår, att
man innan åtgärder vidtagits
avvakta resultatet av försö-
ken med elektrisk bedövning.
Om också tillvägagångssättet
ännu icke kan anses fullt änd-
amålsenligt, säger styrelsen,
synas dock stora förhoppning-
ar finnas att på denna väg
avvägringarna en humanitär
slaktmetod, vars tillämpning
icke skulle komma att medföra
nåmnvärt fördyrande av slakt-
ningen. Ytterligare ett par må-
nader beräknas åtgå, innan
metoden kan anses vara fullt
utexperimenterad. Skulle den-
na metod visa sig motsvara de
därpå ställda förhoppningarna,
så skulle ur den synpunkten,
att med nuvarande bedövnings-
metoder huvudenas värde
mnskass, intet hinder behöva
resas mot genomförande av
bedövningstvång vid slakt av
exportsvin då metoden lämnar
svinens huvud oskadade.

Slakteriet har redan försöks-
vis exporterat bacon av svin,
som bedövats på elektrisk väg.
För någon tid sedan slaktades
och bereddades nämligen ett 10-
tal svin till bacon, vilket ex-
porterades under anhöllan att
dess kvalitet skulle särskilt no-
ga undersökas av den engelska
mottagaren. Något resultat av
denna undersökning föreligger
icke ännu, men enligt slakte-
riförvaltningens uppfattning
var fläsket av utmärkt kvali-
tet.

Danssjuka hos grisar.

Hos smågrisar förekommer ofta efter avvänjningen en sjukdom känd under flera namn — spasmodi, eklampsi, "danssjuka," "nurrsjuka" m. fl.

Särskilt synas hastigt växande ofta väl utvecklade djur hemfalla åt denna sjukdom. Utan några som helst varnande tecken, möjligen med undantag av några få dagars nedsatt aptit, uppträda plötsligt, framför allt i samband med foderupptagandet, egenartade krampfall eller tvångsrörelser, som kunna ta sig ganska olikartade uttryck. Vanligast torde anfallen bestå i en karakteristisk manégerörelse (djuren snurra runt i cirkel), andra gånger uppträda dessa anfall som epileptiska kramp — tuggkramp, övergående i allmän tonisk-klonisk kramp — vilka ofta sluta fatalt. I samband med tuggkrampen uppträda understunden kräkningar, som kunna vara tämligen ihållande. De synas dock ej vara åtföljda av något mera påtagligt obehag för djuret. Stundom utgör en vacklande, något styv gång det enda symptomet, som emellertid ger en antydning om, att inom kort svåra rubbningar äro att vänta.

Av rapporter framgår, att denna egendomliga sjukdom bottnar i kalkbrist i grisens foderstat. Denna är nämligen mycket ofta sådan, att den direkt predisponerar för uppkomst av kalkbrist i någon av dess former. Av de kraftfodermedel, som vanligen användas till utfodring åt grisar, är majsen med hänsyn till sitt innehåll av kalk och fosforsyra ganska otjänlig, säger en fackman. Ej ens de vid grisarnas utfodring högst använda skummjölksmängderna kunna åstadkomma en med avseende på kalk och fosforsyra tillräckligt optimalt sammansatt foderstat, i synnerhet som kommjölken är mindre rik på både kalk och fosforsyra än suggmjölk. Där vässe, vari en stor del av mjölken kalkhalt blivit utfädd, är den enda mejeriprodukten i grisens foderstat, bli svarighetserna i dessa avseenden också alldeles särskilt framträdande.

För att närmare studera kalkbristens inverkan på ungrisens utveckling ha ett par laboratorier påbörjat en försöksserie, där de största praktiken förekommande variationerna i fodans kalkfosforsyrehalt äro representerade i foderstaterna. De ha därvid varit i tillfälle att upprepade gånger iakttaga och närmare studera förhållandena vid spasmodi. Blodets kalkhalt har när provtagningen utförts under anfallen, visat sig vara starkt nedsatt. Efter behandling med lösliga kalkpreparat ha symptomen redan efter några minuter nästan fullständigt försvunnit och ha med hjälp av kalktillsats till fodren kunnat hållas borta. Vid åter-

gång till den ursprungliga kalkfattiga kosten har det angripna djuret i regel redan efter ett par dagar åter oörjat visa nervösa rubbningar, som snart kulminerat i ett akut anfall.

Det är sålunda, enligt rapporten, ej tillräckligt vid behandling av spasmodi hos gris att häva de tillfälliga anfallen med tillhjälp av medikamentös behandling. Lika viktigt är att reglera foderstaten genom tillsats av exempelvis $\frac{1}{2}$ till 1 procent krita till kraftfodret för att avlägsna förutsättningarna för sjukdomens återvändande.

Världsmarknaden för mejeriprodukter.

Flera länder ha under denna sommar lidit av torra, vilket medfört en minskad mjölkproduktion, som visst icke förbättrats under den kyliga hösten. I Centraleuropa sjönk därför mjölkproduktionen, medan England och Frankrike visade ökning. Dessa produktionsförhållanden medförde i sin tur att mjölkprisen blevo rätt strama. Vända vi oss till vårt eget land märka vi, att grosshandelspriset för konsumtionsmjölk under september månad i Skåne höll sig i 12 öre, i västra Sverige var det 9,8, i mellan-Sverige 13—15 och i norra Sverige 15 öre pr. kg. Samtidigt var priset å ystmjolk i västra Sverige 9,5 och i mellan-Sverige 11,3 öre pr. kg., och för smörmjolk 8,5 öre pr. kg. i både västra och mellersta Sverige.

Ostmarknaden har under 3:e kvartalet i år kunnat glädja sig åt god stämning medan smörmarknaden lidit av politiska och finansiella bekymmer i Tyskland och England. Guldmyntfotens slopande i flera länder i slutet av september månad ledde rent av till ett sammanbrott, varur marknaden knappast hämtat sig ännu.

Utsiktarna te sig mycket ovissa för den närmaste framtiden, på grund av den politiska och ekonomiska osäkerheten. Emellertid finnes en del ljuspunkter, som tyda på förbättringar på marknaden för mjölk och mejeriprodukter, därest denna finge utveckla sig utan yttre inflytande. Så t. ex. äro lagren av både ost och smör obetydliga mot de vanliga och de låga priserna hava i många fall lett till produktionsinskränkningar. Håller sig den höjda prisnivån på spannmålsmarknaden ligger häri en kraftig hävstång till förbättring av världsekonomin. Man torde dock knappast få räkna med någon mera väsentlig prisstegring under innevarande kvartal.

Från slagan till elektriska tröskmaskinen.

Ännu så sent som på 1800-talet verkställdes tröskningen i

Sverige med slaga. Detta verktyg torde vara det enda inom jordbruket, som genom tiderna bibehöll samma form och utseende. Slagtröskningen har sin svunna poesi och de gamla får gärna en tår i ögonvrån, när de tala om slagornas taktfasta musik på logarna.

Det finns visserligen ännu på gårdarna här och var en slaga, men den hänger sedan länge tillbaka orörd på logväggen, nu endast betraktad som ett kärt minne och en klenod från fars och farfars dagar.

Slagan bestod av tvenne 1,5 alns långa stölar, som med viljor eller skinnremmar — även älskinn användes på vissa platser, sasom i Bohuslän — voro sammanbundna i ena ändan.

Tröskningsarbetet började efter avslutad höstplöjning i början av november, och pågick sedan hela förvintern. Man ville alltid ha trösken klar innan julstoket började, och en allmän sed var, att då kyrkklockorna ringde in helgen skulle slagorna ha tystnat.

Redan kl. 2 på morgonen började slagtröskningen sedan "tröskmännen" dessförinnan ätit en stadig frukost, bestående av en "körvaknavig", bröd och mjölk så de skulle stå "rycken". Därefter dunkade slagorna oavbrutet till kl. 5, då "ottekaffet" vankades och dangens första "löa" (skift) var slut.

Sedan gjorde man "e löa te" och fick därefter "davaen" (dagsvarden), som äts vid nio tiden. Nästa gång vankades "elvakaffe" och vid 1-tiden äts middag. Kl. 4 var det merafton och slutligen kvällsvard kl. 7 eller 8. Så inte svalt man precis.

Att tröska vid ljus på kvällarna brukades ej, ty då skulle man ju störa tomtarna, som arbetade under förnatten, och som, om de hörde buller, lätt skrämdes bort från gården. På den gamla goda tiden hade varje gård sin hustomet, som man måste hålla sig riktigt väl med, för att få tur i vad man företog sig.

Vid "ottetrösken" (den första löa) måste man givetvis ha belysning. Det först kända lyset, som användes på logarna, var s. k. "törvretar" av törved. Ett annat var det s. k. kådljus, ett till vilket man samlade kåda i skogarna. Till veckan användes härvidlag sådant avfall, som blivit över vid spinnrocken. Detta doppades i den på öppna spiseln smälta kådan för att sedan blötas i kallt vatten och rundformas med händerna. Vid användningen hängde ljusen över en lang, i väggen fastslagen spik och tändes i de båda nedhängande ändarna. Ett sådant 2—3 fot långt ljus varade ungefär en timme. Ibland användes ett slags primitiv lampa, tillverkad av ett kärl fyllt med tjära eller "skottala", och i vilket några veckor placerats. För att skydda ljuslagen vid tröskningen från det vinddrag, som uppstod vid tröskningen med slagan, placerade man ett av "sörpaträgen" på kant över densamma.

Vid själva tröskningsarbetet lades nekarna längs logen i tvenne rader med axändarna mot varandra. På de flesta mindre gårdar tröskades säden av 2 män, men på större gårdar och på herrgårdslagarna "fyrtröskade" man densamma. Efter tröskningen "kärvades" de upplösta nekarna i större buntar, s. k. "kärv". Den urslagna säden "mökades" undan och

den hög man därvid erhöi kallades "dröse".

Nu skulle säden "kastas". Detta gick så till, att den slungades mot vindraget från den öppna logdorren, varvid säden fördelades av sin egen tyngd. Den tyngsta och bästa kom då naturligtvis längst fram, medan slösäden stannade mitt på golvet, och aznarna ofta hamnade i ansiktet på den, som kastade.

Så småningom aflöstes slagan av stifttröstverken, drivna av hästar eller oxar på en utanför logen befintlig "körvandring". Att här närmare gå in på körvandringens konstruktion skulle kräva allt för mycket utrymme, och det må vara nog sagt, att körvandringen genom utväxlingen drev upp tröskverken till avsevärd hastighet. Med 2 hästar som dragare kunde man tröska mellan 20—30 tunnor vete eller råg på 10 timmars arbetsdag.

De maskinella tröskningsmedelena synas ha kommit från Norrland, och icke, som man skulle kunna tro, från sydligare delar av landet. Av allt att döma hava tröskverken först förekommit i Angermanland.

Konstruktionerna ha varit många och skiftande, och man har använt stationära körvandringar och flyttbara sådana. Så småningom började bönderna förfärdiga sina körvandringar själva och gjorde dem då efter det antal dragare de ägde. Torpare, som blott hade en häst använde tröskverk, som voro avsedda för "enhetsvandringar" o. s. v.

Tröskverk, som kunde dragas av människor, började även komma i marknaden. Dessa voro försedda med vev och drogos av två personer. Nästa steg i utvecklingen blev lokomobiler för drivande av större tröskverk och tekniken på detta område gick sedan ganska raskt.

Ungefär samtidigt kommo sädesharpor i bruk, och man upphörde med den förut vanliga och primitiva "kastningen" av säden. Nu äro även harpornas tid förbi och de stå mestadels bortglömda i någon vrå av uthusen. Man har ingen användning för dem längre — de möderna verkan utföra all rensning och sortering jämsides med tröskningen, och när säden kommer i säckerna, är den färdig att fraktas till magasinet, kvarnen eller direkt till köparen. Förut fick man i flera dagar stå på logen och har på säden, och den, som från morgon till kväll fick stå vid vevet, var knappast att avundas. Nu har den allt revolutionerande elektriciteten fullkomnat tröskmaskintekniken, och vad som förr sysselsatte bönderna ända från avslutad höstplöjning och till helgmålsringningen, utföres nu på ett par, tre dagar.

Sovjets sorgbarn — lantbruket.

Beträffande sovjetunionens agrarförhållanden kan man utän allt för mycket sökande finna många hårda ord i de ryska tidningarna. Lantbruket är nu en gång för alla de röda makt-havarnas sorgbarn och inget av de otaliga reformförsök, som hittills igångsatts, har kunnat göra mycket till för att bättra upp dess läge. Femårsplanen har i detta avseende heller inte blivit någonting arfnat än ett djävligt experiment.

Sett med utlandets ögon ha

det grandiosa programmets realiseringsmöjligheter ju alltid tätt sig problematiska. En närmare jämförelse mellan propagandaskrifternas och partiproklamationernas entusiastiska fraser och verklighetens oomkullrunneliga fakta ger också snart nog vid handen att en sådan uppfattning har fullt fog för sig.

Det är betecknande att, för att bara taga ett exempel ur högen, Rysslands bördigaste trakt det s. k. Centrala svartmylleområdet i är icke varit i stånd att uppfylla de fordringar på leverans av rot- och trädgårdsfrukter, som av lantbrukskommisariatet ställts till dess befolkning. Den 1 oktober hade i genomsnitt blott 4,8 procent av de årskade kvantiteterna potatis och 32 proc. av trädgårdsfrukterna ställts till förfogande. Den 15 oktober befann sig ännu 80 proc. av potatisen i jorden och 54 proc. av trädgårdsfrukterna voro icke inhöstate. Officiellt skjutes skulden härtill på arbetsledarna, vilka pastas sakna erforderlig organisationsförmåga. Att det inte alltid är därpå det brister bevisar emellertid ett fall från Michastov i Nordkaukasien där 40 med vattenmeloner planmässigt fullastade järnvägsagnar i väntan på de för avtransporterandet erforderliga lokomotiven höllt enkelt finga stå, och frukten formligen ruttna bort.

En fullkomlig tragikomedi har utspelats i Uraldistriktet, där 300,000 har besatts med linfrö, och en rad fabriksanläggningar företagits för att möjliggöra ett rationellt utnyttjande av den väntade jätteskörd. Tyvärr har denna, som verkligen överträffade alla förväntningar, fått stå ute på fälten. Orsaken härtill är brist på arbetskraft, Ingen hade nämligen brytt sig om att göra upp noggranna kalkyler över hur mycket folk som skulle behövas för att bärga all denna välsignelse. Till följd härav kommer det även i år att råda brist på linneväv i Sovjet.

Stor förtret gör det höga vederbörande i Moskva att de statliga gemenamhetsushallena på landsbygden inte ge beräknat resultat. Deras medlemmar ha i regel visat sig vara besjälade av precis samma uppfattning som de förjagade storbönderna, d. v. s. att det inte lönar sig lägga ner någon energi på arbetet, när regeringen sedan skall ha lejonparten av grödan. Där så inte direkt är fallet visas det emellertid en förvanande uppfinningsrikedom, när det gäller att undandra sig naturaleveranserna. I Timoschewsk existerar en "kolchos" med det vackra namnet "revolutionsvägen". Den hade samlet närmare 4,000 centner vete och 1,500 centner korn på hög utan att ens tänka på att dela med sig därav. Distriktet Woronzow — Alexandrowsk skulle prestera 3,500 ton spannmål. Ej mer än ett enda har dock hittills kommit bakom lös och bom i de statliga förrådshusen!

Nordiskt resebyråmöte.

Stockholm, 9 dec. — Nordiskt resebyråmöte hålles i Stockholm den 14 och 15 december.

Mot import av utländsk potatis. Kristianstad, 9 dec. — Hus-hållningssällskapet i Kristianstads län begär hos regeringen åtgärder till förebyggande av import av utländsk potatis.

VECKANS BERÄTTELSE

Uppvaknandet.

Av Mikael Söderberg.

I den stora stadens södra utant finns en liten stadsdel, som kallas Kattstaden. Den är omgiven på tvenne sidor av ärnvägen och på en sida av en ranska bred kanal. På den fjärde sidan slutligen är området begränsat av en bred och livlig trafikerad gata och Kattstaden ligger där således avskilt och förnämt, som en stad i staden. För endast ett och ett halvt år sedan fanns här endast brädgårdar och skjul med all möjlig bråte, men med verkligt amerikansk snabbhet röjdes skräpet undan och som vitsippor om våren sköto moderna och hygieniska hus, med många balkonger och badrum, upp ur marken. Nästan på en gång ruggade alla husen av sig sina byggnadsställningar, och en solig aprilmorgon avslöjade den nya staden sin ungdomliga fågling för en häpen värld. Och inom kort höllo ett par tusen, för det mesta unga och sorglösa människor sitt intåg i de många en och tvårumslägenheterna.

Kattstadens huvudgata, Kalendergatan, påminner med avseende på trafikintensiteten närmast om någon småstads storgata. Biltrafiken är minimal och detsamma gäller om gångtrafiken, men de människor man ser gå nästan alla med ungdomligt raska steg och spänstiga. Endast mycket sällan ser man till några barn, men med hänsyn till det stora antalet nygifta torde man om vid pass ett år få räkna med en iganska betydande barnvagnstrafik. Men till dess kan Kattstaden vila lugn vid stranden av den blå kanalen, på vars motsatta strand ett gammalt kungligt lustslott inbäddat i en mer än trehundraårig park, med tomma och förvånade fönster stirra på uppkomlingarna mitt emot.

En solig och vacker sommar-dag promenerade den unge och lovande inbrottsjuven Ansgar Reiner, speciallist på patentlås, Kalendergatan framåt. Han gick och smånolade för sig själv, under det han samtidigt såg sig piggt och intresserat omkring. Reiner fann mycket behag i dessa vackra hus, som voro hållna i glada färger och grupperade på ett förtroende och mycket trevligt sätt, ty i dessa små våningar fanns nästan aldrig något tjänstefolk och i regel hade både män och hustrur platser att sköta, vilket allt i hög grad underlättade hans arbete. Dessutom brukade nygifta för det mesta vara förståndiga nog att stödförsäkra ordentligt, varför han egentligen inte kunde finna att han gjorde dem något orätt. Tvärtom voro nog i regel dessa triviala avbetalningsskrivbord o byråer, och som han brukade bryta upp oftast taxerade i överkant, varför han säkerligen inte sällan gjorde ägarerna en tjänst, samtidigt som han tillförsäkrade sig en fänga ersättning för besväret. I dessa och liknande kvarter, som han brukade gynna, bodde visserligen intet förmöget folk och

bytet blev aldrig stort, men det uppvägs av fördelen av att få sköta sitt arbete i lugn och ro. Han tyckte illa om att bli störd och nödgad att hota med pistol för att få hem i fred med sina nyförvärvade ägodelar. Detta i motsats till många av hans kolleger som ansågo att spänningen i dylika uppträden kunde verka både angenämt och hälsosamt och stimulerande. Men Reiner var en stillsam natur och han avskydde alla scener. Sådana voro skadliga för hans nerver och minskade både energi och arbetslust.

Ansgar Reiner steg beslutamt in genom porten till huset Kalendergatan 2, hörnet av Kanalergatan. Portvaktsfrun gläntade nyfiskt på sin dörr och Ansgar lyfte chevalerskt på sin nya sommarhatt. Så steg han in i hissen och åkte fem trappor upp.

Först ringde han på en dörr med namnet Klewing på en pryldig mässingsskylt. Han ringde länge, men ingen öppnade. Han ringde också på de andra dörrarna i samma farstu och tydligen hade han en lycklig dag, överallt besvarades hans ivriga signaler endast av gravens tystnad. Han tog fram en spetsig kniv och en bit stältråd, funderade ett tag och bestämde sig så för att göra familjen Klewing den äran, ty vid deras dörr kunde han arbeta utan att bli observerad genom trappfönstret. Med kniven lossade han omsorgsfullt på den runda skivan med nyckelhålet och genom den springa han på detta sätt åstadkom började han peta med stältråden. Sedan han provat den med ett tiotal olika krökningar lyckades han också öppna dörren.

På så smög han genom våningen — den var inte stor, två rum, hall, kök och badrum — där och när han förvissat sig om att ingen var hemma tog han slagfältet i betraktande.

Ansgar Reiner var en ung pojke på sjutton år och hade endast praktiserat en månad på egen hand. Orsakerna till att han redan vid så unga år kommit att ägna sig åt ett så farligt och riskfyllt yrke, vilket som vi sedermera skola se, till och med förorsakade att han rakade i delo med rättvisan, äro svåra att avgöra. Det får bli psykologernas och rasbiologernas sak att bestämma om några ärlighetsfaktorer, skickelsedigra råd vid val av levnadsbana eller naturlig begåvning för yrket varit avgörande, om nu någon utredning över huvud taget skall anses nödvändig. Några få data ur hans liv äro här tillräckliga:

Om hans föräldrar är intet annat känt än polisreportens ledsamma fras att "de voro fattiga, men hederliga", samt att både fadern och modern hade avlidit innan Ansgar fyllt åtta år. Han omhändertogs då av en halvfjällig moster, vilken lämnade honom nästan helt åt sig själv och gatan, med undantag för lördagarna, då han nästan hela dagen fick prisa Gud tillsammans med mos-

tern, som var adventist. Han blev helt naturligt en äkta gatpojke, och om han icke blev helt fördärvad till sin själ, så har man kanske mestern att tacka för detta. Hennes religion hindrade honom ju visserligen regelbundet att vara ute på lördagskvällarna, vilka allmänt anses vara de för ungdomens moral mest farliga.

Han gick i skola i Västra arbetarkvarterens allmänna undervisningsanstalt, där han icke visade sig vara obegåvad, i varje fall inte mer än de där tjänstgörande lärarna. Han ådagalade en viss poetisk begåvning, men tyvärr använde han den inte till mera upphöjda ändamål än att skriva små nidvisor om lärarna. Redan vid tretton års ålder lämnade han skolan, men det berodde uteslutande på att hans och lärarnas åsikter om vad som menas med gott uppförande icke sammanföll. Därefter var han en tid anställd som springpojke i ett varuhus. Men både han och varuhuset tröttnade snart och sedan ågnade han sig en längre tid helt åt den fria gatpojkenes ogundna liv tills han, då mostern blev sjuk och pengar behövdes tog plats som yngste biträde i en slakteriaffär. Snart dog emellertid mostern och han stod då helt utan alla anhöriga. Och som han en gång hunnit vänja sig vid gatans hundra små äventyr och solglitter i rännstenarna, tröttnade han snart på det enformiga och fantasilösa livet bakom disken. Då han nu bara hade sig själv att tänka på gick han en dag helt enkelt sin väg. Det var en sådan där pirrande marsvärdag, som kan komma varenda fiber i kroppen att spritta av livslust.

En månad senare var det han i Krag's ölhall gjorde bekantskap med "Läsgeneralen". Läsgeneralen, alias Albert Belt, var en fruktad inbrottsjuv, som i årtal gäckat polisens ansträngning. Denne man invigde på en enda kväll Ansgar i patentlåsens alla mysterier. Och som han tyckte bra om den raske och vakne pojken erbjöd han honom att bli hans elev och medhjäljare. I fem månaders tid delade de faror och framgångar. Läsgeneralen föraktade djupt allt vad privatbostäder hette och inriktade sig uteslutande på affärer och kontor. Han var en utomordentlig lärare med ett tålmod och ett överseende, som aldrig tog slut, trots att Ansgar genom sin nybörjarfumlighet flera gånger var nära att föra dem både i polisens armar. Men i stort sett skötte Ansgar sig bra och visade prov både på energi och plikttröhet. Snart kände han till de flesta olika läsfabrikaten, deras egenheter och sättet att behandla dem, och då ansåg Belt honom mogen att klara sig på egen hand. Han följde då sin lärares råd att börja med bostadslägenheter och vänta med butikerna och kontoren tills han blev mera varm i kläderna.

Reiner tog slagfältet i betraktande för att som vanligt på några ögonblick göra upp planen till en snabb attack. Men det var något som hindrade honom att handla med vanlig beslutsamhet. Han måste se på allt som fanns här, det kunde han helt enkelt inte låta bli. Allt här var så annorlunda än i de våningar han besökt förut, för att inte tala om hur himmelsvitt det skilde sig från det tarvliga rum han som pojke delat med sin moster och det halva dussin små krypin

han sedan logerat i.

Han måste se på byrån med marmorskivan, han måste se på skrivbordet, på spegeln med den smala ramen i blått och na kunde han inte heller låta guld och på tavlorna. Tavlor bli att helt sakta beröra med fingerspetsarna, ty det var det egendomliga med dem att de voro alldeles utan glas och inte heller stod det något tryckt inunder dem, som det hade gjort på de tavlor han sett förut, och en hel vägg var alldeles täckt av hyllor med böcker i vackra inbindningar. Här och var stod små porcelinsfigurer: en förgylld drake med taggiga vingar, en dansös dansade på tårna och med händerna förde hon en ljusgrön slöja, som var så fint utförd att man tyckte sig se hur den rödde sig för luftdraget. Ett litet svart och lurvigt troll satt mitt på bordet och granskade hänfört sitt sikkliga ansikte i spegeln. På en hög med böcker hade en ugglas slagit sig ned och satt nu och glodde på Ansgar med stora djupsinniga ögon. Och i stora porcelinsvaser funnos hela fång med blommor.

Ansgar satte sig på yttersta kanten av en stol. Han kände sig underlig till mods. Han tyckte att han hade kommit in i en främmande värld, men ändå var allt på något sätt välbekant för honom. I ingen av de andra våningarna hade han erfarit en sådan känsla; där hade han erfarit en sådan känsla; där hade han föresten knappast lagt märke till möblerna, så tråkigt lika varandra hade de varit. Men byrån här liknade inte de andra byråerna, den var vackrare. Skrivbordet var också vackrare. Och stolarna voro inte så klumpigt formade som de andra. Han hade aldrig förr sett så vackra rum. Och han märkte att han fann behag i allt detta.

Han kom att tänka på något som han nu måste le åt. Därhemma hos mostern hade han haft en liten gipshund, som bar en tidning i munnen. På sockeln voro orden "Posten kommer" ingraverade. Som liten grabb hade han tyckt att denna hund var underbart vacker. Men när han såg dessa porcelinsfigurer förstod han att gipshunden var bosch.

Han reste sig och gick fram till bokhyllan. På måfå tog han ut en volym, den var bunden i höglätt skinn med ett ornament av röda eldslågor, och han började bläddra i den. Det var vers. Han hade läst några dikter i skolan under magister Prim's lektioner, men dem hade han inte alls tyckt om, de voro bara fulla av klingande ord om Gud och fosterland. Då voro hans egna nidvisor om gubben Prim betydligt bättre. I varje fall hade de gjort mycket större lycka i klassen. Men det här var tydligen något annat. Han blev allt mer och mer intresserad, ju längre han fördjupade sig i boken. Det fanns i rytmen något som i hörsta grad tilltalade honom. Han läste:

I fjärran skymtar havet,
som en blå, blå strimma.
I havet ligger trollön
men den är dold av dimma.

Och då började han fundera om denna dimmohöljda ö. Låg den mycket långt borta och kunde man kanske hitta den på kartan? Och vad kunde det värda för slags varelser

bland dessa träd, så sällsamt stora

och vattenfall, som likt orkaner dånar.

Och dessa blommor, som med onda ögon all himlens fåglar häna...

Och han började drömma. Bilder och föreställningar började stiga upp inom honom på ett sätt, som han aldrig förr upplevat. Och han märkte en egendomlig tankarnas flykt, vilket både skrämde honom och kom honom att känna sig lycklig. Hans fantasi hade hittills fått föra ett trängt och instängt liv. Inga barnböcker hade han haft när han var liten och hans religiösa moster hade aldrig berättat en saga för honom. Nu var det som om en mängd av allt det, som i hans inre låg i bojor och fjättrar, med en gång ville bryta sig löst och bana sig väg.

Han måste stiga upp och röra på sig. Helst skulle han ha velat springa och hoppa och sjunka. Plötsligt råkade han få se sin bild i spegeln, och då blev han nästan rädd för sina egna ögon; det hade kommit en främmande glans i dem.

Han slog upp dubbeldörrarna till altanen på vid gavel och andades djupt. Där nedanför låg staden med hundra rykande skorstenar. Så långt ögat såg, tak vid tak, svarta av sot och glansiga av sol.

Ansgar Reiner kände en egendomlig lust att själv börja forma ord för ord, för att ge liv åt det, som han i detta ögonblick kände.

Så hände det, som nu oundvikligen måste ske. Redan nu kom det straff, som alltid förr eller senare på något sätt drabbar den, som glömmade sitt arbete och sina plikter, tygellöst hänger sig åt sin fantasi.

Herr Klewing, ägaren till detta rike, som så förtrottat den sjuttonårige ynglingen och kommit honom att alldeles glömma den nykrta vardagen, kom, såg och segrade. Med sin ena hand högg han ett stadt tag i Ansgars krage, med den andra grep han telefonluren. Och inom kort uppenbarade sig tvenne kraftiga konstaplar. Ansgar var nästan gråtfärdig när han fördes bort av poliserna. Mer smärta tänkte han på vad hans avhällne läromästare skulle säga, när tidningarna bringade honom budskapet om hans skam.

Kanhända att det var en vaknande diktarsjäl, som nu krossades i samma ögonblick den för första gången ville prova sina vingar. Kanhända också att den kan vakna än en gång, sedan smärtorna helats.

Brev från författaren X. till distriktsdomaren Y.:

Min käre vän!

Det som du i ditt sista brev meddelade mig om fallet Ansgar Reiner har intresserat mig på det högsta. Det måtte vara underbart att, som du, vara i besittning av ett så sympatiskt och förtroendeingivande sätt. Hur gärna skulle inte också jag vilja kunna avlocka mina medmänniskor sådana utförliga bekännelser om deras handlingar, tankar och känslor. För att inte tala om hur nyttig en sådan gåva skulle vara för en man i mitt yrke!

Saken har till och med fånglat mig så, att jag på rundval av din berättelse har satt ihop ett slags novell. Jag blickar dig samtidigt en kopia av manuskriptet. Nu vet jag ju inte om jag har uppfattat oron rätt — det skall bli ro-

Forts. å sida 10.

Svenska Canada-Tidningen
326 Logan Ave. Winnipeg, Man.
TELEPHONE 19611

Swedish Canada News
The Canadian Swedish Home and
Farm Journal.

PRENUMERATIONSavgifter

I Canada:	
Helt år i försk.	\$2.00
Halvt år i försk.	1.00
I U.S.A.	
Helt år i försk.	\$2.50
Halvt år i försk.	1.25
4 mån. i försk.	1.00
I Sverige:	
Helt år i försk.	\$2.00
Halvt år i försk.	1.00
4 mån. i försk.	1.00

P. M. Dahl,
Managing Editor

Printed and published every Thursday by the Canada Weekly Printing Co., Winnipeg, Manitoba.

Torsdagen den 24 december 1931.

EN MOR.

DET var i november månad i år. Jag reste med dagsnälltåget från Malmö till Stockholm. Vi hade kommit in i hjärtat av det karga Småland. Det blåste kallt och himmelen var molntäckt. Regnet slog mot kupéfönstret, när vi närmade oss ett av de små vackra samhällena uppe på högfjällsplatan. Jag hade skrivit till en av vänners föräldrar o. talat om att jag skulle passera platsen, där de bodde, och om de ville sända en hälsning till sin son här ute i Canada, skulle jag gärna fram bära den.

Både far och mor voro nere vid stationen. Det var precis som vi känt varandra länge, och det var med förvåning jag böjde mitt huvud för deras grånade hjässor.

Med glädjestrålade ögon berättade hon för mig, att hon skulle följa med mig till nästa station för att höra litet om sin son. Och så bänkade vi oss i en kupé mitt emot varandra och så öppnades för mig ett varmt modershjärta.

"Hur har han det?"... "Är det mycket svårt för honom där borta i Västern?"... och jag sökte beroliga den hjärte-goda människan. Jag talade om att jag var det svårt för de unga här ute i Västern i dessa tider, men de klagade icke gärna. De beto ihop tänderna och drogo in ett hål på svängremmen då och då, men de hade i alla fall kvar sin tro på framtiden.

Hon slukade varje mitt ord och medan vi pratade packade hon upp några varma kläder, ett par praktiga strumpor, byxor, småsaker av det kostbaraste slag för henne själv och för sonen här ute för vilkens framtid hennes hjärta slog med så starka slag.

Och när hon packat upp så gott som allt som var i väskan tog hon ur sin handväska ett litet vitt kuvert. Tummade litet på det och visste för ett tag inte vad hon skulle säga. Så kom det: "Tro icke att jag är en sentimental stackare... men min pojke tyckte alltid så mycket om mina pepparkakor... och det är så att jag bakat några just igår... vill Ni ta dem med däröver och tala om för honom att det är hans mors egen lilla julhälsning till honom... önska honom allt gott... och Gud välsigne Er båda..."

Det var tårar i bådas våra ögon. Det verkade för mig, när jag förde de små pepparkakorna omkring i Sverige, när de lägo i en av väskorna ombord på Gripsholm och då äntligen dagen kom, då jag fick lämna hennes son den lilla kära hälsningen, som om jag tagit något med mig av den rara lilla gråhårs-umman från den karga smålandsbygden till den ännu kargare och ödsliga prärien här ute i Västerled.

Hur många mödrar tror Ni icke nu i dessa julens högtidsdagar sitta där hemma över allt Sveriges land, tummande kanske just på en liten pepparkaka, som de så gärna ville sända till sin son här ute i Canada. Deras hjärta är fullt av oro för barnet, som lever här ute, och när juleljusen tindra i granen där hemma i salen på julaftonskvällen vore deras käraste och dyrbaraste julgåva att ha sin son där hemma och få honom att tända de kära juleljusen som tindra i granen.

Och sonen här ute — tänker han på Mor, minns han henne i vardags såväl som i högtid? Sänder han Mor sin julhälsning med samma innerlighet som hon sänder hans? Tänker han med lika varma tankar på henne, på far och syskon, på barnomens jul, som de tänka på honom?

Jag är nästan säker på det.

—rg.

Klatchar och snärtar.

Käseri för S. C. T. av Charley Erickson.

"Rumba" är här. Luften är fylld av "Rumba." I konsertlokaler, över radio, på teatrar och "talkies," i privata sällskap, i gathörn och i hemmen, ute och inne, ja till och med i sovrum och "chambre separé" går det i takt med "Rumba." — "Rumba, rumba, rumba!"

Terpsichore, dansens lättfotade musa, har vunnit en ny seger. Tango, jazzen, shimmy, black bottom och vad de nu alla heta alla dessa mer eller mindre fantastiska kroppsrörelser som gå under namn av dans, är icke mer. Den gamla hederliga valsen och till och med foxtrot har gått all världens väg. Ty nu är det "rumba."

För att följa med vår tid måste vi lära "rumba." Från ociviliserade forntidsmänniskor finga vi vår barnalård och vår salighetslära. Från djungeln i det inre av Cuba ha vi fått "rumba." Men vi "högt stående kulturfolk" förmå att sätta en anstrykning, en prägel, av kultur och civilisation även på de värsta galenskaperna. Atminstone tro vi så. Vad skulle annars civilisationen vara bra för?

Vår värderade språkforskare och polyglott, mr. Linderholm, uppmanar oss gång efter gång att studera olika språk däribland gammalnorska, isländska och lappska. Ja varför icke, om vi ha tid och fallenhet för språk studier? Att studera språk är säkerligen en av de mest intressanta och givande sysselsättningar som vi kunna ta oss till. Men

varför icke också i dessa språkstudier inkludera ett av nutidens "levande språk" — dövtumspråket?

Jag kom att tänka på mr. Linderholm och hans språkpropaganda, då jag härom aftonen åkte spårvagnen utefter Academy Road. I sitsen framför mig suto två unga människor, en man och en kvinna, inbegripna i ett livligt "samtal." Ty ett samtal var det, så gott som något annat, fastän ej ett ljud förnams från deras läppar. De voro ett par vackra, i alla hänseenden välformade människor, flickan var förresten en skönhet, men de voro dövtumma. Den "lingo" varmed de meddelade sig med varandra var fingrarnas rörelser samt ansiktmuskulernas mimik. Vad talade de om? Inte vet jag, men jag har en aning. Troligen var det hjärtats språk, världens äldsta, det språk som talas i alla dialekter och tungomål. Ögonens varma strålade blickar, läpparnas smil och kindernas blossande rodnad, talade sitt oförtydbara språk, ett språk i vilket även jag är en smula bevandrad — kärlekens språk. — Vi kommo till ändan av spårvägslinjen och stego av. De gingo framför mig och fortsatte sitt "samtal." Senhöstens sol höll just på att dala bakom skogsdungarna i fjärran, en blek måne steg upp vid den motsatta horisonten. De gingo så nära varandra men inte arm i arm — det skulle ha varit till hinder i "samtalet." Han pekade på den dalande solen, hon vände sig om och gjorde honom uppmärksam på nattens drabant! Och vad de "sade" var kanske något i den här stilen: "När solen den går neder, går månen upp igen och sent uppå aftonen går gossen till sin vän. I sin ungdom."

Well, how about it, mr. Linderholm? Skulle vi inte vid sidan av våra isländska och lappska studier också söka att lära oss något av de dövtummas "tysta vältalenhet?" Ja varför inte?

Apropå språk! "Klingar inte modersmålet skönast" tänkte jag, då jag härom kvällen kom traskande förbi "Polack-Linas" privata törstsläckningsanstalt på Higgins äve, och hörde vårt sköna nordiska språk ljuda därifrån. Inte var det just parlamentariska språkregler som begagnades, och nog var grammatiken en smula råbråkad, men det var dock "herlandstoner," som smekte mina öron och oemotståndligt drog mig dit in.

Där inne stod "Polack-Lina" på två, ett gott stycke från varandra stående stolar, med ett glas i den ena handen och en butelj i den andra och skrålade: "Hjöl om jul, då ja' sto' brur, då va' ja' trinn å prann som e' rova. Men denna jul, å ja' torr å ful. De' å jädrans tider vill ja' lova."

Inte så illa, tänkte jag, i betraktande av att Lina är från Stanislaus Wjycozweskjys land, Polen. Men Lina är affärsmänniska och som svenskarna äro hennes bästa kunder, så har hon funnit det i affärens intresse att lära sig lite av "ärens och hjältarnas språk."

Och där inne satt bland andra också vännen Gust. Linas etablissement är hans stamlokal. Gust såg inte vidare fin ut ska' ni tro. Den ena halvan av ansiktet var uppsvullet och den andra hade ett bittert

och vemodigt drag. När han gjorde ett försök att gå tvärs över golvet haltade han som en gammal åkarmärr. (Så'na djur finnes inte nu mera.) "Well Gust," sa' jag, "hur står det till med den andra stackaren." Jag trodde naturligtvis att han hade varit i krackel på någon "joint," ty det brukar Gust vara ibland, för att fördriva depressionstiden.

"Det är inte alls vad du tänker, din son of a gun" sa' Gust. "Jag har en tandbyld och så har jag ett par sabla liktornar" sa han. "Aj aj, Gust lilla" sa' jag, "det är nog mul- och klövsjuka du har." "Ett nöt kan du vara själv" sa' Gust.

Den ärade läsaren, som någonlunda noggrant följer med i dagspressen, hade troligen det tvivelaktiga nöjet att i "Free Press" och "Tribune" för 17de December finna mitt plebejiska namn i ett nyhetsmeddelande. Bolaget hos vilket jag tjänar mitt surt förvärvade smör och bröd hade nämligen inbjudit mig till bankett på självaste Royal Alex andra Hotell härom kvällen på grund av att jag var den lycklige vinnaren av första priset i en viss tävlan. Det var angående trafikregler, förebyggandet av trafikolyckor m. m.

Som prisvinnare var det naturligtvis väntat, att jag skulle hålla ett tal och för en mer eller mindre grön Svea-son att stå upp i en dylik församling, där flera av stadens honoratiore och notables, däribland polischefen, spårvägsintendent m. fl. var närvarande, var nog att få kännning av rampber.

Emellertid gäller det att vid sådana tillfällen inte tappa koncepterna samt att göra en så någorlunda anslående och elegant början som möjligt. Så jag började mitt tal på det här viset:

"Ladies and gentlemen! I hope you will find my speech to-night to resemble a lady's skirt; Long enough to cover the subject, and short enough to be interesting."

Det var ju en ganska god början. Jag fick skrattarna på min sida och då är ju all-

tid något vunnet. Och resten av talet gick som det var smort. "Och belönades med bifall" som det heter i tidningsreferaten.

Forntidens öl.

Enligt vad en forntidsforskarer meddelar i Times, brände babylonerna redan år 7000 f.Kr. — alltså för 9,000 år sedan — ett öl, som i fråga om styrka och fyllighet mycket väl utjärdade en jämförelse med det tyska. Vetenskapsmannen i fråga stöder sig därvid på kilskrifttavlornas uppgifter, vilka lämna högst överraskande meddelanden om bryggeri-näringsens höga ståndpunkt i det gamla Babylonien.

Det babyloniska lagerölet, skriver vår engelske sagesman, fick stå ett helt år i köllaren, innan det serverades. Detta öl var i själva verket ett malt-extrakt av sirapsliknande konsistens, som konsumenten gjorde drickbart genom tillsats av vatten. Kilskrifttavlorna omnämna ej mindre än tjugo olika sorter av detta öl. Till de bästa kvaliteterna användes som råmaterial framför allt rött och vitt spelt, en veteart, som länge sedan försvunnit såsom kulturväxt.

De olika ölsorterna hade olika namn i handeln. Bi-usa hette det goda sirapsölet av högsta kvalitet, som också var det dyraste. Med namnet Bi-se-bar betecknade man ett gott öl till medelmåttigt pris. De, som ville ha förstklassigt maltstarkt öl, drucko So-bar-ib-gigd.

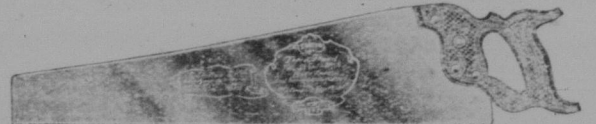
Det röda ölet, vars vört framställdes av två delar spelt och tre delar malt, gick under benämningen Bi-si.

På färden över tidens ocean kunna inte alla vara salongs-passagerare. Somliga måste tjänstgöra på däck.

En orsak varför det är så svårt för en man att gifta sig med sitt ideal är, att även hon har sitt ideal.

En liten tjänst, given i kärlek, livar och stärker mera än en större, som gives av tvång eller med ovilja.

HÅLL DIG TILL SÅGEN!

Köp en äkta Sandvik handsåg, Sveriges bästa fabrikat. Största utförsäljning i Skandinavien. Och nu, för att göra dem bättre kända i Canada, ha vi erhållit anbud att direkt till förbrukarna sälja några hundra sågar, just nu inkomna från Sandvikens Jernverk A.B.

Följande låga priser gälla till 1ste. jan.	
Speciella priser	Vanliga priser.
20" Handsåg \$3.55	\$4.70
22" " 3.75	4.95
24" " 4.00	5.30
26" " 4.15	5.50

Fritt levererade per post eller express överallt i Canada. Betalning med ordern eller C.O.D.

Sågarna äro garanterade, tillverkade av extra prima kvalitetsstål. Väl härdade, filade och satta. Fint polerade. Handtag av polerat äppleträ.

SOM EN NYTTIG JULGÅVA
LÅT EN SANDVIK-SÅG VARA DAGENS LÖSEN.
Sandvik Canadian Limited
410 St. Nicholas Street, Montreal P. Q.

IDROTT och SPORT.

Jack Dempsey i Winnipeg.

Dempsey kommer aldrig att taga världsmästerskapet från Schmeling! Detta är min fasta övertygelse efter att ha sett f. d. världmästaren i aktion mot sina tre motståndare här i Winnipeg.

Endast Dempseys maskiska namn kunde fylla Amphiteatern i Winnipeg och den största församling, som någonsin varit tillstade vid en boxningsmatch i Winnipeg hade till sist plats fyllt Amphiteatern för att se mästarens bland alla mästare i aktion.

Det är icke utan att de flesta blevo en smula besvikna. Alla ha ju en säregen tanke om den berömda Dempsey -- hans namn är ju känt i alla delar av världen -- så det är ej underligt att publiken väntade sig att få se den fruktade manätaren slå sina motståndare sönder och samman, något som men blev sorgligt missräknad i.

Dempseys förste motståndare var Angus MacDonald, den kämpastore canadensaren från B. C. MacDonald är en stor karl och därmed är nästan allt sagt som kan sägas om denne tungviktare. Dempsey hade inga svårigheter med denne motståndare, och rena medlidandet hindrade honom att slå ut honom. Mot en sådan motståndare verkade Dempsey god. Han plaserade sina slag efter behag och det var lätt att se, att MacDonald var glad då klockan ringde.

Steve Trojack, den unge Winnipeg-tungviktaren, var D:s näste motståndare. Här fick D. en motståndare, som själv försökte sig på knock-out, men den gamle världsmästaren var alltför erfaren för den snabbe Trojack. T:s taktik blev besvarat med D:s kraftigaste slag, oh här fick publiken se litet av den gamle D. i full aktion. T. blev lika förvånad som publiken, då D:s ansikte fick det mordiska draget, ty med D:s match-ansikte följde en hel rad av hårda vänstervingar och slag mot käken. En somerslagen överläpp och blod från näsan förtalte sitt tydliga språk om D:s fruktansvärda slagkraft, trots att de handskar, som användes, var 10 uns träningshandskar. Det var onckligen D:s gästa uppvisning.

Tredje och siste motståndaren var Charlie Belanger, den canadensiske mästaren i lätt tungvikt. Han gick två ronder mot D. och det var klart för de flesta att D. mycket ledigt skulle ha kunnat slå ut Belanger om han velat. I rättvisans namn måste det tilläggas att dessa samtliga voro uppvisningsmatcher och D. kunde intet vinna på att slå ut Belanger, som för övrigt är hans personlige vän.

Dempsey verkade litet slö och det var icke utan att han var litet trött, han har var färdig med Belanger. Fysiskt sett är D. i god form, och man måste ovillkorligen beundra denne man -- han är 36 år gammal -- som åter försöker vinna ett världsmästerskap.

Jag tror att D. hårdaste motståndare är hans ålder, och det är säkert att den kommer att vara ett stort handicap om han åter ämnar slåss för mästerskapet. I en 15 ronders match mot Schmeling har D. en enda chans, nämligen att vinna på k. o. inom 5 ronder.

Detta vet Shemeling och ingen behöver eller säga åt den smarta tysken att hålla sig undan D. i de första ronderna, och efter de första ronderna är det bära en tidsfråga när D. blir uträknad för första gången -- och för alltid.

S. R.

Synålens historia.

Synålen har, liksom så mycket annat av våra nödvändighetsartiklar, sina gamla anor. De allra äldsta fynden av synålar förskrivs sig från Schweiz, där man funnit metallålar i påbyggnader som förskrivs sig från 1,500 år före Kristus. Från denna tid har man jättestora nålar av brons, liknande våra hattnålar. Man fann också ett annat slags nålar, som påminde om våra säkerhetsnålar.

Avbildningar av nålar har man också funnit i egyptiska väggmålningar.

De första synålarna voro mycket klumpigt förfärdigade. Ögat var stort och tillkom genom att böja metalltråden, så att den bildade en öppning.

Den nutida nålens hemort är Nyrnberg, där den tillverkades redan på 1370-talet. Ön där boende smed vid namn Rudolph hade länge och väl försökt tillverka järntråd, som skulle bli till nytta för industrien. Han kom då på den idén att trycka ett glödhet järn genom ett hål i en kall metallplatta, och därmed var avsikten nådd. Sedan var det blott ett litet steg till synålens framträdande. Från Tyskland kom synålen till Frankrike o. England, men det var ännu förbundet med stora svårigheter att fabricera en sådan, och denna nyttiga tingest ansågs länge som en dyrgrip. Endast furstinnor och mycket förnäma damer kunde pråla med sådana på sitt sybord. Bland de många dyrbara gåvor, som Ludvig IX förärade sin dotter, var också en liten ask med synålar.

Redan 1375 fanns i Tyskland ett nålmakarskrå, och i mitten på sextonde århundradet hade nåltillverkningen blivit en stor industri.

Den oinvidde har ingen aning om vilken invecklad procedur tillverkningen av en synål kräver. Ögat upptar det mesta arbetet. Först på senare tid har man lyckats få en maskin, som utför hela arbetet. En sådan maskin kan på få timmar tillverka 10,000 synålar.

Även knappålarna ha genomgått många förändringar, innan de fino sitt nuvarande utseende. De moderna maskinerna kunna nu tillverka 15,000 på någon timme.

Den märkligaste nål i världen torde ha tillhört drottning Victoria av England. Den var graverad med en massa figurer så små att de blott kunde ses genom förstöringsglas. Den kunde också öppnas och innehöll flera diminutiva nålar lika konstnärligt graverade som den större.

Maten och hälsan.

Vad födans beredning betyder.

Av

Shirley W. Wynne, M. D., Dr. P. H. Commissioner of Health, City of New York.

I den gamla, goda tiden var kokningen ansedd som en

konst, som framgår av alla de talrika "recepten", som gått i arv från mor till dotter.

Nu har kokkonsten vunnit ny dignitet som en laboratorievetenskap. Enkla födoämnen ha börjat vinna erkännande. Man har funnit att den väl avvägda dieten är lika viktig för hälsan som för aptiten.

Men som torde vara bekant ha vi ännu dåliga kokkar och kokerskor att tagas med. Där om vittna alla de offer som lida av dålig mage.

Hur kan då detta få fortgå, frågar man sig, då så många tillfällen till bättre kokkonst finnas?

Svaret är enligt min förmening icke svårt att finna. En god kok måste ha andra egenskaper än sunt förstånd och koncentrationsförmåga. Framst då fantasi, "imagination".

Om den som kokar i familjen har denna gåva behöva familjens övriga medlemmar icke tröttna på de saker som serveras. Variation är en nödvändig faktor i all god kokning.

Även en väl avvägd, "balanced" diet kan bli tråkig, om maten kokas och serveras dag ut och dag in på precis samma sätt.

Avredd soppa, irländsk stuvning (Irish stew), tomatsallad och frukt som dessert -- detta är en väl avvägd måltid. Men att styvnackat repetera denna meny är nog för att få en aldrig så beskedlig famlighet att börja bråka.

Detta exempel är naturligtvis överdrivet. Även den krassligaste kokerska varierar menyn i viss grad. Men faktum är att alltför många av kökets härskarinnor glömma, att en liten nypa av det ovanliga ger den variation som är den nödvändiga kryddan i livet.

Maten behöver ej vara dyr för att ätas med aptit, men man måste ha litet fantasi då man tillreder och serverar den.

När Englands kung hotade att abdikera.

Häromdagen utkom den känslige engelske författaren Maddox Fords sista bok Return to yesterday. Boken har väckt stor uppmärksamhet och åstadkommit häftig indignation på sina håll tack vare en skildring av hur engelske kungen under Ulsterkrisen strax före kriget hotade med att abdikera. Några medlemmar av the high court protesterar på det livligaste och påstå, att historien är konstruerad från början till slut. Även Lloyd George, som vid tillfället i fråga var finansminister, förklarar, att han aldrig hört tala om att kungen hotat att avgå. Passusen i boken, som återgiver konungens tal, lyder: "Utmärkt, mina herrar, jag är den rikaste medborgaren i England, och om ni önska, att jag skall abdikera, så abdikerar jag, förutsatt att det är landets önskan. Men innan jag gör det, fordrar jag allmän folkomröstning, och jag hyser intet tvivel om utgången, när striden står mellan er och mig." Som källa anförf. f. d. liberale ministern C. D. Masterman och påstår, att denne vid den konferens, som hölls, då konungen fällde yttrandet, skulle ha noterat detsamma.

Gamla sanningar.

1. Ringakta icke, vad de vise säga, och missakta icke, vad gamla män tala.

2. Herrens fruktan är vishetens ärekrans och den låter

lycka och hälsa uppblomma.

3. Syssla icke förvetet med det, som ligger utanför din uppgift och sök icke det, som är dig för svårt.

4. Många hava av egna meningar förts vilse och dåraktiga inbillningar ha kommit dem på fall. För den övermodigas ofärd finnes ingen bot.

5. Avvissa icke den bonfallande i hans betryck och vänd ej ditt ansikte bort ifrån den fattige.

6. Så icke i orättfärdighetens färör; du skall då slippa att skörda sjufallt igen.

7. Akta dig för att få heta brontasslare och lägg icke försät med din tunga.

8. Gör icke någon resa tillsammans med en våghals, gå icke till råds med en däre och öppna icke ditt hjärta för vem som helst.

9. Avundas icke en syndare hans härlighet, du vet icke vilken ända det skall taga med honom.

10. Den ödmjukes vishet upplyfter hans huvud och giver honom en plats bland stormän.

Malning enligt veterinärskapliga metoder en garanti för folkhälsan.

Det finns intet så värdefullt som god hälsa. När världen står inför osäkra förhållanden r det endast naturligt, att man söker ekonomisera så mycket som möjligt, men alltför långt driven ekonomisering, åtminstone ifråga om födoämnen, resulterar ofta nog i hälsorisker, man kunnat undvika.

I västra Canada är brödet den mest betydelsefulla födoartikeln. Brödet produceras av mjöl som framställts av vår egen stora kvarnindustri. Välståndet i Västern är beroende av världens efterfrågan på högkvaliterat mjöl av väst-canadensiskt vete. Under en generation har endast det finaste och bästa kvalitetsmjöl tolererats i Väst-Canadensiska hem, men helt nyligen har man börjat använda billigt, illa malet mjöl, som man knappast skulle vänta att någon husmor skulle använda.

Det mest ekonomiska mjölet är icke det som kostar minst. Det mest ekonomiska mjölet är det, varav man får det största antalet brödelevar -- bröd, som har verkligt aptitretande smak. Det skulle tillverkas av rent, prima mjöl, innehållande endast rena beståndsdelar.

Vem som helst kan få prima mjöl till en kostnad, som högst obetydligt överstiger det billiga mjölets. Det har t. o. m. bevisats att skillnaden i kostnad för rent, prima Robin Hood mjöl och billigt, illa malet mjöl är mindre än 1 c. per dag och familj på fyra personer.

Under en generation har Robin Hood Mills, med sina moderna, fullt up-to-date anläggningar i Moose Jaw, Saskatoon och Calgary försett canadensiska husmödrar med det bästa, mest högkvaliterade mjöl, som finns att tillgå. Och en generation från nu hoppas man alltjämt kunna framställa det bästa, mest förstklassiga mjöl, som finnes. Redan ha tusentals husmödrar, som experimenterat med billigt, illa malet mjöl, återgått till bruket av gamla välkända märken som Robin Hood. De ha funnit att besparingen av 1 c. per dag och familj om 4 personer icke är värt risken att förlora hälsan genom att erhålla tvivelaktigt rent, oaptitligt och kient mjöl med ringa näringsvärde.

Ralph's
Varuhus
är nu öppet.
Köp edra julklappar NU.
Fullständig Herr- och Dam-ekipering.
Ralph's
614-16 Main str. Winnipeg.
Nära Logan.

Farmer till salu.

SE 21-23-6 W 3 1/2 miles	
N.W. Mulvihill	\$400
SE 18-23-5 2 1/2 miles	
N.E. Mulvihill	\$600
SW 27-23-6 4 1/2 miles	
N.W. Mulvihill	\$500
SE 31-24-6 4 miles N.W. Canper	\$900
SW 33-24-7 6 miles S.W. Ashern	\$500
NE 30-23-3 E 11 miles	
N.E. Arborg	\$500
SE 18-23-3 7 miles N. Arborg	\$900
NW 27-22-9 miles W. Arborg	\$800
SW 18-21-3 W 10 miles	
E. Deehorn	\$400
NW 35-23-2 3 miles	
S. Fisher Branch	\$600
SW 17-21-3 10 miles E. Deehorn	\$400
SE 18-21-3 10 miles E. Deehorn	\$500

Liten köpeskillning. Goda avbetalningsvillkor, lång kontraktstid arrangeras. Anbud mottagas till
THE MANITOBA FARM LOANS ASSOCIATION
166 Portage Ave. E. WINNIPEG

PLÅGAS ICKE MER
av dålig mage, då äkta Linfrö-extrakt av Östersunds-magasinets i Stockholm medel botar magsjukdomar, såsom magsyra, magkatarr, magsår, dålig matsmältning, trög, avföring och lärmed följande svindel, matthet, tryckande känsla i maggruppen, sveda i bröstet, sömnlöshet m. m. Pris per paket \$1.20. Levereras tullfritt i Canada: P. Nelson, 4009 Dufferin ave., Winnipeg, Man.

Mrs. J. Halvorson,
1431 ADAMS ST., N. E. - Minneapolis, Minn.

HUMOR och RUMOR.

— Är det här en bättre restaurang?
— Ja, det är det, men sätt er därborta i hörnet, så kan ni bli serverad ändå.

— Maten är oätbar. Jag vill tala med hovmästaren.
— Det går inte för ögonblicket. Han är på restaurangen mitt emot och äter middag.

— Jag tror inte det är sant att opaler bringa olycka. Jag t. ex. har en opalring när jag blev förlovad med Georg.
— Jaså, men vad säger Georg?
— Du har fantasi.
— Hur så?
— Du ser så belåten ur när du speglar dig.

— Vet du om Greta har många fienden?
— Nej, men hennes vänner tycker inte om henne.

— Jag skulle vilja köpa ett kuvert.
— Skall det vara fodrat?
— Ja, det är säkrast -- det skall nämligen till Grönland.

Havsjungfrun.

Ett par timmar före dagningen väcktes jag av min vän fiskare André och nu suttu vi i hans båt. Vi skulle ut och vitt- a hans garn. Inte en vind rö- le sig. Vi hade båda tagit åror- na, och båten gled långsamt fram över den lätt krusade vat- tenytan. Efternatten insvepte allt i sitt milda blå. Stjärnorna stod som bleka silverstänk på himlen.

— När vi rundat Cap des Can- abières får vi lite vind, lova- de mig min följeslagare.

En halv timme senare före slog han mig, att vi skulle vila itet på årorna. Båten drev sak- ta i rätt riktning. Jag hade ingenting emot förslaget, ty jag hade blivit ganska varm av den ovana ansträngningen. Jag tände en cigarett och bjöd ä- ven André på en. Han tog om- orgsfullt utav papperet, rula- de samman tobaken och stop- pade den innanför läppen.

Strömmen förde oss längre och längre ut. Vi suttu tysta, och jag lät handen hänga ned i vatt- net och kände med välbehag det mjuka, svala skvalpet mellan fingrarna.

Plötsligt utstötte jag ett ett rop.

— Vad är det? André för upp.

— Ingenting ingenting! Jag kunde ju inte säga till mannen, att en mjuk, iskall hand fattat i min därnere i vatt- net. Han måste ju tänka, att jag var galen.

— Men ni skakar ju, sade han bekymrad.

En ångestkänsla genomlade mig från hjässan till hälen. Vems hand var det jag känt i vattnet.

Jag stirrade på min hand och kunde knappast fatta, att jag ingenting kunde se på den. Och lock visste jag ju, att det hela näste ha varit en hallucination.

— Har ni rört vid en manet, frågade mannen.

Jag svarade ingenting. Jag tvang mig till att analysera, vad jag hade känt: vattnets friskhet mot mina fingrar, in- trycket av strömmen, av rörel- sen, det domnande behaget av att låta handen viljelöst glida genom böljorna — och så plöts- ligt den mystiska beröringen av en främmande hand, som fat- tade om min.

Skulle det inte smaka med ett glas rom, föreslog André.

Jag tog en klunk ur flaskan, som han räckte mig, och alko- holen gick som en eld genom nerverna.

Vi togo åter till årorna och kort därefter sågo vi näten.

— Är ni klar, frågade fiska- ren mig.

— Jag är klar, svarade jag.

— Nå, ta då i här.

Vi började hala in. Efter en stund sade André:

— Det är god fångst.

— Hur kan ni veta det, fråga- de jag.

— Jo, känn hur det tynger i nätet. Det här få vi händerna fulla av.

Så förmörkades med ens hans ippsyn, och han brummade:

— Så vitt det inte är en av de där fördömda bjelugerna.

Bjelugerna hade under sist- a tiden vållat stora skador på fisknäten utefter kusten.

Vi slet i nätet.

— Det är säkert en bjeluga, sade fiskaren. Ännu kunde vi inte se vår fångst, men den slet och ristade i nätet. Den river säkert sönder maskorna, sade vi.

— Bara i kunde få den upp ur vattnet, innan den förstört det hela. Vi slet i nätet, så att

blodet sprang ut i fingertoppar- na.

Då var det hon blev synlig, innästlad i maskorna, som sku- ro in i hennes kropp. Håret lögde i tunga våta tovor kring det av ångest förvridna ansik- et. Hennes fiskstjärt piskade vilt för att riva sönder nätet.

Ett par sekunder stirrade vi varandra in i ögonen. Så sträck- te hon med en förtvivlad, bed- jande rörelse sin ena hand ut emot mig. Det var som om jag åter kände den vidröra min, mjuk och iskall.

Ofrivilligt öppnade mina händer sig, nätet gled ur min hand och försvann i djupet.

Min följeslagare utstötte för- bittrad:

— Så, nu gick det åt helvet- tet!

— Säg ingenting, jag skall betala ett nytt, sade jag.

Han mumlade något till svar, som jag inte uppfattade.

— Vad skall jag säga, när jag kommer hem, frågade han.

— Säg dem som det var, sva- rade jag.

— Galenskap! Sanningen, den är det ju i alla fall ingen som tror.

Mannen med kassaappa- raterna.

Av H. Torselius.

Den största faran för en brottsling ligger i att han söker vara originell, förklarade kommissarie Ceder. Inte så att förstå, att en skickligt och o- riginellt planlagd kupp skulle vara mera riskabel än en annan, tvärtom, men om, låt oss säga, en tjuv upprepar ett o- riginellt trick, är det fara värt att just det tricket sätter fast honom till slut. Man vet för varje gång man träffar på det, att man har med samma man att göra, man — om herrarna förlåta uttrycket — kommer hans psyke på spåren, och man skulle nästan kunna tala om psykiska fingeravtryck lika väl som andra. Inregistreringen av dem är alltid lätt, men i- dentifieringen kan vara benig- noz.

Vi hade en sådan där herre för en del år sedan här i Stock- holm, som skaffade oss en hel del huvudbry. Han fick nam- net "Mannen med kassaappa- raterna". Det var det enda vi en lång tid kunde kalla honom, men tack vare sin lilla fluga blev han fast till slut. Fast det var förstas en ren hädesse, som förde honom i händerna på oss.

Det började med ett inbrott i en järnaffär. Kassaskåpet ha- de han inte gett sig på — det här sina risker att arbeta med dynamit, och är man inte så modern att man är utrustad med syrgasapparat faller det sig svårt att få bukt med en sådan där pansarplåtsmöbel. Tjuven hade vittiat alla lådor på kontoret, kommit över en del pengar och frimärken där och så gett sig på kassaappa- raten ute i butiken. En sådan är ju lätt att bryta upp. Men han nöjde sig inte med att plo- cka på sig kassan, utan han räknade noga igenom den. Den gången var det litet över fyr- tio kronor bara, och — nu kom- mer det märkliga — han slog ordentligt in på "Utbetalt" vad som fanns i kassalådan, vred runt, tog kvittenslappen och lade den i lådan. Så att när man kom ner i butiken på mor- gone, såg man inte bara att en tjuv hälsat på utan hade också hans kvitto på pengarna han lagt embargo på.

Undersökningen gav intet re- sultat. Mannen arbetade tydl- gen med hanskar — inga fin- geravtryck någonstans.

Veckan därpå kom turen ti- en stor modeaffär. Här fann man på morgonen i den upp- brutna och länsade kassalådan ett av apparaten själv stämp- lat utbetalningskvitto på sex- tiofem kronor.

När så det tredje inbrotte strax efter ägde rum unde- liknande förhållanden, tyckte man att det började gå väl- långt, och det var ju inte att undra på. Pressen började sys- sla med saken, reporterna sprun- go som skottspolar i de hem- sökta affärerna, och polisen fick många hårda ord till fivs för att den inte lade vantarna på den fräcke gynnaren.

Vi gjorde vad vi kunde, men det gick ju inte gärna att beva- ka varenda butik i staden natt efter natt. Och den förslagne tjuven lämnade alls inga spår efter sig.

Det höll till slut på att bli panik bland affärsinnehavarna. En del av dem tömde kassa- apparaterna på kvällarna, men det var ju ändå inte roligt att se sin apparat sönderbruten på morgonen. Den var värd me- ra än de rätt obetydliga växel- kassor, som man vanligen låt- tigt ligga kvar över nätterna.

Som sagt, det var inte en tjuv med överdrivet stora pre- tentioner. Större summor kom det sålunda aldrig att röra sig om, men hela historien var försmädlig ändå, i all synne- het för polisen. Men trots be- svikelsen logo vi för oss själva. Tjuven var för envis med sitt underliga utslag av ett egen- domligt slags humor. Vi visste, att sådant där inte går i läng- den. Är man ute på slika även- tyr, bör man inte gå efter annan lämna sitt visitkort ef- ter sig, även om det är så pass svårtydligt som ett kassakvit- to.

Mannen med kassaappa- raterna gick oförfärd på i ull- strumporna. En stor livsme- delsaffär, som fruktade hans påhälsning — och det gjorde som sagt de flesta affärerna i staden — hittade på att strö- ut mjöl på golvet framför ap- paraten. Det var som om den skämtsamme tjuven anat in- viten. Han hälsade på och pla- cerade ett kvitto på åttio kro- nor i kassalådan, tog den näm- da summan och försvann. Men innan han tog itu med jobbet hade han rivit ett stort ark papper av pappersrullen, vikt det måndubbelt och lagt det över mjölet. Fotavtrycken, som man hoppats få vid ett besök, voro obefintliga.

Upphetsningen steg efter den mystiske tjuvens besök i en stor uraffär. Där fanns vis- serligen endast något över tret- tio kronor i kassan. De hade vederbörligen utkvitterats, men vad värre var — en an- senlig mängd guldur hade för- svunnit.

Polisen fick sitta emellan, skall jag säga. Och väl är, att vi ha hård hud.

Så kom sista kuppen, ett inbrott i en affär på Kungs- holmen. Kassalådan hade här länsats på sextio kronor men den här gången stod polisen mer mystifierad än förut. Det fanns intet utbetalningskvit- to i lådan men väl ett inbetal- ningsdito på tre kronor och sextio öre. Och ett biträde i affären förklarade, att detta var sista inbetalningen, som gjorts kvällen förut. Han had- verkställt den för ett inköp han själv gjort men ej brytt sig om att taga kvittot, som alltså bli-

vit sittande kvar vid öppnin- gen, där kvittona komma ut.

Alla våra krafter voro i rö- else för att söka bringa klar- et beträffande de "mystiska" tölderna. Varje man vid kri- ninalavdelningen ansträngde sig till det yttersta.

Samma morgon denna sista nmålan ingick satt en av våra yngre, duktigaste konstaplar och drack kaffe på ett kondit- o- i på Kungsholmen. Vid bor- let intill hans satt en ung, snyggt klädd man och njöt li- kaledes av sin mocka och de färska wienerbröden. Mannen lade ihop tidningen, han läst, knackade på servitrisen och bad att få betala. Ur byxfic- kan drog han upp några sed- lar, lämnade fram en av dem fick tillbaka, reste sig och gick.

Detektiven hade halvt för- strött följt mannens rörelser. Hans tankar kretsade kring stöldmysteriet, och därför ryck- te han till, då han såg ett rött kassakvitto, likt det han en stund förut sett i den plund- rade affären, falla till golvet, när mannen tog upp pengarna. Då denne gått, böjde sig de- tektiven ned och tog upp kvit- tot. Till sin häpnad läste han namnet på den affär, kring vilken hans tankar kretsat, och vidare: "Kr. 60:60."

Han rustade upp, sprang ut- an att betala förbi den förvä- nade uppapperskan ut på ga- tan och hann upp mannen vid närmaste gathörn.

Fem minuter senare satt "Mannen, med kassaappa- raterna" i gott förvar på krimi- nalstationen.

Och förklaringen?

Gång efter annan hade det konstiga skämet lyckats. Tju- ven hade varit slug, skicklig och försiktig. Men när han denna natt skulle ta ut kvittot på den instämplade utbetalnin- gen, satt ett kvitto sedan går- dagen i apparaten. Han fick sålunda två lappar i handen. I den svaga belysningen lade han ned det gamla kvittot i lå- dan och slängde bort det nya. Pengarna han tagit, hade han räknat upp på disken bredvid sig. Tätt därintill hamnade kassalappen på sextio kronor, och den följde i hastigheten med, då han stoppade rovet i byxfickan. Den följde också med i hastigheten, då han skul- le betala sitt morgonkaffe den ödesdigra dag, som skulle bli slutet på hans självsvärdiga lek med kassaapparater i Stock- holm.

Uppvaknandet.

Forts. fr. sida 7.

ligt att höra vad du säger om den saken — men jag tycker om att föreställa mig saken på det här sättet.

Och jag kan inte hjälpa, hur omoraliskt det än är, att jag har gripits av en viss sympati för tjuvpojken ifråga. Det

tycks ju förresten du också ha gjort, att döma av ditt brev. Den litteräre tjuvpojken! Lä- ter det inte som en ny "typ" i litteraturen? Och så är det än- då verkligheten själv, som har hittat på honom.

Men det är så sant, att du ber mig om ett råd. Och jag känner det inte bara som en glädje, utan också som en plikt att få ge dig det. Härmed all- så ett litet P. M. att iakttaga, när saken åter kommer före om torsdag.

Ställ för Guds skull inte, av överdriven plikttrohet, till med några dumheter!

Kom ihåg att den utförliga bekännelsen har pojken gjort privat för dig! Missbruka inte hans förtroende.

Officiellt är ju bara den sista affären hos Kleving känd och där hann han ju inte ens ta någonting. Det är alltså första resan, som det visst he- ter på ert språk, och då blir det naturligtvis villkorlig dom. Alltså kan han ju slippa lös med detsamma.

Det är tydigen en ung dik- tare, som håller på att bli med- veten om sig själv. Det vore ett avskyvärt brott att bura in honom i ett svart hål, där varken sol eller måne lyser. Jag kommer aldrig att förlåta dig om du gör det.

Sedan, min käre vän, skall vi ta hand om pojken och skaf- fa honom god undervisning. Och göra någonting för honom, höll jag på att säga. Men det misstänker jag att vi inte be- höver. Min tro är nämligen att han kommer att sköta om den saken själv.

På återseende till om tors- dag, då jag kommer att infin- na mig i åhörarbaset. För att kontrollera att du sköter dig ordentligt.

Din tillgivne X.

WADENA.

Skandinav Önskas

Det finns fortfarande rum för många skandinaviska settlare i Canadas bästa "mixed farming" distrikt, Ender- erton Co., C.P.R. och Hud- son Bay-land, 8 till 10 års avbetalningsvillkor, \$200 till \$400 vid köpet. Upparbetade färmer till olika priser. Staden har mejeri, kvarn, hög- skola, hospita m.m. Största skandinaviska settlement i Canada.

LEONARD WREEDE
Box 51. Wadena, Sask.
SASKATOON.

SASKATOON.

Drs. Swærtout & Toren
DENTISTS
Skandinaviska tandläkare
900 New MacMillan Bldg.
(Nära C.N. järnvägsstation.)
SASKATOON
Smårtfri tandutdräning.
Gas bedövning. X ray
Telefon 6070.

U. S. A.

Är Ni Sjuk eller Svag?

Förvarna då inte att i tid vända er till mig. Trettio års avbruten praktik i behandling av tusentals fall visar välförtjänt förtroende.

Varje man borde sända efter ett exemplar av den intressanta och lärorika

SVENSKA RÅDGIVAREN "GODA RÅD"

Denna berömda med flera illustrationer försedda läkarebok, av Leigh skrivit speciellt för svenskar i U. S. och Canada, i öpnar många VÄRDEFULLA RÅD OCH UPPLYSNINGAR FÖR UNGA MÄN som mår illa för MÄNNEN SÄR- EGNA SJUKDOMAR, deras följder, förebyggande och hur de kunna botas i hemmet o.s.v. Boken handlar även om LIVETS HEMLIGHETER och borde läsas av varje ung man. Om ni varit offer för oförstånd i era unga år, eller systemet blivit försvagat genom utsvärningar i senare år, blir ni skrämda efter boken. Ni kan bli friska till fullständig hälsa och styrka genom Dr. Leighs be- handling. BOKEN SÄNDES ALLTID GRATIS OCH PORTOFRETT I FÖR- SEGLADT OMSLAG TILL ALLA, som insända namn och adress till

Dr. L. K. LEIGH,
179 W. Washington St., B. 8., Chicago, Ill.

Skiljas — icke skiljas.

Ingen institution har i våra dagar så diskuterats som äktenskapet. Redan det faktum att något så urgammalt, för de flesta så självfallet kommit under debatt visar, att man ej längre obetingat tror på institutionen såsom sådan, att man betvivlar dess värde för individ och samhälle. Sitt tydligaste uttryck har denna misstro i alltmer ökade tendenser antingen till undvikande av äktenskap eller till upplösande av redan ingångna.

Om man i den förra ser såväl en yttring av individens benägenhet att sätta sig självt utom samhället, när ingen fördel vinnes med att gå in under dess hävdvunna former som en ehuru ofta omedveten protest mot statens nu omiskännliga praxis att genom ökad beskattning — och eventuell arbetsförlust för kvinnan — ställa äktenskapet på sämre ekonomisk grund än en fri förbindelse, så är den senare tendensen att betrakta som ett utslag av individens alltmer ökade krav på personlig frihet från alla band och förpliktelser.

Orsakerna till de under de senaste decennierna starkt ökade skilsmässorna — vilket väl framkallade en revision av äktenskapslagarna 1925 — äro väsentligen att söka dels i kvinnans förändrade sociala och ekonomiska ställning, dels i det ökade kravet på personlig lycka, samt i kristendomens avtagande grepp om människorna med tydföljande minskad hänsyn till plikt och offer.

Kvinnans allt självständigare ställning i samhället är ett faktum. Hon är icke längre beroende av en mans försörjning — faktiskt är det i våra dagar ofta lättare för en kvinna än för en man att finna ett — låt vara flyktsammare — levebröd. Kvinnan är numera van att arbeta sina vissa timmar för sin vissa lön, som av henne själv disponeras. Det är icke alltid lätt för henne att utbyta ett arbete, där hon — måhända — finner möjlighet att ge sitt intresse och känna tillfredsställelsen av en uppgift mot det ständigt nödvungna aldrig upphörande arbetet i ett hem, vars tillgångar hon en-

dast delvis och som förvaltare disponerar. Å andra sidan inträder — inom burgnare samhällslager — hos den kvinna, som genom äktenskapet avbrutit sin självförsörjning, en rörelse, som bottnar i en ovan, relativ sysselloshet och en känsla av, att hon på något sätt är överflödig. I ett modernt stadshem är det, såvida ej barnen äro små eller många, knappast tillräckligt av arbete för en därvid van kvinna.

Fortsätter hon däremot förvärvsarbetet, vilket ju i stad alltmer blir regel, är hennes arbetsbörda ofta för påkostande främst genom den splittring den medför; därjämte driver hennes arbete utom hemmet måhända hennes intressen i annan riktning än mannens. Huvudsakligen av kvinnans förändrade ställning är, att hon mindre behöver mannen, samt får känslan av, att han mindre behöver henne — där hon ej behöves som ekonomiskt bärande. Den ställningen känna säkerligen många män som en underskattning av deras egen förmåga, vilket i sin tur inverkar menligt på deras ställning till hustrun.

Om nu makars behov av varandra för hemmets skull är mindre än förr, återstår, där ej gemensamma arbets- eller andliga intressen mötas, väsentligen det erotiska som förenande. Detta enbart är och kan aldrig förbi det bärande i ett äktenskap. Det talades i slutet av förra och i början av detta seklet varma och vackra ord om kärleken sasom det enda nödvändiga och det enda sammanhållande i ett äktenskap. De hade varit sanna, om de verkligen varit menade om den kärlek, som icke söker sitt. Men de manade i stället till den kärlek, som man borde nämna med det gamla namnet älskog, där man snarast tänker på vad såväl stunden som motparten, icke vad man själv livet ut har att ge. Det förkunnades ock, att där känslan ej längre fanns, där fanns icke heller något verkligt äktenskap. Detta är, ideellt sett, riktigt. Men det är ett faktum, att när man börjar ett livsförhållande med den tanken — "få se hur länge det varar", — så sätter man inte in hela sin vilja och kraft på det. Ett analogt fall: vinner man i regel framgång i eller ens känsla för ett arbete, om vilket man tänker: "det här är bara tills vidare, få se..."

Det som äro icke känslor ting, som man ostraffat dissekerar; reflexionen verkar i många fall dödande, medan att handla efter den ursprungliga känslan verkar bevarande. Den ursprungliga känslans fortsatta liv hos båda parterna betraktades som förutsättningen för personlig lycka. Och denna personliga lycka var äktenskapet och individens mål. När Poul Bjerre i sin bok om äktenskapets omdaning säger, att äktenskapet skulle från social institution göras till en inre upplevelse, har han i vissa mån detta personliga lyckokrav

för ögonen. Men det är inte alla människor, som förmå åstadkomma en inre upplevelse — eller rättare sagt hålla den vid liv. Och kravet på lycka — hur skall det ständigt kunna fyllas? När det inte kan fyllas på andra livets områden — varför absolut kräva dess fyllande av äktenskapet? Det finns visserligen intet på denna jord, som så kan krossa ett människoliv så som en förstörd gemenskap med en människa man trodde bäst om, såg sig förstörd av och menade sig kunna förstå och vara något för. Ju hårdare band, dess ohyggligare när de brista. Kravet på verklig gemenskap växte också just med den ideella synen på äktenskapet som en själarnas förening, och vår tid har med en förklaring mot det konventionella 1800-talet hävdad kravet på sanning i förhållandet mellan människor.

Sanning-krav och lyckolängtan gjorde i förening slut på mycket äktenskap; det var emellertid inte det värsta; det var, att man i jakten efter lycka knöt nya förbindelser för att kanske i sin tur förintä även dessa. Det blev, under sken av att vilja vara sann i sitt känsloliv, ett sökande efter tillfällig lycka, t. o. m. bara efter sinness tillfredsställelse. Denna inställning blev så allmän, så härskande därför att den var samtidig med vad en förf. kallar kristendomens avblomstring — då dess anda således var mindre stark och mindre förnimbar. Skepticismen, ofta naturvetenskapens frukt, var vid århundradets början betydligt starkare än nu, och där en formell religiositet fanns, blev den — just genom sanningskravet — djupt föraktad av den uppväxande generationen. Dessutom hade den pietistiska strömningen på 1880-talet genom sitt starka betoande av kärlek och nåd med åsidosättande av rättfärdighetskravet förberett en uppluckring av pliktbegreppet, som gjort sig farligt gällande inom uppfostran — och därmed inom ett par generationers åskådningssätt. Man upphävde, på relativitetsbegreppets grund, sig själv till domare över rätt och plikt — och vem kan förvänas över, att individen sökte sitt?

Det är först under senaste år, då skilsmässorna under efterkrigstidens nervösa stämning ökats i oroväckande grad, som man på allvar, utan hemlighetsfullhet och skenheliga beklaganden, lagt upp skilsmässoproblemet till klar och öppen undersökning. Med anledning av äktenskapets hotade ställning, både som samhällsinstitution och som personlig angelägenhet, ha åtskilliga böcker nu skrivits i ämnet — t. ex. Bertrand Russels ur historisk och samhällelig synpunkt skrivna utredning om "Äktenskap och moral" eller dr. Poul Bjerres psykologiska och programfyllda undersökning — "Äktenskapets omdaning". I år har under titeln "Skiljas — icke skiljas" samlats en del uppsatser av kända personer i olika länder, representerande vitt skilda åskådningar. Här ha utländska författare som H. G. Wells, André Maurios, Lion Feuchtwanger, Theodore Dreiser uttalat sig i mycket olika riktningar. Dreiser t. ex. anser det ryska systemet med kvinnogemenskap och upphävande av hemmet som framtidens, medan Wells och Feuchtwanger på skilda grunder anse, att

Robin Hood havregröt är billig och närande frukost.

Robin Hood Rapid Oats

skilsmässa bör så vitt möjligt och där det finns barn undvikas. Fransmannen Maurois anser sitt lands äktenskapslagar fallt tillfredsställande, men förstår inte den katolska synen på äktenskapet som ooplösligt. Det kunde måhända varit intressant att få katolsk uppfattning belyst — såsom t. ex. skett i Christopher Dawsons "Kristendom och kön" vilken ställer frågan "under evighetens synvinkel". Erkanas må att den katolska kyrkan har ett slag av skilsmässa, som gör slut på all hängamenskap, men som icke tillåter parterna att ingå nya äktenskap.

De från utlandet komna bidragen äro emellertid alls icke — även om det blivit annorlunda med ett mera omfattande och representativt urval av tillfrågade — så djupt gående och så tungt vägande som de svenska, där författarna äro dr. Poul Bjerre, advokaten Helge Richter, som i en mycket klar och sakrik uppsats redogjort för lagen och äktenskapet, lagens mål och mening, fru Mia Leche, och som bokens klaraste och säkraste uttalande, ärkebiskop Söderbloms uppseendeväckande predikan i Klara kyrka i Stockholm den 29 jan. 1929. Ärkebiskopen utgår från synen på familjen, varom söndagens texter tala, som en enhet men han medger, att det finns förhållanden, där just ett fördärvat samliv i hemmet är till skada både för föräldrar och barn, eller där osannhet härskar, som göra skilsmässa berättigad. Men han manar till att icke utan betänkanande av ansvar och utan god vilja till ny förståelse upplösa ett äktenskap, och vidare talar han om, att människan skall utveckla sina anlag till det goda, övervinna frestelse och söka följa pliktens och trohetens bud. Endast så är en inre utveckling möjlig. Men han talar ock om den alltmer i våra dagar genomträngande synpunkten att äktenskapet angår samhället — genom barnen. De i äktenskap förenade äro led i ett större sammanhang.

Det är i detta sammanhang de äktenskapliga förhållandena åno måste kunna ses. Även den radikale Bertrand Russel håller före att samverka för uppfostran av barn, även där kärleken kallnat, icke är något övermänskligt företag. Se vi på äldre tiders äktenskap, som ofta inzingos utan kärlek, utan kännedom om varandra, ofta av rent tvång, var just barnens uppfostran och framtid det enande bandet. Och kan icke detta möjligen skapa en förnyad samhörighet — även om fall finnas där livsåskådningen går i så skilda banor, att barnens framtid därvid äventyras. Detta är kanske den djupaste äktenskapliga konflikten, som existerar djupare ju mer ansvars-kännande föräld-

rarna äro, därför att det där icke r fråga om egna intressen utan om andras — och de kårastes. Men även här kan en verklig vilja till barnens bästa göra större under, än en människa i sin syn på framtiden kan bedöma. Denna samverkan för ett nytt släktes skull vill Poul Bjerre karaktärisera ej som äktenskap, utan som hemgemenskap.

Han menar även, "att den form av skapande som för de flesta människor har största betydelse i att ge mening och innehåll åt deras liv, är uppbyggnaden av hemmet". Därmed sammanhänger vad han kallar samlivets teknik — egentligen en alltför fortlöpande övning i godhet. Och när Mia Leche betonar vikten av att "älska med fantasi" d. v. s. se de goda möjligheterna hos en människa som något redan för handen varande, så är detta något av det dagliga livets bästa vishet.

Mycket kunde sägas om de skador och lidanden som åsamkas barnen i brutna äktenskap, mycket om dem, som ges dem i disharmoniska. Det är emellertid ett steg mot en väsentlig inställning för barnens bästa, att de numera vid skilsmässa (åtminstone om de äro små) lämnas åt modern. Någon har påpekat, att om fadern skall ta hand om dem, lämnas de i allmänhet i en främmande kvinnas vård. Vår tids kvinna är i allmänhet så pass förtrogen med livets realiteter, att hon är fullt kompetent att fostra och ordna för sina barn, och hon har i de flesta fall — det finns ju även på detta område undantag som man måste beklaga — under deras tidiga år stått barnen närmare än fadern. Hon har nog och lättare att forma ett hem, vilket är vad barn behöva.

Den psykologiska forskningen har i vår tid kommit föräldraansvaret att på nytt vakna. Det är endast genom att ta upp ansvaret för kommande släkten som äktenskapet kan bli vad det ständigt synes ha varit: gemensam livsgärning på livets svåraste men också rikaste arbetsfält: fostran.

Men individerna — de en gång förenade, vars utveckling och anlag lett dem åt skilda håll som lida djupt under sin bundenhet, även där ej direkta laster göra samlivet outhärligt, ty där borde skilsmässan vara självklar, så vitt parterna så önska.

Den olika utvecklingen kan göra samlivet svårt, och aldrig helt övervinnas — man får början vara inställd på att vanorna ej gå för långt isär. Ernst Ahlgren talar om — och hennes problem var ju kvinnan och äktenskapet — att kvinnans brist på bestämda anlag och intressen i ungdomen gör äktenskapet lättare för henne. Forts. å sida 14.

SKÅVSAR, FORKYLNING, SÄR, Dr. Thomas Electric Olja för människor SEDAN MEDLET POPULARA Olja 60 AR DET Dr. Thomas för LAM RYGG. ETC. Få den äkta. 35c.

Språkliga olater.

Av Professor Elof Hellquist.

Forts. fr. sida 1.

skulle säkert under liknande förhållanden komma till korta.

I fråga om lätthet att skriva och ett ledigt framställnings-sätt har man nu för tiden ingen orsak att klaga. Genomsnittsnivån står numera avgjort högre än endast för ett par årtionden sedan. Den som i många år har studerat studentuppsatser, kan med gott samvete irtyga detta.

Men vad som tyvärr samtidigt tycks ha stigit, är slarvet och värdslosheten.

Låtom oss en stund gå ut på spaning efter några sorter av språkliga ogräs, som allt yrkande börjat sprida sig och frokna i skrift och tal. Ja, 'spår' är nu ej rätta ordet; man bör över munsunn ej hålla skarp utskär, ty ogräset växer u anför våra dörrar.

Som känt är, vimlar vårt språk av s. k. lånord. Vi ha från våra grannar upptagit ord och uttryck sedan urminnes tider, från danskan, läg- och högtyskan, engelskan, franskan, latinet osv., och många av dessa främningar ha sedan många hundra år fått så säkert fotfäste hos oss, att vi med allt skäl betrakta dem som goda svenskar. I synnerligen många fall har vårt språk genom dem erhållit verkligen goda förvärv, som ingen förnuftig människa numera vill mota ut. Vem har något att anmärka mot t. ex. **språk** eller **ära** eller **ädel** eller **bliva**, **skriva** och **arbete**, för att nu blott taga några ord ur högen?

Men liksom den enskilde skall ej heller språket låna mer än nödigt är utan, där det är möjligt, söka reda sig med egna tillgångar. Nu för tiden är man nog inte så litet lätt-sinnig på detta område. I böcker och tidningar se vi, huru främmande ord i massor slinka med — danska, tyska, engelska franska — som vi alls inte behöva, ord som vi anamma med hull och har utan att ens bemöda oss att ge dem ett något så när hyggligt svenskt utseende. Och stundom äger vårt språk själva ordet förut, men vi inlåna en för oss främmande betydelse, vilket kommer oreda och missförstånd åstad.

Här en liten axplockning, som lätteligen skulle kunna mångfaldigas. De flesta exemplen ha — för övrigt helt tillfälligt och utan letande — an-tecknats ur tidningar; men även andra källor ha anlåtats.

Först då en del missjudande och obehövliga tyskerier.

Vad sägs då exempelvis om avhånga av (ty, abhången von) i bet. 'bero av'? Eller, ännu värre, det allt vanligare 'be-grunda', icke i den svenska bet. 'tänka' reflektera på utan med den för oss svenskar alldeles vilseledande innebörden av 'be-visa', 'motivera' (ty begru-nen); jag pastar detta, ehuru jag vet, att användningen i fråga har gamla anor och åtminstone förr icke sällan brukades i filosofisk framställning. När det t. ex. talas om att 'mini-stärens tillbakaträdande begrun-das av den politiska situationen', så verkar det rotväliska för den, som inte händelsevis känner betydelsen av ty, be-gruenden. Icke heller ovanligt är gunstigt för gynnsam, hjärt-ligt itet (ty, herzlich wenig; god svenska är däremot 'hjärt-ligt glad, hjärtligt gärna'), nöd i stället för brist, t. ex. kua-tursnöden (!), efter ty. Fleisch-not, måste i stället för får

(stundom lätt att missförstå), praktfull som förstärkningsord ('praktfull förvirring'! efter prachtvoll), spaltning i stället för klyvning, uppbevåra efter ty. aufbewahren (i svenskan dock vanligt redan på 1840- och -50-talen och alljämt i finsk-svenskan), för övrigt ett tungt och ovigt ord i stället för 'för-vara', uppenbaring (ty. Offen-bahrung) i stället för det svenska uppenbarelse, det alldeles felaktiga och för många obergripliga upprymning (efter ty. Aufraumung) i bet. 'rensning, störstädning', t. ex. 'Ett slag-fält efterupp rymningen' osv. osv.

Här höra också en del över-sättningar av långsläpiga tyska uttryck, såsom bringa i erinran, ställa i utsikt o. d., med vilka mängden antagligen tror sig förgylla upp sin framställning. Öt-svarande tyska uttryck lämplas f. ö. också av tysk språkmän som löjligt pappers-språk.

Särskilt försåtlig är i detta fall danskan, som i dess stora yttre likhet med vårt språk.

Lånord från danskan äga vi ända sedan medeltiden. Ett sådant är t. ex. bagare, vilket redan då började ersätta det inhemska bakare. Men det är ej om dylika, som vi nu skola tala, utan om unga eller jäm-förelsevis unga "danismer", som under de senare årtiondena mängt sig in i svensken och som där äro, milt talat, umbär-liga.

Den skandinavistiska rörelsen under 1840 — 60-talen blev helt naturligt icke utan sina verkningar på vårt språk. Ungefär vid denna tid fingo vi in i svenskan ord såsom 'säregen' och 'utbyte' i bet. 'fördel, vinst', det senare mera enstaka dock även tidigare såsom översätt-nings av ty. Ausbeute. Båda ord-en äro nu allmänna, och oppo-sitionen mot dem har tystnat. 'Sköteslös' klandras också vid samma tid som danism. Det fanns dock tidigare i språket men fick nu genom dansk på-verkan litet nytt blod i adrona. Huru som helst är det en mycket olämplig ersättning för 'värdlös' och bör på allt sätt motarbetas. Det är för mängen svar: att första och föranleder ofta vilseledande association-er.

De av dansk vitterhet starkt påverkade "realisterna" under 1880-talet upptogo i ännu större utsträckning danska ord och uttryck. Särskilt gäller detta en del sydsvenska författare. Jag erinrar om t. ex. 'dis' i 'regndis', som dock uppträder som inhemskt i vissa dialekter, 'lyhörd' efter da. 'lyhör', lytt (om ljud), 'rank' i bet. 'hög, smal och rak' (dock delvis inhemskt), 'spröd' (om toner, färgning o. d.), som under 1890-talet rent av blev ett modeord i poesi och ett föremål för myc-ket gyckel — i annan använd-nings dock från tyskan —, 'spy-dig' m. fl.

Somliga av dessa kunna ju dock betraktas som ganska goda eller åtminstone dragliga förvärv för språket, och det är strängt taget icke om dem vi här närmast skulle tala. Jag vil-le i stället varna för en del dylikt under de senare årtion-den (och delvis tidigare) im-porterat danskt gods, som mera bestämt måste stämpas som mindervärdigt. Utrymmet till-låter icke att i varje fall an-föra de skäl, man kan ha att ogilla dessa danismer. Det far-ligaste med flera av dem är emellertid, att orden redan förut finnas i svenskan men då i en helt annan betydelse.

Här en liten bukett, vars doft kanske icke är enbart betagan-le:

'Bemärkning' i bet. 'anmär-ning', 'berika' (möjligens dock efter tyskan; jag hörde det häromdagen två gånger i ett radioföredrag, och i tidningar-na är det rätt vanligt); 'blött' i bet. 'mjukt' — synnerligen vilseledande! —; 'bram', 'präl', 'skräp', 'bramfä' (båda dessa ord svåra att första för flerta-le svenskar); 'bönligt'; 'fel-grepp' i bet. 'misstag'; 'förpi-sad'; 'grundlag' i bet. 'grund-val' — ordet har ju i svenskan annars en helt annan betydelse —; 'inmickrande'; 'inträngan-le' i bet. 'djupgående'; 'miss-tillit' i stället för "misstroen-de"; 'misstänkliggöra', en något oskön bildning; 'nödigt' för 'ögärna' — obegripligt för de flesta svenskar; 'obönhörligen' — särar vår språkkänsla av samma skäl som 'misstänklig-göra' —; 'riktigt nog' i bet. 'vis-erligen', fullkomligt osvenskt; 'färdighet' i 'ha till sin rådig-het' — hos oss har ordet en an-dra användning; 'sans' i bet. 'sinne för något' (i svenskan betyder ju ordet något helt an-nat, jfr 'vara vid sans' osv.); 'skickelse' i bet. 'skepnad, gestalt', i svenskan är ju annars bet. 'öde' e. d. allenarådande; 'spira' i bet. 'grodd' (Ellen Key) — vi tala ju i svenskan blott om torn-, kyrkspiror e. d. —, 'stillfärdig'; 'taga sig sam-man'; 'tillböjlighet'; 'tränga till' i bet. 'behöva' (t. ex. Levertin, men hos V. Rydberg är ordet nog upptaget! från fornsvenskan); 'överbevisning', ett syn-nerligen dåligt ord för 'över-tygelse' osv.

Om mycken värdsloshet och stor brist på språklig kultur vittna — för att nu övergå till ett annat område — också de engelska sporttermer, som under de sista åren sköljt över oss. Knappast ett försök att, såsom sker t. ex. i tyskan, få ett inhemskt ersättningsord el-ler åtminstone g elanet en nå-got så när svensk anstrykning. Vi behöva ej anstränga utrym-met med någon större exempel-samling utan erinra ur högen blott om forward, knock-out match (där ordet 'tävlan' med fördel skulle kunna nyttjas), spurt osv.

I detta sammanhang måste jag också liksom en gång tidi-gare i en annan publikation, påpeka ett fel, som ideligen be-gås, t. o. m. i skrift och-av dem, som man kunde tilltro något bättre. Det är att i lånord bru-ka den utländska flertalsfor-men som ental. Särskilt gäller det engelska ord. Så får man även i tryck se ett tricks och ett tips. Icke ovanligt är en 'pa-riar' i stället för en 'paria'. Och det påstås t. o. m., att man i talspråk kan få höra en 'sweaters' och en 'jumpers' med den välklingande pluralen 'jumpersar'.

Nu kan möjligen mot detta klander invändas, att vi dock redan i språket äga en del dylika ursprungligen felaktiga bildningar, som nu vunnit bur-skap och mot vilka man icke längre har fog att anmärka. Så t. ex. 'kallops', förr även 'kal-lops', från eng. plur. collops till collop, kox från eng. plur. 'cokes', 'rails' från eng. plur. 'rails' — dock förekommer i svenskan ännu den riktiga sin-gularformen 'räl' — 'slips' till eng. 'slip'. At den saken är ju intet att göra. Men det bör ej hindra oss från att, då det är fråga om jämförelsevis (nyss inkomna ord, redan från början se till, att vi skaffa hävd åt den korrekta ordformen.

Men det är icke blott engel-

skan, som i dylika fall leder en och annan vilse. Nyligen såg jag i en tidning inem loppet av en vecka ett 'chauteux (formen är i franskan plural) och en 'pesetas' i stället för en 'peseta'.

Formen en 'stimulantia' bör-jar bli rätt vanlig. Första gån-gen fann jag den i en damtid-ning i en uppsats av en känd författarinna och trodde, att den berodde på en tillfällig lapsus, men icke långt därefter dök den upp hos en annan skriftställarinna, och sedan har jag återsett den flera gån-ger. Här föreligger emellertid också en flertalsform, nämligen till stimulans, som det rät-teligen bör heta i singularis och också heter hos alla, som närmare känna till ordet.

Häromdagen såg jag i en för-övrigt trevlig artikel den för en gammal, om också mera en-kel latinare rysliga formen 'an-nan rekvisita' och ändå hade förf. nyss talat om Cicero och Livius. Formen är (även i svens-kan, se Sv. Ak. Ord.) plural, och det heter 'andra rekvisita'. Formerna 'ett data', 'ett fak-ta' o. d. ser man ju lyckligtvis ej så ofta i tryck, men man får ibland höra dem i föredrag och diskussioner.

Fran konstens område kän-na vi antagligen till termen 'putti' om de små barngestal-ter, "amoriner", "genier", som ofta förekomma i målning och dekorativ plastik. Ordet är en italiensk pluralform. Man blir då nästan häpen, när man fin-ner, att t. o. m. en s. k. sakkun-nig brukar ordet även som en-tal i stället för singularformen 'putto'.

Ett vanligt genusfel är ju ett 'psyke' bestämd form 'psyket'. Detta grekiska ord har ju 'fe-minint' kön och bibehåller det-ta alljämt i svenskt bildat bildat språk. Sv. Ak. Ord], som annars är ganska liberal, upp-tager heller icke någon form på -et.

I detta sammanhang kan jag inte underlåta att än en gång, ehuru med visshet förgäves, ge en liten gliring åt anglicismen gå in för, som under de sista fem åren fått en oroväckande utbredning. Vi ha ju uttrycket redan förut i språket, i t. ex. 'gå inför med tarna'; men det är ju något annat. Ännu för omkring fem år sedan föll det ingen in att bruka 'gå in för' i den nu moderna användningen. Men frågar man nu en person om orsaken till att han nyttjar denna fras, ser han helt för-vånad ut och svarar: "men vad skall man då säga i stället?"

Det är kanske icke modeut-trycket i sig självt, som irri-terar och uppkallar till gen-sägelse, utan snarare den leda, det väcker att ideligen se och höra det omtraggas, och det beklämmande intryck, man får av den okritiskhet och språk-liga slapphet, som här gör sig gällande. Det skulle icke gärna falla t. ex. en tysk in att i lik-nande fall genast nappa på kroken.

Lånordsfrågan i övriga kan av utrymmesskal ej behandlas i detta sammanhang. Emellertid vill jag ej neka mig något att citera en provbit, som enligt en tidningsartikel för en del år sedan skall ha förekommit i ett huvudstadsblad:

"En forward, som gjort sin reentré i staden med lufrutten från London, besökte i dag ex-positionen, där han observera-rade några pasteller i douca och exquisita kulörer, hors con-cours i den aparta kollektionen. Därpå avlade han en visit hos den för sin charmantha och pro-noncerade diktion celebre premiäraktören, Londonoperans

grand old man och en charmör par préférence, som nyligen en-gagerats och gjort succès på vår kungl. scen."

Denna rappakalja har utan tvivel sammanställts av den e-lake artikelförfattaren själv. Men man behöver kanske icke eta alltför mycket för att fin-na motstycken om också icke fullt så laddade.

De djupare liggande orsaker-na till att dylikt sammelsurium kan se dagen äro väsentligen två: dels lättja och slohet — man orkar inte söka efter goda inhemska motsvarigheter — och dels ett slags färfänga eller åt-minstone en alldeles felaktig uppfattning, att man med dyli-ka granna ord på något sätt höjer värdet av sin framställ-ning.

Vi måste här avbryta. An-nars kunde väl också atskilligt vara att säga om alla de ogram-matiska konstruktioner, som nu kanske mera än förr göra sig breda i tryck. (De avundas, av dem, som... o. d.) eller fel-aktiga uttryck, som uppkommit genom sammansmältning av två ordförbindelser, jag menar sådana, som fått sitt klassiska skolexempel i likfornsoperatörens annons om att 'han opere-rat liktornarna på de flesta krönta huvuden i Europa'. San-nerligen kan man icke stöta på saker, som inte äro mycket bättre!

En sak skulle jag emellertid till slut vilja beröra.

Det gäller här närmast tal-språket, särskilt inom vissa äl-dersklasser och vissa kretsar. Jag syftar på den allt mera tilltagande böjelsen [att upp-blanda sitt tal med allehanda simpla och missljudande ord och uttryck, som hämtats från gatspråket och i vissa fall rent av från det språklager, som brukar benämnas tjuv- eller förbrytarspråk, alltså vad tys-karna kalla Rotwelsch och som utgör ett mischmasch från alla håll. Det är inte minst s. k. bil-dad ungdom, som syndar i det-ta. hånseende. Kotterijargong har ju varit i svang i långliga tider, och därom är just intet att säga. Men dylikt får ej göra sig bred i en omgivning, där den ej hör hemma. Sadant vis-sar brist på takt och stilkänsla, på något, som man kunde kalla en inre bildning och som föga har med det bokliga vetandet att skaffa.

Värre är emellertid, när, så-som ofta händer, även vårt skriftspråk — utom för t. ex. realistiska skildringar av vis-sa samhällslager, där dylika uttryck kunna vara berättigade — smittas av denna simpelhet. Icke sällan kan man nu t. o. m. i artiklar eller arbeten med större litterära anspråk finna uttryck sådana som 'klara ski-van', 'ge någon smockan', 'skaf-fa sig kovan' o. d.

En av orsakerna till att dyli-ka från gatspråket hämtade slangord verka stötande på per-soner med någon språkkänsla är den, att sådana ord genom sitt så att säga "oorganiska" bildningsätt och sin form för-övrigt bjärt sticka ut från sin omgivning. De passa icke i sty-cke. Ofta brukas de av rent o-kyinne, men mängden är nog också höjd att här se en avspeg-ling av sinnets tarvlighet och simpelhet. Det heter ju: "Säg mig, med vem han umgås, och jag skall säga dig, vem han är." Men kanske kunde man också ha skäl att formulera en-sats som denna: "Säg mig, hur han talar — eller skriver — och jag skall säga dig, vad för slags människa han är."

I kamp med naturen eller en försenad kanotfärd.

I denna delen av Canada (norra Manitoba) ha vi icke några reguljära turistlistor att färdas efter. Om man blir försenad på resan så är det i allmänhet väderleksförhållandenas fel.

Denna min resa från Norway House till Island Lake hade blivit uppskjuten till sista minuten på grund av att jag varit sjuk i tre veckor. Men den 8 oktober var jag så pass återställd att jag kunde stiga upp ur sängen och i all hast fick de 5 kanoterna lastade. Vi använde 18 fots kanoter, vardera lastade ungefär 1200 lbs., med 2 man för varje kanot. För denna resa hade vi dessutom en 5 hrs utombordsmotor. I vanliga fall användas ej några maskiner, på grund av att på några ställen har lågt vatten, samt omkring 40 portages (övergångar), de längsta omkring en mil vardera. Såväl motorn som gasolin måste bäras på ryggen över, vilket arbete icke motsvarar den nytta man kan ha av motorn. När indianerna alla fatt sin ration, bestående av mjöl, fläsk och flott, te, socker och tobak, en stekpanna och te-kittel för varje kanot är det på tiden att göra sig själv i ordning. Alltså stoppas Hudson Bay-filt, 2 par extra strumpor, handduk och tvål i en gemensam säck. Jag har min vintersovsäck och kläder vid målet för resan, och använder för själva resan endast en lätt sommarutrustning. Så packas proviantlådan med proviant beräknad för de 9 dagar som resan vanligtvis tar.

Motigheterna börja dock redan första dagen och just som vi fick den gemensamma motorn i gång, började det regna och detta fortsatte ända till solnedgången, trots att jag enligt indianernas tradition delade ut tobak till de äldre bland dem, och då icke detta hjälpte försökte jag även de yngre. Indianerna tro nämligen att om oväder uppstår, de äldre genom rökandet få en viss makt över väderleksgudarna. Snart nog rökte vi allesammans för fulla muggar, men inget hjälpte, regnet fortsatte om möjligt ännu värre. Efter några timmars färd göra vi halt för att i all hast göra upp eld och intaga en enklare måltid. Allt är ju genomvätt men snart nog ha vi en god eld omkring vilken vi alla ha brått att laga mat, samt delvis torka de våta kläderna. Vid denna tid på året äro dessa kanotfärder inte vidare behagliga, eftersom det redan är ganska kallt. Då man dessutom är nödsakad att sitta hopklämd mellan lådor och säckar timplas nästan ur stånd att röra sig, förlorar man lätt såväl kroppsvärme som tålmod, men vid övergångarna kan man i ombyte få för mycket motion. Det ser svårt ut att få allt i den moderation man önskar och i all synnerhet på denna resa. Efter en i all hast intagen måltid fortsattes färd och snart nog är den korta dagen tilländalupen, så att vid ett av de många vattenfallen besluta vi att övernatta. En av indianerna har skjutit tre prärie höns, vilka utgöra ett välkommet tillägg

till den övriga provianten. De svartbrända tekittlarna äro i full verksamhet och måste fyllas flera gånger under kvällens lopp. Indianen är mera förtjust i sitt te än tysken i sitt öl. 2 stora lägereldar spraka och belysa omgivningen, och pessimismen utdrives vederbörligen genom värme och mat. Snart nog är allt fröjd och gamman, de yngre brottas och roa sig på olika sätt. De äldres anleten lysa såsom "solen i Karlstad" av idel belåtenhet, piporna fyllas upphörligt och länas emellan dem. Vädret har nu ändrat sig till en härlig nordisk höstafton med tindrande stjärnor och fullmånen höjer sig just över trädtopparna, och det ser ut som om han med sitt bleka leende ville sända oss en hälsning, och vattenfallet med sin entoniga, sömngivande melodi försöker att sakta och rogivande sjunga oss till sömns. Den majestätiska skogen är lugn och tyst, liksom den vore mån om att icke störa oss i vår vila. Allt är lugnt och fridfullt, naturen ser ut att vara invagad i en rogivande sömn, kanhända i tysthet hämtande krafter för den långa kalla vintern, som nu oemåtsändligt är i antågande. Man gripes ovillkorligen av en känsla av tillfredsställelse, då man i månlyuset ser sig omkring och det ser ut som om naturen sökte sända sina tankar till människan och med nöje lyssnar man till denna stillhet. De två lägereldarna brinna i kapp och i likhet med Abels offereld sända de röken rätt upp mot skyn. Men gnistorna flyga i alla riktningar och om man icke är aktsam, kunna det vara värre än de arga myggorna, bitande varhelst de finna näring, inte enbart på det bara skinn, utan de sticka hål på kläder och sätta eld på filtarna och täcken. Så rovgirig och ofrevlig som myggen är säges den dock vara en av de kostaste i livslängd, men vilken kolossal förödelse kan inte en gnista många gånger åstadkomma. Då jag nu betraktar dessa i tusental såsom insekter flygande omkring, de flesta medföljande röken uppåt kan jag dock konstatera att gnistans livslängd är betydligt kortare än myggans.

Jag vaknar upp från mina funderingar för att finna att det är tid för aftonbönen. En del av indianerna tillhöra katolikerna, de andra den engelska missionsrörelsen, så nu måste man dela på sig, ett samfund för varje eld, vilka vardera hålla sin bönestund, inledd med en sång i andakt vilande på knäna under hela tiden. Genom dessa två religionsriktningar har trakten (Island Lake) splittrats till den grad att de bebo var sin reserv och umgås ogärna med varandra. När bönestunden är över hugger var och en lite granris, som lägges ovanpå den våta mossan och över detta placeras filt eller täcke och så är den primitiva bädden färdig, med skogen till väggar och himmeln till tak. Den rastlöse vandraren har ju ingen ro och denna rolöshet torde hava angripit oss på denna resa. Vi hade liksom en inre aning om att väderleksgudarna icke voro vidare sympatiskt stämde emot oss. De försökte också med alla till buds stående medel lägga hinder i vägen för oss, och

spelade oss det ena nesliga sprattlet efter det andra.

Kl. 4 följande morgon äro vi uppe. Efter en hastig måltid och bön äro kanoterna snart lastade och så bär det iväg i vildmarken. Vi ha ju ännu nära 200 miles kvar till målet. Månen sänker sig allt lägre mot horisonten och med hans försvinnande går också det vackra vädret. Molnen dras allt tjockare över skyn och innan dagsljus sipprar regnet ned i en som det ser ut aldrig sinande fin ström, så vi fingo icke se selen den dagen. För övrigt ingen annan dag under resan heller. Hittills hade jag haft den uppfattningen att det var ljuset och solen som voro de starkaste och regerade emot oväder och onskans mörka makter, men jag är nu böjd att tro att det är månen som med sitt fagra leende håller de illasinnade väderleksgudarna i styr. Vi bör inte invagga oss i den tron att det är endast under nattens dunkel så mycket brott och rackartyg försigår. Det är dock möjligt att det varit så i flydda tider, men sederna hava förändrats, ty nu ser det ut som om solen slappats av i sin maktställning över brott och ränksmiderier av alla möjliga slag. I såväl städer som på landsbygd göras ju överträdelserna numera lika bra mitt på ljusa dagen. Det ser ut som om människorna vore i behov av ett nytt och kraftigare ljus, som klart och oemotståndligt belyser allt orätt och mörkt, samt visar vägen till rätt samförstånd och lycka.

Trots solens slapphet fortsatte vi resan hela dagen med två avbrott för måltider och så reda vi läger för natten vid en annan övergång. Tre änder få vi såsom extraportion och efter de vanliga förrättningarna ligga vi åter under våra filter. Återigen har månen visat sin makt, regnet har stannat och allt ser bättre ut. Nästa dag var det åter regn, och solen sökte förgäves flera gånger bryta igenom molnen. 6 präriehöns, 3 änder och 3 harar skjötos denna dag. Dessutom sågo vi 4 älgar (moos) men lyckades ej att få någon av dem döggen. Jag vill här säga att när indianer sågo dem, hela deras beteende och utseende genomgick en förändring. De blevo ganska nervösa och vildens lust till dödade av djuret lyste i allas ögon.

Jag medförde ett mindre tält, men då det icke ser ut att bliva regn sättes det icke upp. Men efter en kort stunds sömn blevo vi alla mindre nöjsamt störda. Månen hade nu gått och gömt sig bakom molnen och regnet stod såsom spön i backen. Det var ingenting annat att göra än att hoppa upp och i all hast få fram tältet och så tillbaka igen i de våta filtarna. Nästa dag efter passeraandet av en mindre sjö kommo vi in i en mindre å vari vattnet var så grunt att vi måste gå i ån dragande, eller skjutande, kanoterna några miles. Äntligen äro vi åter på djupt vatten och motorn göres i ordning, men nekar att tjänstgöra. Alla konstens regler användas, olja och gas ses efter, det skruvas och putsas smekande, men den beter sig såsom en gammal envis mulåsa. Inte ett enda uppmuntrande ljud,

endast ett hest hostande som lute bådar något gott, förkyld, kanhända dubbelsidig lunginflammation och regnet gör det sju resor värre att bota den. Enda utvägen är att kampa och elden får återigen tjänstgöra som uppmuntraren och medicin. Snart nog kommer mörkret och vila, men inte hade vi kommit långt den dagen. Ett litet nät hade satts ut och fångsten blev ett tiotal fiskar. Regnet ville icke ge med sig den natten och mot morgonsidan ändrades det till snö. Hade det varit i "gammellandet", där jag är bekant med Oden, Tor och Balder kan det ju hända att jag förmått att göra något emot ovädret. Men här var jag i indianernas land och obekant med deras väderlekskontrollanter. Lönlöst var det ju att ge bort all min tobak, enda utvägen var att låta det snöa. Fram på dagen var snön 4 tum djup och övertäckte den genomblöta marken. Vi nära oss nu den svåraste delen av resan, vattendelaren med 4 övergångar med kär emellan. Övergångängarnas sammanlagda längd är 4 miles och vi komma dit över den intilliggande sjön, Panach Lake. Strömmen som hittills varit emot oss skiljer sig nu så att på andra sidan fortsätta vi medströms.

Det är nu den 13 oktober och kylan tilltar och vi äro nödsakade att kämpa på en av dessa nästan nakna bergsryggar, där det knappast fanns någon ved. Kunden tilltar nu i styrka och inga hinder mot dess framfart finnes uppe på denna kala plats. Det är redan mörkt och alla äro vi genomvåta och börja frysa. Vi ge oss ut på skallgång efter ved och lyckas småningom uppspara några torra stickor, nog för att få en eld tillräcklig att koka te på. Efter att hava beskådat omkligheten en stund kastade jag ut mina filter efter att hava sopat bort snön, kröp ner och torcade kläderna på kroppen. Nästa dag användes för att bära allting över. Varorna bli tunga, men trost, allt ha vi på kvällen den 15de allt över vattendelaren och kl. 10 starta vi motorn, som nu villigt arbetar. Med hopp om att efter ytterligare 4 dagar vara vid målet för resan bar det iväg i kolsvarta natten. Det blev dock någon angenämare färd, eftersom det blev kallare och kallare väder i förening med snöstorm. Jag antar den var kunnbar även i civiliserade trakter, mellan den 16-20 oktober.

Att dessa övergångar var i ett bedrövligt tillstånd vid detta tillfälle är ju lätt att begripa. Man har all möda och kan icke torrskodd komma över utan packning på ryggen och långstövlar äro gagnlösa här och användas följaktligen icke. Terrängen är för skiftande, med sumpmark och kjärr med mellanpartier av stubbar och stenar på bergsryggarna. Med packning på ryggen är det lika svårt att få fäste som att hålla en nyfågad ål i stjärten med bara handen. I kjärren blevo vi ofta fastsittande nedsjunkna ända till midjan med packningen på ryggen ur stånd att röra oss. Att såväl folk som utrustning blir i ett bedrövligt skick torde vara lättförståeligt.

Vi fortsatte som sagt resan

under natten och vi stannade endast för 3 timmars sömn. Nästa dag kommo vi till den 30 miles långa Stevenssons Lake, vid middagstiden. Men den var i det vildaste tillstånd, syntes vara högeligen upprörd, nervös och skakade i frossbrytningar. Det var ingen god idé att ge sig ut på den i det tillstånd den befann sig, och vi landade därför på en udde för att invänta lugnet.

Ju mer vi väntade dess värre blev det. Det måste ha varit själve Belsebub, som hade hand om vädret den vången och lyckliga voro ni kultur-människor, som hade hus att krypa in i. Vi hade inte en hundkoja. Under 3 dagar försökte vi hålla humöret uppe och ovädret borta medels en stor eld, men det hjälpte icke. I stället började vattnet i forskräckelsen stelna i vikarna. Mitt lilla tält gav också upp i kampen för tillvaron och blåste i trasor den tredje natten. Näja, jag drog trassorna över mig och höll dem fast efter bästa förmåga och somnade till. Jag vaknade dock ganska tidigt på morgonkvisten och kunde inte begripa varför jag längtade så intensivt efter värme. Detta begär tilltog i den grad att mitt stackars nedblåsta tält började bli allt obehagligare viselseort. Till slut kunde jag icke motstå frestelsen att lämna filtarna och hela härligheten och såsom en mullvad krypa ut och efter en serie av livliga rörelser lyckades jag samla så mycket energi att jag kunde åstadkomma en eld. Då dagsljuset sedermera kom fick jag se att jag icke varit den enda som lidit av kylan den natten. Sjön framför mig hade isbelagts under natten. Detta var ju ett streck i räkningen då det nu icke var annat att göra än att avbryta färd, lämna större delen av utrustningen kvar o festsittat till fots. Isen var ju ännu för svag att lita, varför vi togo tre av kanoterna, våra filter och mat nog för fyra dagar. Så fortsatte vi till andra sidan av sjön, ibland dragande kanoterna på isen för att sedan paddla över de öppna ställena. Vi lämnade kanoterna vid ändan av sjön och med säckarna på rygg satte vi ut för att ta närmaste vägen till målet, som fagelvägen var 5 miles borta. Vi hade alla klart för oss att vi hade en svår vandring framför oss och indianerna voro rätt så skeptiska beträffande vår förmåga att utstå dess svårigheter, då jag så nyligen lämnat sjukbädden. Snön låg nu över en fot djup så det var ju icke så värst inbjudande att ge sig ut på denna färd genom skogar och snår, över kullar oca bergsklyffor, sjöar och floder.

Men med svensk envishet och lite högmod till hjälp då krafterna ville lämna mig och benen nekade att göra tjänst fortsattes färd över stockar och stenar, krypande upp för branta backar, åkande på ryggen utför dem. Då jag titade på denna lilla trupp fram för mig var det icke mycket jag såg av dem, litet av rygg säcken och litet viftande av armarna. Byxbenen knöt vi ihop nere vid fötterna för att hindra snö och gytta att arbeta sig upp på insidan. Det hjälpte ju något, men vi kunde ju icke hindra dem från

Forts. å sida 16.

Den återuppståndne döde.

Av Svend Leopold.

Hon hette fru Svendsen och bodde i Nordsjälland.

Hon var änka och bodde tillsammans med sin dotter, som var något till åren kommen, i ett litet hus inne i en gammal igenvuxen trädgård, som aldrig fick någon tillsyn.

Invånarna i den lilla staden sågo sällan änkan. En gång i veckan såg man henne på väg till den gamla kyrkogården, dit hon gick för att se till sina gravar. Förutom hennes föräldrar vilade där även en son och hennes man, förutvarande hemmansägaren A. L. Svendsen, som avlidit i Amerika 1885.

Han hade hastigt avlidit i det stora landet i slaganfall då han höll på att skapa sig och sin familj, som ännu ej kommit ut dit, en framtid. Hans döda kropp hade aldrig transporterats till Danmark, och det väckte därför stor förvåning, när hans änka lät inrista sin mans namn på den vita marmorstenen. Där kunde man läsa: "Förre hemmansägaren A. L. Svendsen, född i Hilleröd den 2 mars 1848 — död i Minneapolis den 5 januari 1885".

Ären gingo och snart funnos icke många kvar, som hade något intresse av änkan och hennes liv. Det var icke många som lade märke till henne, när hon med en kratta i handen och en grön vattenkanna sakt gick till kyrkogården för att se till den grav, som ej innehöll hennes mans kista.

Några av de äldre i den lilla staden häntydde försiktigt att hemmansägare Svendsen helt enkelt på sin tid rest från hustru och barn och att han aldrig sedan låtit höra av sig, så det där med hans död i Minneapolis, var nog ej så riktigt. Men de gamla läto fru Svendsen vara i fred, och allt det sladder som på sin tid varit i gång om henne och hennes man dog bort så småningom, då invånarna i den lilla staden fingo helt andra händelser att intressera sig för.

Men så hände följande:

Fru Svendsen fick till sin stora förskräckelse en dag ett brev från sin försvunne och, som hon trodde, avlidne man, däri han meddelade, att han nu var på väg hem till Danmark. Hans samvete hade nu vaknat och bjöd honom att uppsöka sin hustru och hennes dotter, innan döden gjorde slut på ett långt och äventyrsfullt liv, som varit honom till en börda de sista tjugufem åren.

Fru Svendsen, som blev mycket upprörd av brevet, blev sängliggande en hel månad och lät sin dotter besvara det.

Hon skrev:

"Mor förbjuder dig att komma hem och uppsöka oss här i vårt hem, då alla här i staden ansett dig för död och begravnen ända sedan 1885. Då vi aldrig hörde från dig, måste vi ju taga för givet, att du var död, och mor lät då även sätta ditt namn på vår gravsten på kyrkogården, där det står alldeles under Sophus' angivande den 5 januari 1885 som din dödsdag. Om du i alla fall kommer bli mor och jag tvungna att resa från stan, vilket vi knappast ha råd till, och dessutom kommer det att verka, som om vi hade något att dölja för de få som känna oss. Vi kunde absolut ej tro annat än att du icke fanns mera, då du helt övergav oss och aldrig lät höra av dig, och det vill jag ha

sagt dig, far, kanske hade det varit bäst för oss alla, om du aldrig låtit höra av dig mer.

Sophie Svendsen."

Två månader senare anlände utan alla förberedelser f. d. hemmansägaren A. L. Svendsen till den lilla staden och tog in på ett litet hotell, där ingen kände igen honom, då hon lagt sig till med helskäg, som gav honom en viss likhet med en amerikansk lekmanpredikant.

En ruskig novemberkväll uppsökte han sin familj i det lilla huset, och fru Svendsen blev som förlamad, då hon fick se sin man i det vita helskägget; hon hade ju icke sett honom på tjugufyra år, och nu var han en gammal man.

— Jag kommer för att be dig om förlåteise, Kristine, innan jag dör! sade han stilla och satte sig tungt ned på en stol vid dörren. — Jag stannar här endast över natten och sedan far jag till Köpenhamn, där jag bor nere vid hamnen.

— Här i staden är du död för oss och andra, sade fru Svendsen, det kan du väl själv förstå. Sophie och jag sågo hellre att du hade dött 1885, som vi förmodade, då vi aldrig hörde ifrån dig mera. Vi ha satt ditt namn under Sophus' på gravstenen, och om du nu stannar här och blir igenkänd, så kommer jag ju i en förfärlig situation och likaledes din olyckliga dotter, den stackars Sophie.

Hemmansägare A. L. Svendsen satt länge och grubblade.

— Skulle du ha något emot, Kristine, om vi tillsammans gjorde en promenad till kyrkogården för att säga varandra några vänliga ord?

Fru Svendsen svarade icke, men gick efter en stund in i sängkammaren för att sätta på sig hatt och kapp.

En stund senare gingo Svendsen och hans hustru till kyrkogården, fastän regnet föll i strida strömmar och dimman låg tät och tjock över gravvårdarna. De stodo länge alldeles stilla framför sin familjegrav.

— Du önskar således, Kristine, att jag skall vara som död för dig? sade han med förtvålan i rösten, du kunde dock ha äntat med att rista in mitt namn på gravvården tills du verkligen erhållit bekräftelse på min död.

— Namnet på gravstenen, sade fru Svendsen med darrande röst, har räddat din och min ära inför människorna, och där skall det stå tills du verkligen lämnar detta jordiska; måtte det dröja en tid sedan du nu funnit dig själv, vilket är en stort tröst för mig och din stackars dotter Sophie.

Han stod tyst och betraktade med tårfulla ögon sin grav; han läste upp den lilla gallergrinden och gick in för ett plocka litet murgröna, som minne av sitt besök i Danmark. Han lade bladen i sin plånbok och sade andaktsfullt:

— Frid över de döda!

Så lämnade de tillsammans kyrkogården. Hon bad honom ej stiga in, då de närmade sig det lilla huset, och då han såg ut som om han ej heller ville ta emot någon inbjudan, sade de varandra farväl helt stilla, och så försvann han igen i regnet och dimman.

— Kan du tänka dig, på en månad har jag sagt nej till fyra herrar.

— Det var många, men vad frågade de egentligen efter?

Azerbejdjan — en glömd svensk koloni.

AZERBEJDJAN, var i all världen ligger det?

Azerbejdjan ligger intill Persien och Kaspiska havet. Huvudstaden heter Baku, och det namnet är kanske litet mer bekant. Azerbejdjan är ett ganska nytt rike. Det bildades strax efter ryska revolutionen, så det har bara ett decennium att se tillbaka på.

Det är kanske inte alla bekant, att landet i fråga bör intressera oss svenskar i alldeles särskilt hög grad. I detta nya asiatiska land finns det nämligen en liten svensk arbetarkoloni, om vilken en person berättat följande för Soc.-Dem.

Jag kom år 1922 från de snöbetäckta kaukasiska bergen till Azerbejdjan, och då fanns där en liten koloni på knappast mer än ett 50-tal svenskar.

När bröderna Nobel, alltså Alfred Nobels bröder, upptäckte naftafälten därnere — det är nu ett 60-tal år sedan — skaffade de sig en pålitlig arbetarstam från sitt hemland Sverige. Den svenska kolonien utgöres just av ättlingar till dessa invandrare. Det finns tre generationer svenskar i Azerbejdjan, den äldsta är från 30-talet och den yngsta från våra dagar.

Vid min ankomst voro svenskarna i en ganska brydsam belägenhet. Märkligt nog hade deras pass förfallit, och sovjetmyndigheterna ville icke förnya dem. Det fanns ju en möjlighet att kunna kvarstanna, och den skulle vara, om de ville bli naturaliserade invånare. Men det ville inte svenskarna. Emellertid lyckades det att ordna passfrågan genom svenska legationen i Moskva.

Den svenska kolonien har just inga sötebrödsdagar därnere. Med den ryska revolutionen följde omvälvning även för svenskarna i Azerbejdjan, och de till älderdomen sparade slantarna blevo Sovjets byte. Arbetsförtjänsten är nu beskur på alla möjliga avdrag, som t. ex. hjälp till strejkande kamrater i utlandet o. s. v. Arbetslöshet är däremot ett okänt begrepp för de duktiga arbetarna, vars arbetsförmåga är synnerligen uppskattad.

Yrkena äro varierande. Där finnas mekaniker, svarvare, smeder och sjömän, och t. o. m. en dekorationsmålare. På fritiden studerar ungdomen. En yngling knogade sålunda på sin maskinistexamen, men sedan han klarat de förberedande examina och skulle upp i slutexamen, nekades detta honom, enär han var utländsk undersåte. Det var ett hårt slag för honom, ty det hade behövts mycken tid och mycken flit att hinna så långt. Han hade nu bara att välja mellan att avsäga sig det svenska medborgarskapet eller att se all sin studietid ha varit förgäves. Hur mannen handlade, vet jag inte. Han hade en sjuk mor och en stackars puckelryggig syster att försörja, men om han ändå ville se upp sin svenska medborgarrätt, låter jag vara osagt. Ehuru han aldrig hade varit i Sverige, hade han dock sådan aktning för detta land — i likhet med alla svenskar därnere — att det knappast är troligt att han ville bli ett annat lands medborgare.

Mycket har skrivits om den svenska segheten och det svenska sinnet i kolonien Gammalsvenskby i Lillryssland, och detta med rätta. Men i Azerbejdjan finns en ännu mindre

Högsta Priser Betalas För PREPARERADE KALKONER

Förtjäna mest möjliga genom att PREPARERA edra jul-kalkoner och skeppa dem direkt till The Standard Produce Co., Winnipeg, (Etablerad 1914) NI SPARAR på "SHRINK-AGE" och på ONÖDIGA FRAKTKOSTNADER och får dessutom ett HÖGRE PRIS.

SKEPPA TILL WINNIPEG FÖR BÄSTA PRIS.

Per lb.	Per lb.
Kalkoner, över 15 lbs. 21-25c	Kycklingar, över 3 lbs. 15c
Kalkoner, 13 t. 15 lbs. 22-23c	Hönsfåglar, 5, 5 lbs. 16-17c
Kalkoner, 11 t. 13 lbs. 20-21c	Hönsfåglar, över 4 lbs. 14c
Kalkoner, 9 t. 11 lbs. 19-20c	Hönsfåglar, 3 t. 4 lbs. 12c
Kycklingar, över 5 lbs. 19c	Gås, över 9 lbs. 13c
Kycklingar, över 4 lbs. 17c	Ankor, över 5 lbs. 15c

Alla här kvoterade priser gälla Grade "A" Poultry, F.O.B. Winnipeg. Prompt betalning. Var vänlig skriv på engelska.

5 CHARLES STR.

STANDARD PRODUCE CO. WINNIPEG

svensk koloni, belägen ännurör för henne. Och så en dag längre bort, men den kolonien funno de en utväg.

är alldeles förgäten. Invånarna En morgon anlände den unga kampa ensam och utange mannen med sina koffertar känning med anförvanterna och installerade sig hos fru hemlandet sin kamp för svensk-Villecroze, och fru Villecroze heten i främmande land.

Små tankekorn.

Skönhet utan behag är som en krok utan bete.

Hänförelse i livsgärningen brukar besöka mig, och som nu är en kraft, som för denna skall bo hos mig.

Ju naturligare vi bli, desto lättare igenkänna vi sannin- gens silverklang.

Konsten att leva är att förstå att anpassa sig efter om- givning.

Nästän den enda lön som icke minskats till följd av de- pressionen är syndens lön.

Fondmäklare och fiktjuvar ha den likheten, att de båda — spekulera på börsen.

När en människa dödar en tiger eller ett lejon, kallar man det sport. När en tiger eller ett lejon dödar en människa kallas det blodtörst. Större är inte skillnaden mellan brott och rättvisa.

Hennes hyresgäst.

Forts. fr. sida 1.

— Å, utbrast Pierre Serignan — vad jag tycker det är tråkigt. Jag skulle så gärna velat bo hos er.

Fru Villecroze såg på den unge mannen med de klara ögonen och erinrade sig den tid, då hennes gosse levde. Det var fest och glada röster i hennes nu så ödsliga hem, då hans kamrater besökte honom.

— Kanske ni vill komma och hälsa på alltemellanåt, sade hon. Jag tycker så mycket om ungdom.

— Ja tack, om jag inte kommer till besvär, så vill jag det gärna.

— Bara ni inte blir ledsen på en gammal kvinnas sällskap. Från den dagen kom Pierre Serignan minst ett par gånger i veckan och hälsade på den gamla damen, och hon kom att hålla av den föräldralöse unge mannen och han av henne.

De talade ofta om hur förargligt det var, att han inte kunde få hyra hennes rum; de hundra francen skulle betyda så mycket för henne, och det skulle också vara en stor bespa-

gick till portvakterskan och meddeade att hon hädanefter skulle ta emot den post, som kom till hr. Pierre Serignan.

— Vem är det? frågade portvaktensfrun.

— Det är en ung man, som brukar besöka mig, och som nu skall bo hos mig.

— Hos er? utbrast portvaktensfrun. Men frun vet väl, att de är förbjudet att ha inneboende värden.

— Värden kan förhindra mig att ha en hyresgäst, svarade fru Villecroze — men han kan inte förhindra mig att ha min egen son boende hos mig, och från och med i går är her Pierre Serignan min son — min adoptivson.

Skiljas — icke skiljas.

Forts. fr. sida 11.

Men kvinnan har nu för tiden ofta en mycket bestämd inställning. Det är å andra sidan lättare för man och kvinna att vara kamrater — det ha de allmänhet lärt sig på arbetsplatsen — och att tillägna sig varandras intressen, då ungdomens utbildning och arbete nu mera är för båda könen så likartad. Det är svårare i en äldre generation, där glidningen åt olika håll nästan var betingad från början. Här får den ena, kanske båda gå ensamma med sitt livs starkaste patos under ständiga missförstånd. Vi ha då att minnas, att vi växte icke endast på livets solsida. Kanske tvärtom. Bjerre säge därom — "Vi kunna icke på en gång fördjupa livet och ändgess tragik."

Det är sant att ett äktenskap där hela personlighetens liv är med och är verksamt, är förme än det mesta i livet. Men den na personliga lycka är icke va vi i verklig mening leva för. Vårt liv får nöja sig med att vara ett utgivande, där vi aldrig hoppas få något igen, mer vartill vi tvingas av ett inr måste — av den kärlek, som inte sloknar och förzår, utan växer. Dess väg är strödd med hård sten — inte minst i äktenskapet — men vi bli starka re människor genom att gå de vägen, och vi ha därmed möjligheter att tjäna ett kommandt släkte. Till slut — är inte tjandandet livets mening?

S-1.

WINNIPEG-LÄKARE.
Dr. M. RADY
 LÄKARE och KIRURG
 Föreningsläkare för Vasaorden och Norden.
 283 Portage Avenue.
 (100 Toronto General Trust Bldg.)
 hörnet av Portage och Smith.
 Kontorstid: 2 — 6 e.m.
 Kvällsbesökningar efter överenskommelse.
 Telefon: 24 480 Bostaden: 49 763
 Om svar ej erhålles ring 42 309

Dr. P. A. ECKMAN
 Svensk Tandläkare.
Gott Tandläkarearbete
 Hörnet Main St. & Logan Ave. Tel.: 88 667

DR. S. C. PETERSON.
 SVENSK LÄKARE och KIRURG.
 Specialist för behandling av veneriska sjukdomar.
 703-4 McArthur Bldg.
 (Nära Portage & Main.) Över Child's Restaurant.
 Mottagningstid: 10 f.m. — 8 e.m. Helgdagar: 10 — 12 f.m.
 Tel. kontor: 24 165. Bostad: 47 235.

Dr. B. J. GINSBURG
 Praktiserande läkare och kirurg.
SPECIALIST
 Veneriska, Köns-, Urin- och Hudsjukdomar.
 Mottagningstider: 9 f.m. — 5 e.m. Helgd. 10 — 12 f.m.
 403-4 McArthur Building (nära Portage & Main)
 (övanför Child's Restaurant)
 Telefon: Kontor 88 591. Bostad 24 962

Dr. K. J. BACKMAN
 Specialist för hud-, injer-, urin- och veneriska sjukdomar.
 307 McARTHUR BUILDING, 211 PORTAGE AVENUE
 (Övanför Child's Restaurant)
 Mottagningstider: 10 till 8. Helgd. 10 — 12 f.m.
 Tel. Kontor 21 091. Bostad 30 450.
SVENSKA TALAS

LÄR ENGELSKA Insänd en dollar och ni erhåller 1-sta uppgiften för en praktisk
HEMKURS i ENGELSKA för SKANDINAVER
BOKFÖRING och REVISION utföres
H. BRATVOLD, 6-256 Edmonton str., Winnipeg
 Auditör & Bokhållare
 Dimpl. fr. Dom. Business College. Ref.: Bank of Montreal.

Veckans sammankomster o. numera och de många höstrefester:
 Måndagen den 28 december: "Nordens" julfest å Columbus Hall kl. 8 e.m.
 Måndagen den 4 januari 1932: Vasaordens nyårsfest å Columbus Hall kl. 8 e.m.
 Jullaften är inne och förberedelserna för högtiden äro väl, när detta skrives, i det närmaste undanstökade. Man kan i lugn och ro slå sig ned vid brasan — eller ska vi säga värmeelementet — för att njuta av helgen. Med litet fantasj kan man få ångans väsanade i rören att likna suset från den fuktiga veden, som flamlar på hårdan. Så har man den rätta julstämningen.
 Julkommersen tycks i år ha varit ganska livlig, och det är ej utan att de strålande, färggranna dekorationerna utefter stadens huvudgator och i dess färscentra bidragit att öka plusten. Man kan som bet få en hel del för 15 cents

SL. LIKÖRER ETC.
 Oöförläskade frukt essenser för bryggandet av likörer i hemmen. Fullständiga beskrifningar. Pris 50 cents pr. flaska. Apparat för kokning av likörer \$1.50, \$2.00, kapsylar 50 cents pr. gross. Filter och sifon \$2.00. Kork, alla storlekar. Haas's malt, maltextrakt 1 burkar \$1.15, \$1.20, \$1.55.
TOBAK.
 Garanterat ren tobak, Regalia Brand, med postfracht fem pund eller mindre, Havana Rolge, Connecticut, \$2.25 pr. pund. Spread Leaf \$2.25, Oberz \$2.25, Quensel eller Perfum d'Italie \$2.90, Spread Leaf \$4.15, Valgo \$1.75, Cut Natural Leaf pr. pund 85 cents, \$1.10, \$1.30, \$1.60, \$1.70.
RICHARD & BELIVEAU CO'Y. LTD.
 Etablerad 1880. Manufacturers & Importers, 288 Main Str., Winnipeg.

DR. H. T. J. NYLANDER
 212 Medical Arts Bldg.
 Svensk Läkare och Kirurg.
 Kontorstid 2 — 6 e.m.
 Andra tider efter överenskommelse.
 Kontorstelefon: 86 331 Bostadstelefon: 42 438
 Om intet svar erhålles ring 42 309

LÄKEROL
 i "förkylningstider" 3 (20c.)
 askar sändes fraktfritt för 50c
Scandinavian Book Store
 246 Logan ave. Winnipeg, Man.

DR. BRANDSON
 LÄKARE och KIRURG
 216 Medical Arts Bldg.
 Kontorstimmar endast eftermiddagen från 2 till 4.
 Telefoner:
 Kontor, 21 834. Bostad, 27 122
 Winnipeg, Man.

DR. GRAHAM WILSON
 Specialist.
 Njurlidande, blodsjukdomar, veneriska sjukdomar, hudsjukdomar.
 Mottagningstid 9 f.m. till 5 e.m.
 686 1 2 Main St.
 Tel.: Kontor: 28 013. Bostad: 42 679
DR. GEO. H. CARLISLE
 314-316 Toronto General Trust Building
 283 Portage Ave.
 Mottagningstider 11-12, 3-5
 Specialist i Ogon-, Öron-, Näs-, och Balssjukdomar

lund, Mrs. Eric Adolfsen och mr. Walter Bergsten, m. fl. Kenora-bor.

Besök Nordens julfest, måndagen den 28 dennes kl. 8 e. m. å Columbus Hall.

Logen Strindberg av Vasaorden hade i fredags f. v. sitt sista ord. sammanträde för året, vid vilket bl. a. förekom val av tjänstemän för det kommande verksamhetsåret.

Efter vederbörlig revision och godkännande av framlagda rapporter från ord. kommittéer och från logens tjänstemän skred man till styrelseval. Att leda logens verksamhet under det kommande året utsågos följande personer:

Chas. Bruzell, ordförande efter mr. C. H. Nilson, som undanbad sig omval. Mrs. Jenny Larson v. ordf.; J. A. Gustafson, sekr. (omv. m. a. l.) M. Anderson, bitr. sekr. (omv.) Till finanssekreterare utsågs miss Karen Hammarstrand och till bitr. finanssekr. mr. Lars Mattson. Kassör blev mr. J. A. Oslin och kaplan miss Hulda Rydberg. Till ceremonimästare valdes mr. Ed Haller och till biträdande ceremonimästare Mrs. Chas. Gustafson. Till inre och yttre vakt valdes mr. Helmer Pearson och Albert Nelson resp.
 Att representera logen i Skand. Centralkommittén utsågos herrar V. Wickberg och M. Anderson, (omv.) och till revisorer valdes herrar A. W.

DRAGSPEL — 3 körigt italienskt konsertdragspel, vit celluloid. Svenskt system. 101 tang., 120 basar. Endast något beg., är som nytt. Absolut felfritt. Bortsäljes om snar affär för 95 dollars, kostat 325 dollars. Svar till Accordion, 314 15th Ave W., Calgary, Alta., Canada.

BAGAGE, EXPRESS OCH FLYTTNINGAR
 till eder tjänst
C. JOHNSON
 391 Elgin Ave. — Tel.: 87 543

Skandinaver, Se Hit!
 God och välagad mat erhålles till billigt pris å
Mrs. C. Ericksons
 Home Cooking Restaurant
 (mitt emot White store)
 348 William Ave.
 Gör oss et besök och övertyga eder.

Använd
Wall's kolbesparare
 en garanterad produkt som minskar eder kolräkning med 25-35%. Förvandlar avfallsprodukter till kol för uppvärmning. Prova ett 75 cents paket. Ombud antagas.
Robert Parker
 703 McIntyre Block, Winnipeg.

FÖRENINGSS - ANNONSER

Sjukhjälpföreningen NORDEN
 Stiftad 1900.
 Möten andra fredagen i varje månad å Scott Memorial Hall kl. 8 e.m.
 Sekreterare: Emil Seaberg, 2162 Gallagher Ave. Sjuk. Ordf.: Ernie Hallenquist, 396 Logan Ave. Tel.: 29 952. Finanssekreterare: Alexis Christensen, 186 Scotia St., Tel.: 53 119, Winnipeg.
 Bli medlem av Winnipeg äldsta och finansiellt starkaste skandinaviska förening. Alla medlemmar som för längre eller kortare tid embyta vistelseort uppmanas att omedelbart underätta förening, sekr. därom.

VASA ORDEN
 Logen No. 259 "Strindberg"
 Möter 4:de fredagen i varje månad Scott Memorial Hall, 218 Princess st. kl. 8:15 e.m.
 Sjuk. Ordf. Lars Mattson, 226 Union Ave. Tel.: 501 959.
 Finanssekreterare: Florens Nilson, 208 Logan Ave. Tel.: 27 921. Res. Tel. 501 927.
 Sekreterare J. A. Gustafson, 208 Logan Ave. Tel.: 27 021.
 Vasa Orden har nu över 90,000 medlemmar. Logen "Strindberg" är Winnipegs största svenska förening

I. O. G. T.
Logen No. 1. FRAMTIDENS HOPP
 Möter kl. 8 e.m. 2:a och 4:e torsdagen i varje månad hos logens medlemmar. L. D., O. L. Holmgren, 418 Sinclair St. Winnipegs enda svenska nykterhetsförening.

Yes Sir!
 Ni kan uppbetala prenumerationsavgiften för
SVENSKA CANADA TIDNINGEN
 varje lördag eftermiddag. Expeditionen är öppen till klockan 5 e.m.

ELITE TAXI
 80 866
 I förening med pool-rum. Bad och Raksalong.
 217 Logan ave.

Hammarstedt, Chas. Gustafson och K. Wennberg. Till föreningens trustee utsågs mr. C. H. Nilson. Till ord. pianist valdes miss Dagmar Gustafson.

WINNIPEG.
ADVOKATER.
W. J. LINDAL
 Skandinavisk Advokatbyrå
 SOLICITORS — — BARRISTERS
 — NOTARI PUBLICI —
 2nd floor, 325 Main St.
 Telefon: 24 963. Bostad: 35 736
 Winnipeg, Man.

JOS. T. THORSON, K. C.
 Advokat.
 411 Paris Bldg.
 Telefoner:
 Kontor: 24 471 Privat: 401 678

Tel. kontoret Tel. Bostaden
 26 404 30 601
John F. WALLAR, LL.B.
 Advokat och Sakförare
 201 Curry Building, Winnipeg.
 Skriv på svenska!
 Vi svara på svenska!

HOTELL.
CLUB HOTEL
 632 MAIN STREET
 WINNIPEG, MAN.
 (Parlor in connection)
 Snugga, trevliga rum från \$1.00. Enda brandsäkra hotell i Winnipeg med rum så lågt som \$1.00.
 Chas. Gustafson & Altie Woods (F. d. innehavare av Viking Hotel.)

Woodbine Hotel.
 Innehavare E. H. Hebb.
 Rum till \$1.50 & \$2.00 pr. dag. Speciellt pris pr. månad. Varmt och kallt vatten i alla rum.
 Biljardrum finnes.
 Tel. 25 670 400 Main str.

DIVERSE.
PATENTER
 Trade Marks—Copyrights
FETHERSTONHAUG & CO.
 Den gamla etablerade firmen
 36-37 O.P.R. Building,
 Hörnet av Portage & Main St.
 WINNIPEG
 Vi kunna på det bästa rekommendera denna gamla och välkända firma. Skriv efter upplysningar.

A. S. BARDAL
BEGRAVNINGSBYRÅ
 Begravnings ombesörjas punktligt och till moderata priser.
G R A V S T E N A R
 Tel.: 88 607.
 Bardal Block, 843 Sherbrooke st.

FORSÄKRINGAR
 ALLA BRANSCHER
PENNINGAR
 TILL LÅGSTA RANTA
 REEL BEHANDLING
Edward Hammarstrand
 McPadyen Co. Limited.
 Power Bldg.
 Phones:
 Bost.: 403 818 Kont.: 25 851

C. H. NILSON
 Dam- och herrskräddare
 Andra dörren från Main St.
Kostymer och \$35
 overrockar från
 Telefon: 27 021
 Winnipeg, Man.
 208 Logan Ave.

CAFE SVERIGE
 Logan & Princess, Winnipeg.
 rekommenderar sitt utmärkta kaffe med äkta svenska smörgåsar, kaffebröd, kakor, tårter och bakelser.
 All slags bakverk från vårt bageri säljes.
 Födelsedags- och brölloptårter.

SVENSKA
 Fidskrifter, Tidningar, Böcker och Grammofon-skivor
Scandinavian Book Store
 Winnipeg, Man.
 246 Logan Ave.
 För första gången har logen alltså i år valt en kvinnlig medlem till sin v. ordf., och

hela består av tränat föreningsfolk, som i många år arbetat och verkat för Vasaordens intressen, finner man dock att ett ganska stort antal ungdomar tagit sätte och stämma i densamma. Logen är att lyckönska till denna åtgärd, ty det är ju bland de unga intresset måste väckas och churu ansvarsfulla uppgifter nu vänta dem, torde stödet av de mera tränade och "gamla i gårde" bli dem till ovärderlig nytta och hjälp i deras arbete för bevarandet av logens intressen och för dess framtida utveckling.

"Nordens" julfest.

Än en gång begagna vi tillfället att påminna om årets enda svenska familjefest som går av stapeln måndagen den 28 dennes kl. 8 e. m. å Columbus Hall. Det är som nämnts Föreningen "Norden," som står för arrangemangen och att döma av det nu i det närmaste färdiga programmet torde årets julfest ej komma att stå andra efter vad såväl underhållning som arrangemang beträffar.

Aftonens festtalar blir konsul Hermanson och ur det övriga programmet anföras vi sång av mrs. Annie Rydberg och den populära Bellmanskvartetten som kommer att uppträda med ett par sångnummer. Så blir det förstas alla de vanliga julattraktionerna i form av julbord med mycket förfriskningar och gotter samt Santa Claus i egen hög person att underhålla småttingarna och leda dansen kring den strålade julgranen, som givetvis får hedersplatsen.

För dansmusiken svarar Syd Cilliers orkester, som förstärks med dragspelaren Roland Nygren. Orkesterledaren kommer dessutom att bidra på programmet med ett pianosolo.

Vi behöva väl knappast upprepa vår uppmaning om att besöka Nordens julfest.

Winnipeg Folk Arts Society hade i söndags anordnat en andra konsert upptagande folksång och folkmusik, till förmån för Winnipeg Tribune Empty Stocking Fund. Walker teater, där festen hölls, var fylld till sista plats, när en dervisningsminister R. Hoey hälsade de närvarande välkomna, och i några inledande ord angav syftemålet med dessa folkfester.

Programmet upptog sång och musik och ett stort antal nationer voro representerade. Som fjärde nummer på programmet stod den svenske Bellmanskvartetten, som på ett synnerligen förtjänstfullt sätt utförde "Vårt Land," "Storm och Böljor" och "Liksom en herdinna i Norden." Applåderna voro också hjärtliga. Av övriga nationsgrupper voro ukrainarna avgjort överlägsna och deras trevliga sånger framkallade också stormande applåder, som renderade publiken extranummer.

Vasaordens nyårsfest.

Måndagen den 4 januari kl. 8 e. m. anordnas, såsom vi tidigare meddelat, en storslagen nyårsfest å Columbus Hall. Det är Vasarna, som stå för rusthållet och av de meddelande, vi tidigare lämnat, torde vidare reklam vara ganska onödig. Programmet upptager allt vad till en trevlig ny-

års- och familjefest hörer, och som aftonens festtalar har inbjudits red. Carl E. Rydberg. Förutom sång och musik får man lyssna till recitation av miss Margaret Ostman och lilla Vera Fraser, som särskilt kommer att vända sig till de små. Julgran, jultomte och andra jularrangemang saknas givetvis ej heller.

Dödsfall.

Fredagen den 18 dec. avled mrs. Christina Tranberg i en ålder av 69 år. Begravningen ägde rum från Svenska Missionskyrkan, av vilken mrs. T. Johansson, som under den tid de tillhört oss givit vittnesbörd om en fast tro på Gud och den han sänt haver Jesus Kristus. De avsnade även lycklig i denna tro.

Å General Hospital avled den 19 dennes mr. John Carlson, 336 Johnson ave. Mr. Carlson var vid sin död endast 35 år gammal och efterlämnar hustru och tre barn. Begravningen ägde rum i måndags från Gardiners begravningsbyrå och stoffet gravsattes i Elmwoods kyrkogård.

36 års jubileum

av Svenska Baptistkyrkans kvinnoförening.

Rapport till kvinnoföreningen "Betania", omfattande tiden från 1895 till 1931.

Ps. 90: 1-4:

"Herre du har varit vår tillflykt från släkte till släkte ja från evighet till evighet är Du o Gud. Du låter människorna vända åter till stoft du säger: 'Vändan åter i människors barn'. Ty tusen år äro i dina ögon såsom den dag som i går framgick; ja de äro såsom en nattväkt."

Ett utdrag från Skand. Baptistförsamlingens Protokoll den 31 okt. 1895. Par. 8. En fråga framlades om en syförenings bildande, men som endast ett fåtal av systrarna var närvarande så rekommenderades den till systrarna.

I november månad samma år bildades en syförening den nuvarande "Betania", kvinnoförening. Bland de som vore närvarande vid förenings bildande voro: mrs. Stalberg, mrs. O. Berglund, mrs. Jonas Johanson, mrs. John Wickberg. Den sistnämnde är ännu verksam ibland oss och är för närvarande föreningens förstandarinna.

Åtskilliga är bedrev föreningen sin verksamhet medels syarbete, sedan vidtogs bibelstudium under ledning av de olika Pastorer som tjänat församlingen. Dessa möten hölls i samtliga medlemmars hem. Under de senare åren har program upptagits med tal, sång och musik vilka numera hålls i kyrkan.

Utav räknenskaperna visas att mera medel insamlats av föreningen under den tid den bedrev syverksamhet än under de senare åren då den endast tagit kollekt dock har under de två sista åren flere försäljningar av skänkta handarbeten hållits med goda resultat.

Föreningen har insamlat en summa av mera än \$3,500 och hava med detta bedragit till för samlings understöd.

Föreningen har även varit församlingen behjälpliga med matservering vid konferenser o. s. v. och under hösten 1929 serverades måltider åt arbetslösa i kyrkans undervåning.

På våren 1929 reste Ella Lekken som missionärinna till Kongo och "Betania" stöd i spetsen för hennes utrustning.

Föreningen har i åtskilliga år varit representerad i Skand. Central Komitén i Winnipeg och har bidragit till detta behjälpsvårda argete.

En för varje månad vald komité har haft till uppgift att besöka och uppmuntra sjuka på hospital eller instängda i hemmen så har var och en gjort sitt bästa efter sin förmåga.

En liten minnesruna torde det ej vara ur vägen att här ägna de medlemmar som under årens lopp fått hembud. De namn som kommit oss tillhanda äro: mrs. Förmell, mrs. Öberg, mrs. Magnusson, bättre känd i tidigare år som mrs. Johanna Johanson, som under den tid de tillhört oss givit vittnesbörd om en fast tro på Gud och den han sänt haver Jesus Kristus. De avsnade även lycklig i denna tro.

Saliga äro de som två sina kläder i Lammets blod, att de må få tillträde till livets träd, och genom portarna ingå i Staden. Uppb. 21, 14.

Medlemsantalet är för närvarande 30 som vi hoppas skola bli bevarade i nåden och genom ett ertsamt liv hålla värme i sig själva och bliva till nytta och välsignelse för andra.

Give så vår Fader sin välsignelse därtill i rikaste mått önska och bedja vi Jesu namn, och för hans skull.

Mrs. V. Wickberg, sekr. Winnipeg den 16 dec. 1931.

Förslag

till JULEFRID att accepteras av L. E. Anderson, Kenora, och endosseras av undertecknad.

Så går ett, är ifrån vår tid och kommer icke mer och än en jul med ljus och frid vårt sinne mildhet ger

Fast Ni ej brytt Er om en smul att sända mig likvid jag önskar Er en trevlig jul i lugn och stilla frid.

En nyårshälsning tag från mig en Fredens duva lik fast framtiden jag önskar Dig ej fullt så "växel-rik".

Ty knappast är min pung så full av pengar som Ni tror men hjärtat, det är gjort av gull, där ingen hälslet bor.

Skall växeln uti Royal Bank jag ensam klara av, så blir jag säkert ganska pank och Royalbankens slav.

Jag därför nu vill föreslå — och sök nu ej mitt hopp — till julen nitton trettiofva, vi växeln klara opp

i frid och endräkt, utan strid, Då bättre mening får mitt bud om stilla julefrid och om ett Gott Nytt År.

Ske alltså!
Endossenten.

Kungsholm avgick lördagen den 19 från New York på sin första västindietur med 347 passagerare.

Det är bättre att bygga en liten stuga att bo i än att slösa bort tiden med att bygga luftslott.

En försenad kanotfärd. Forts. fr. sida 13: att frysa till så att det kändes som om vi varit iklädda plät-

byxor. Detta gjorde naturligtvis att det var tungt att gå. Man stannade ibland för att slå benen mot något träd eller för att på något annat sätt upplysa istapparna att de vore på orätt plats och ej allönskvalda i vårt sällskap, men det var som att slåss med en hop arga getingar. Det var i lönlöst att försöka att torka ut vid någon av läsereldarna under dagens lopp. Dels hade vi icke tid till det, dels ble man ju blöt igen inom några minuter. Till min stora överraskning voro en del småsjöar ännu öppna, under det att andra voro belagda med tums is, som vi tryggt kunde vandra över.

Vid andra tillfällen kröpo vi på alla fyra, skjutande säcken framför oss längs floder eller osäkra sjöar. Flera sjöar fingo vi gå omkring. Skrattretande episoder förekommo emväxlande med de otrevliga. Det är ju svårt att hålla sig förskräckt när man ser någon som går genom ett moras plötsligt ta överbalansen och falla. Armarna kastas framåt automatiskt för att skydda ansiktet. De försvinna emellertid i gytjan och kläder och ansikte få sin beskärda del. Vid ett tillfälle hade jag av någon anledning blivit sist vid passerandet av en å. Alla de andra kommo över utan äventyr, och för mig gick allt bra ändå tills jag var ungefär 20 meter från land, då jag sakta men säkert började sjunka. Jag kastade säcken framför mig på isen just då den siste av indianerna försvann i busksnäret framför mig. Jag tänkte ropa men så tänkte jag att det måste väl finnas botten någonstans.

Nere ända upp till armhålorna försökte jag gång på gång krypa upp på den svaga isen, men den var icke tillräckligt stark, och efter mycket besvär nådde jag äntligen land. Väl uppkommen var det ju ingen tid att vrida ur kläderna utan det var att ge sig iväg för att hinna fatt de övriga. Detta var ju icke det enda tillfället då jag gick igenom isen ej heller var jag ensam om det.

Efter två och en halv dag samt två halva nätter voro vi framme vid Island Lake efter att hava tillryggalagt åtminstone 75 miles. Vi hade satt kurs på de närmaste indianhusen i hopp om att få låna kanoter för att komma över den remsa av öppet vatten som vi visste vara framför oss, men framkomna dit hade alla lämnat sina kanoter. Det fiskas nämligen vid denna tid på året för vinterns behov och denna sjö fryser mycket sent beroende på dess djupa vatten. Framför oss ligger nu denna sagolika sjö med sina otaliga öar, enligt uppgift 3465 st. Vi ha nu endast cirka 200 m. brett vatten och 3 miles vandring på andra sidan mellan oss och vår bestämmelseort. Det börjar nu mörkna, skymningen tycks även angripa våra sinnen och trötta lekamen. Maten är slut. En del ha lämnat sina täcken på vägen denna dag eftersom vi voro så säkra att vara hemma till kvällen. Lyckligtvis ha vi de läderremmar, som vi använda för att bära packningarna över vid övergångarna, samt två yxor. Tack vare detta kunde vi göra en slags flöte som underligt nog höll ihop nog länge för att ta oss över. Vi ha nu endast de tre sista

GÖR SVERIGERESAN MED

SVENSKA AMERIKA LINJEN

Billigt
att leva
i Sverige

Levnadsomkostnaderna i Sverige äro mycket lägre än här, och med den goda kurs Ni nu kan erhålla vid växling av dollars till kronor (är Ni mera penningar att röra Eder med när Ni kommer till Sverige.

Lägsta biljettpriser på många år

i Tredje Klass till Sverige
KUNGSBOLM } \$95.50
GRIPSHOLM }
DROTTNINGHOLM } \$93.00

TUR- O. RETURBILJETT

Till Sverige och tillbaka till Canada i Tredje Klass.
KUNGSBOLM och }
GRIPSHOLM } \$160
DROTTNINGHOLM } \$156
Återresan från Sverige kan ske när som helst inom två år.

Turlista fr. N.Y. fr. Halifax
Drottningholm 16 Jan. 18 Jan.
Drottningholm 23 Feb. 25 Feb.
Gripsholm 3 Mars.
Drottningholm 24. Mars 26 Mars
Kungsholm 2 April
För vidare upplysningar, beställningar av hyttplatser, biträde vid utfärdande av nödiga papper etc., hänvända man sig till närmaste agent för linjen eller till

SWEDISH AMERICAN LINE

470 MAIN ST., Winnipeg, Man.
1410 Stanley St., Montreal, Que. 9 Pl.
526 Second Ave., Minneapolis, Minn.
209 White Bldg., Seattle, Wash.

DAHL STEAMSHIP AGENCY
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

milen att gå. Många gånger förr hade jag gått den vägen, men aldrig var den så svår och tröttsam som denna gång.

I stället för 8-9 dagar hade färden tagit 16 dagar. Vi voro alla uttrötade och överens om att inte ville vi företaga en dylik färd igen. Vid denna årstid och under dylika förhållanden företages vanligtvis ej några färder, utan man sparrar tills det frusit starkt nog. Men efter mat och en natts vila är man i farten med andra göromål igen.

Det ser dock ut att vara som om en livslag fanns, så att vid svårigheter och motgångar som möta oss naturen ger oss kraft till att övervinna dem. Detta är livet i nordens vildmarker. Man blir trött och förbittrad för tillfället, man tänker på lämna ogästvänligheten för att inte mer återkomma. Men några veckor i staden med dess jaktande är nog. Den djupa snön, de många floderna och sjöarna, kjärr såväl som bergsryggar förena sig i ropet: "Kom tillbaka", och man måste tillbaka för att kämpa en kamp som alltid försiggår på ena eller andra sättet. Ibland är naturen den starkaste och människan får ge vika, men de flesta gånger betvingar människan genom envishet och förslagenhet naturen. Ingen av dem erkänner sig dock besegrad. Båda komma tillbaka med nya krafter och nya viljor och båda se ut att trivas där och vara lyckliga med varandra.

Erland Waas.